

ทศมหาราช
พระมหากษัตริย์แห่งการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

มูลนิธิโครงการหลวง
รายงานประจำปี
๒๕๖๘

สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์

น้อมศิระกราน กราบแทบพระยุคลบาท
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า
คณะผู้บริหาร อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง
มูลนิธิโครงการหลวง

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดีอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมในพิธีเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติ ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวงได้จัดขึ้น ในวันนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมกันดำเนินงานโครงการหลวง มาด้วยดี สืบสานพระราชปณิธาน ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้ทรงก่อตั้งโครงการนี้ขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในพื้นที่สูง รวมทั้งแก้ไขปัญหาเสียดิต สิ่งแวดล้อม และความยากจน อันจะส่งผลให้ประเทศไทยและประชาชนทุกคน มีความสุขความเจริญโดยถ้วนหน้า โครงการหลวงจึงเป็นโครงการที่สำคัญ เพราะการพัฒนาที่สมดุล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมนั้น ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์กว้างขวาง ทุกด้านทุกระดับ นับเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง หวังว่าการประชุมครั้งนี้ จะอำนวยความสะดวกแก่การพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับ สถานการณ์ของโลก ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อความผาสุกมั่นคงของ มวลมนุษยชาติ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสหประชาชาติได้ตั้งความหวังไว้ ขอต้อนรับทุกท่าน ที่มาร่วมการประชุมครั้งนี้ ด้วยความยินดี และขอเปิดประชุม ณ บัดนี้

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติ The Royal Project International Conference:
From AD to SDGs: Empowering AD to Address Global Challenges

วันอาทิตย์ที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

“...เรื่องที่จะช่วยเขาและโครงการเขาเท่านั้นมีประโยชน์โดยตรงกับเขา เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เขาเขามีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถที่จะเพาะปลูก สิ่งที่จะเป็นประโยชน์และเป็นรายได้กับเขาเอง ที่มีโครงการเช่นนี้ จุดประสงค์ อย่างหนึ่งก็คือมนุษยธรรม อยากที่จะให้ผู้ที่อยู่ในที่ทุรกันดารสามารถที่จะมีความรู้ และพยุ่งตัวมีความเจริญได้

อีกอย่างหนึ่ง ก็เป็นเรื่องช่วยในทางที่ทุกคนเห็นว่าควรจะช่วย เพราะเป็น ปัญหาใหญ่ ก็คือปัญหาเรื่องยาเสพติด ถ้าเราสามารถที่จะช่วยเขาให้ปลูกพืชผล ที่เป็นประโยชน์มาก เขาจะเลิกปลูกยาเสพติด ปลูกฝิ่น ทำให้นโยบายการระงับ การปราบการสูบฝิ่นและการค้าฝิ่นได้ผลดี อันนี้ก็เป็นผลอย่างหนึ่ง ผลอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งสำคัญมากก็คือ เขาเขาตามที่รู้ เป็นผู้ทำการเพาะปลูกที่อาจทำให้บ้านเมืองเรา สูทายนะได้ โดยที่ถางป่า และปลูกโดยวิธีที่ไม่ถูกต้อง ถ้าพวกเราทุกคนไปช่วยเขา ก็เท่ากับช่วยบ้านเมืองให้มีความดี ความมอยู่ดีกินดี และปลอดภัยได้อีกทั้งประเทศ เพราะว่าถ้าเราสามารถทำโครงการนี้ให้สำเร็จ ให้เขาเขาอยู่เป็นหลักเป็นแหล่ง สามารถที่จะมีการอยู่ดีกินดีพอควร และสนับสนุนนโยบายที่จะรักษาป่าไม้ รักษาดิน ให้เป็นประโยชน์ต่อไป ประโยชน์อันนี้จะยั่งยืนมาก...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่คณาจารย์และนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๗

สารบัญ

ข้อมูลมูลนิธิโครงการหลวง	๘
บทสรุปผู้บริหาร	๑๐
ผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๘	
๑. ด้านพืชพระราชทาน	
๑.๑ พืชพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี	๑๘
๑.๒ พืชพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา	๒๒
๑.๓ การดำเนินการตามกระแสรับสั่ง	๒๖
๒. ด้านวิจัยและนวัตกรรม	
๒.๑ การดำเนินงานวิจัย	๓๓
๒.๒ ผลสำเร็จจากงานวิจัย	๓๔
๒.๓ การขึ้นทะเบียนพันธุ์ และนวัตกรรม	๔๐
๒.๔ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	๔๑
๒.๕ งานทดสอบ	๔๒
๒.๖ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	๔๒
๓. ด้านพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	
๓.๑ อาชีพภาคการเกษตร	๔๕
๓.๒ อาชีพนอกภาคการเกษตร	๕๖
๔. ด้านสังคมและการพัฒนาชุมชน	
๔.๑ การพัฒนาชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน	๖๙
๔.๒ การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเยาวชนโครงการหลวง	๗๑
๔.๓ การเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรวมและอนามัยครัวเรือน	๗๓
๔.๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน	๗๕

๕. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๕.๑ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว	๗๗
๕.๒ การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗๙
๖. ด้านบริหารจัดการตลาดเพื่อสังคม	
๖.๑ มูลค่าการจำหน่ายผ่านตลาดเพื่อสังคม	๘๑
๖.๒ การสนับสนุนผลิตผลและผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กรสาธารณะ	๘๒
๖.๓ การพัฒนาผลิตผลและผลิตภัณฑ์ใหม่	๘๒
๖.๔ กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อสังคม	๘๔
๖.๕ การขายตลาดสินค้าโครงการหลวง	๘๖
๖.๖ การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพร้านมูลนิธิโครงการหลวง	๘๗
๗. ด้านการขับเคลื่อนสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง	
๗.๑ อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา	๙๑
๗.๒ การพัฒนาหลักสูตรสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง	๙๖
๗.๓ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้	๙๙
๘. ด้านบริหารจัดการและการสนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวง	
๘.๑ การพัฒนาบุคลากร	๑๐๓
๘.๒ ความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ	๑๐๕
๘.๓ การดำเนินงานสนับสนุนงานโครงการหลวงของหน่วยงานต่าง ๆ	๑๐๗
๙. สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง	๑๑๒
กิจกรรมสำคัญในรอบปี	๑๑๘
รายนามคณะกรรมการมูลนิธิโครงการหลวง	๑๓๖
และคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง	
พื้นที่ดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง	๑๓๘

ข้อมูลมูลนิธิโครงการหลวง

นับตั้งแต่ ปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ เสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ภาคเหนือ ทรงทราบปัญหาความยากจน แร้นแค้น สุขอนามัยและการศึกษาที่ต่ำกว่ามาตรฐาน การทำการเกษตรแบบดั้งเดิม และการปลูกฝิ่นของชาวเขาที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความมั่นคงของประเทศ ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือชุมชนชาวเขาเหล่านี้ ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบ “การพัฒนาแบบทางเลือก” จึงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้ง “โครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา” ขึ้น

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ปรับเปลี่ยนเป็น “โครงการหลวง” เพื่อพัฒนาชุมชนชาวเขาโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงของประเทศ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนดำเนินงาน พร้อมการสนับสนุนจากมิตรประเทศ และเหล่านักวิชาการจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมถวายงานในลักษณะอาสาสมัคร และในปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จดทะเบียนเป็น “มูลนิธิโครงการหลวง” เพื่อให้เป็นองค์กรนิติบุคคลที่มีกฎหมายรองรับ สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องมั่นคง พระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทรัพย์สินเริ่มแรกของมูลนิธิฯ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวง ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๓๖ เป็นต้นมา พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานของมูลนิธิโครงการหลวง หรือ กปส. โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และพิจารณาแผนการดำเนินงานสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับแผนงานของมูลนิธิโครงการหลวง พร้อมจัดตั้งกองพัฒนาเกษตรที่สูงทำหน้าที่ประสานและรับโอนงานบางส่วนจากมูลนิธิโครงการหลวงไปดำเนินการ ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)”

ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานเป้าหมายการดำเนินงาน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในการดำเนินงานของโครงการหลวง ประกอบด้วย

- ๑) ช่วยชาวเขาเพื่อมนุษยธรรม
- ๒) ช่วยชาวไทยโดยลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ คือ ป่าไม้ และต้นน้ำลำธาร
- ๓) กำจัดการปลูกฝิ่น
- ๔) รักษาดิน และใช้พื้นที่ให้ถูกต้อง คือ ให้ป่าอยู่ส่วนที่เป็นป่า และทำไร่ทำสวนในส่วนที่ควรเพาะปลูก อย่าให้สองส่วนนี้รุกร้าซึ่งกันและกัน

พร้อมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหลักการปฏิบัติที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูง ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญเพื่อสร้างความสมดุลของการพัฒนาอย่างครบวงจร ทั้งในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และหลักการทรงงาน ๓ ประการ คือ **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** โดยมีแนวทางการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนชาวเขา (Royal Project Way of Working) ๔ ข้อ

แนวทางการดำเนินงานโครงการหลวง

ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธาน สืบสาน รักษา ต่อยอด การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวงให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการช่วยชาวเขา ช่วยชาวเรา ช่วยชาวโลก ขจัดปัญหาการปลูกฝิ่น พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรชาวเขา รวมทั้งฟื้นฟูสภาพแวดล้อมบนพื้นที่สูงให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ ปลอดภัย และมีความมั่นคง มูลนิธิโครงการหลวงจึงมุ่งมั่นดำเนินงานวิจัย การพัฒนางานด้านต่างๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ชุมชนมีความอยู่ดีกินดี มีความสุข และยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาที่สำคัญ คือ มุ่งหวังให้ชุมชนโครงการหลวงเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อาศัยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิต สามารถพึ่งพาตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำ และสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วน

พื้นที่ดำเนินงานและประชากรที่ได้รับประโยชน์ของมูลนิธิโครงการหลวง ประกอบด้วย

❖ ประชากรชาวไทย และชาวไทยภูเขา จำนวน ๑๓ เผ่า ในพื้นที่สถานีวิจัยเกษตรหลวง ๔ แห่ง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๓๕ แห่ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง พะเยา และตาก

❖ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ก่อตั้งสถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นพื้นที่โครงการหลวงแห่งแรกที่ตั้งในพื้นที่ราบสูง เป็นพื้นที่ดำเนินงานโครงการหลวง ลำดับที่ ๔๐

❖ ประชากรที่ได้รับประโยชน์ในพื้นที่ ๕๙๒ กลุ่มบ้าน ประชากร ๗๐,๕๒๔ ครัวเรือน ๒๕๔,๘๕๖ คน

บทสรุปผู้บริหาร

มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินการสนองในพระบรมราโชบายของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงดำรงตำแหน่งองค์นายกกิตติมศักดิ์ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า “มูลนิธิโครงการหลวงก่อตั้งโดยพระราชประสงค์ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชประสงค์ ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ ส่วนรวม จึงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการหลวงสืบไป” ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการ สืบสาน รักษา และต่อยอด ตามพระราช ประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในบทบาท ของมูลนิธิโครงการหลวงปัจจุบัน จึงได้ดำเนินงานสืบสานพระราชปณิธาน..

“ช่วยเขาเขา ช่วยเขาเรา ช่วยเขาโลก ”

ผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๘ โดยสรุปมีดังนี้

๑. ด้านพืชพระราชทาน

มูลนิธิโครงการหลวงได้รับพืชพระราชทานในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี จำนวน ๒ ชนิด คือ เอเดลไวส์ (*Edelweiss: Leontopodium alpinum*) และเจนเทียน (*Stemless Gentian: Gentiana acaulis*) ได้ดำเนินการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และพัฒนาสูตรอาหารที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตในสภาพปลอดเชื้อ เพื่อเก็บรักษาพันธุ์ และขยายพันธุ์ โดยได้นำไปทดลองปลูกในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง รวมทั้งการวิเคราะห์สารสำคัญเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ดังนี้

❖ **เอเดลไวส์** ได้ศึกษาวิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบทางพฤกษเคมีและการทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของเอเดลไวส์ที่ปลูกเลี้ยงในพื้นที่โครงการหลวง รวมถึงการสกัดและทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพของสารสกัด ผลการวิจัยพบว่าดอกเอเดลไวส์มีองค์ประกอบทางเคมีสำคัญ โดยเฉพาะฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระและการปกป้องผิวจากรังสี UV จึงได้ต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ “เอเดลไวส์ ชันสกรีนบอดีโลชั่น SPF ๕๐ PA+++” ซึ่งผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ SPF ๕๐ PA+++ และการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้แล้ว โดยเปิดตัวและจำหน่ายครั้งแรกในงานโครงการหลวง ๕๖ ที่กรุงเทพฯ

❖ **เจนเทียน** ได้ทดสอบการขยายพันธุ์โดยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและชักนำการออกรากด้วยวิธีตัดขัวยอดในวัสดุปลูกภายใต้สภาพปลอดเชื้อ รวมทั้งเพาะเลี้ยงส่วนยอด บนอาหารสังเคราะห์สูตรชักนำราก ปัจจุบันสามารถชักนำการเกิดรากได้สำเร็จ และเริ่มนำต้นเจนเทียนไปทดลองปลูกเลี้ยงแล้ว ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ มีต้นเจนเทียนรวมทั้งสิ้น ๑,๙๕๐ ต้น

นอกจากนี้ มูลนิธิโครงการหลวงได้รับพระราชทานพืชและอุปกรณ์การเกษตร จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา จำนวน ๑๘ ชนิด ๔๔ สายพันธุ์ แบ่งเป็น กลุ่มพืชผัก กลุ่มสมุนไพร กลุ่มไม้ผล และกลุ่มดอกไม้ โดยปลูกทดสอบและขยายพันธุ์ใน ๗ พื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง พร้อมทั้งได้จัดทำกรอบแผนการดำเนินงานระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๖๙) เพื่อมุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในกลุ่มพืชที่มีศักยภาพสูง และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัย พัฒนา และต่อยอดสู่กระบวนการส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ในระยะแรก ได้คัดเลือกพืชเป้าหมายนำร่อง จำนวน ๖ ชนิด ได้แก่ มะเขือเทศ ราสพ์เบอร์รี่ ถั่วแขก แก้วม้งกรสีเหลือง ลาเวนเดอร์ และสตรอว์เบอร์รี่ป่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการเก็บรักษาพันธุ์พืชพระราชทานรวม ๑๗ ชนิด ๔๓ พันธุ์ ทั้งในแปลงทดสอบในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อเป็นฐานพันธุ์กรรมสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์อย่างยั่งยืน สามารถเก็บรักษาพันธุ์พืชในสภาพปลอดเชื้อได้จำนวน ๘ ชนิด ๑๖ พันธุ์ รวม ๙,๑๐๕ ต้น ปัจจุบันได้นำพรรณพืชพระราชทานส่วนหนึ่งเก็บรวบรวมไว้ในโรงเรือน “สิริวัณณวรี Botanical Garden” ณ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และจัดแสดงพันธุ์พืชเขตหนาวต่างถิ่น สำหรับการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และประชาชนผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม

๒. ด้านวิจัยและนวัตกรรม

มูลนิธิโครงการหลวงสนับสนุนทุนวิจัย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จำนวน ๑๒ สาขางานวิจัย รวม ๒๗ โครงการ งบประมาณ ๑๒.๖๑ ล้านบาท โดยสนับสนุนทุนวิจัยให้นักวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง จำนวน ๑๖ โครงการ และนักวิจัยภายนอก จำนวน ๑๑ โครงการ มีผลสำเร็จจากงานวิจัย จำนวน ๑๔ โครงการ ภายใต้ ๕ แผนงาน ประกอบด้วย พันธุ์พืช ๔ ชนิด ๘ พันธุ์ ได้แก่ เหมพ์ ๓ พันธุ์ เสาวรส ๒ พันธุ์ กุหลาบ ๒ พันธุ์ และว่านสีทศ ๑ พันธุ์ องค์ความรู้ ๔ เรื่อง ได้แก่ การจัดการดินและธาตุอาหารที่เหมาะสม สำหรับการผลิต พืชของญี่ปุ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและแนวทางการพัฒนาชุมชนพื้นที่สูง การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน ในพื้นที่โครงการหลวง และคุณสมบัติของไม้ไผ่แต่ละชนิดพร้อมการถนอมไม้ไผ่แบบประยุกต์ และผลิตภัณฑ์ทดสอบ จำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๖ รายการ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผสมคีนัว ๓ ผลิตภัณฑ์ เอเดลไวส์ ชันสกรีน บอดีโลชั่น น้ำหอมดอกซ่อนกลิ่น และสารสกัดจากเฟิร์น

นอกจากนี้ ผลสำเร็จจากการวิจัยในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สามารถพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการขึ้น ทะเบียนพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร ในพืชกลุ่มไม้ดอก ๒ ชนิด ๓ พันธุ์ ได้แก่ กุหลาบกระถาง ๒ พันธุ์ (กุหลาบพันธุ์รอยัล ๙ และพันธุ์รอยัล ๑๐) และว่านสีทศ ๑ พันธุ์ และยื่นจดอนุสิทธิบัตรกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา อยู่ระหว่างการแก้ไขและตรวจสอบข้อมูลเอกสารจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ เครื่องเพาะเมล็ด สำหรับพืชกลุ่มกะหล่ำ และเครื่องเพาะเมล็ดอัตโนมัติสำหรับพืชกลุ่มสลัด

๓. ด้านพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

❖ **ภาคการเกษตร** มูลนิธิโครงการหลวงได้พัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่สถานีวิจัยและ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๓๙ แห่ง รวม ๑๐,๘๔๘ ราย ปลูกพืชผักและสมุนไพร ไม้ผล ไม้ดอก พืชไร่ ขา กาแฟ เห็ด กล้วยง ปศุสัตว์ และผลิตผลอาหารฯ รวม ๓๖๙ ชนิด พื้นที่ปลูก ๓๙,๐๐๖.๔๗ ไร่ โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เกษตรกรมีรายได้จากการส่งผลิตผลจำหน่ายผ่านช่องทางตลาดโครงการหลวง มูลค่า ๗๒๖.๓๗ ล้านบาท และเกษตรกรจำหน่ายเอง มูลค่า ๒๑๙.๔๔ ล้านบาท โดยได้พัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตและดำเนินการรับรอง มาตรฐานต่าง ๆ จำนวน ๑๒ มาตรฐาน อาทิ มาตรฐานการเพาะปลูกที่ดี (GAP) มาตรฐาน GLOBAL G.A.P Plus มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (IFOAM) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ๘ มาตรฐาน เป็นต้น ได้พัฒนา การผลิตเมล็ดพันธุ์/ ต้นพันธุ์เพื่อลดการสั่งซื้อและนำเข้าเมล็ดพันธุ์/ ต้นพันธุ์จากต่างประเทศ ได้แก่ (๑) เมล็ดพันธุ์ ผักในระบบ GAP และอินทรีย์ จำนวน ๗ ชนิดพืช ปริมาณ ๖๙๑ กิโลกรัม ได้แก่ กระเจี๊ยบเขียว ถั่วลันเตาหวาน ถั่วแขกชาวอินทรีย์ ถั่วแขก GAP พิลเลย์ ไช้เบอร์รี่ เบบีคอส และผักกาดหอมหอม (๒) ไม้ผล ผลิตต้นพันธุ์เสาวรส จำนวน ๗๓,๓๗๔ ต้น (๓) ไม้ดอกไม้ประดับ โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อภายใต้สภาพปลอดเชื้อ จำนวน ๑ ชนิด คือ เบญจมาศ ๒ พันธุ์ รวม ๓,๐๐๐ ต้น (๔) พืชไร่ เก็บรักษาเชื้อพันธุ์และใช้ในงานส่งเสริม จำนวน ๑๑ ชนิด ปริมาณ ๓,๓๐๐ กิโลกรัม ได้แก่ ถั่วแดงหลวง ถั่วดำ ถั่วลิสง ข้าวสาลี ข้าวเหลือง ข้าวเหนียวเก่า ข้าวจานูเนเน คีนัว ลิ้นจี่ นงหอม และงาดำ (๕) เห็ด คัดสายพันธุ์ ๓ ชนิด ได้แก่ เห็ดปุยฝ้าย เห็ดเป๋าฮื้อ และเห็ดพอดโตเบลโล่ (๖) การผลิตพืชปลอดโรคและการเก็บรักษาพันธุ์พืช ได้ดำเนินการขยายพันธุ์และผลิตพืชปลอดโรค โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อภายในห้องปฏิบัติการ ๔ แห่ง จำนวน ๑๕ ชนิดพืช ปริมาณผลิตรวม ๔๕,๘๖๘ ต้น ได้ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์และสารทดแทนการใช้สารเคมี อาทิ การพัฒนากับดักแสงไฟอัตโนมัติต้นทุ่นต่ำ การพัฒนาไฟโรโมนในการควบคุมแมลงศัตรูพืช เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง การพัฒนากระบวนการ ผลิตและเก็บรักษาหัวเชื้อรากำจัดแมลง สูตรเข้มข้นต้นทุ่นต่ำ และการพัฒนา Application การจัดการศัตรูพืช บนพื้นที่สูง ผ่าน Web Based Application เป็นการนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และ Global Positioning System (GPS) มาใช้ในการแสดงข้อมูลเชิงพื้นที่ และแสดงผลการรายงานข้อมูลปัญหาการระบาดของศัตรูพืชที่ พบในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง ๓๙ แห่ง แบบ Real Time เป็นต้น

❖ **นอภาคการเกษตร** โดยมุ่งส่งเสริมงานหัตถกรรมตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ภายใต้ภารกิจหลักสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) วิจัยนวัตกรรม และพัฒนาเครือข่ายวิชาการ (๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานภูมิปัญญา (๓) เสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือนฐานศิลปอาชีพ (๔) อนุรักษ์ สืบสาน ภูมิปัญญา และเสริมสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากผ้าทอกัญชงผสมเส้นด้ายรีไซเคิลร่วมกับบริษัท พีทีทีโกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๗ ลาย และการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยจากผ้าทอกัญชงผสมเส้นด้ายรีไซเคิล จำนวน ๑๐ แบบ พัฒนาหัตถกรรมพื้นเมืองสู่การแก้ปัญหา PM ๒.๕ (Koyori Project ๒๐๒๕) ร่วมกับสมาคมวัฒนธรรมหัตถศิลป์ล้านนา รวมทั้งได้พัฒนาต่อยอดเส้นด้ายกัญชงผสมฝ้าย พัฒนาผ้าทอกัญชงผสมฝ้าย/กัญชงแกมใหม่ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในด้านการส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมตามอัตลักษณ์เด่นของชุมชน สร้างรายได้คืนแก่เกษตรกร มูลค่า ๗.๙๑ ล้านบาท พร้อมทั้งได้พัฒนา และส่งเสริมการตลาดสินค้าหัตถกรรมพื้นที่สูง โดยออกบูธจำหน่ายงานหัตถกรรม ณ ตลาดนัดมูจิ และตลาดจริงใจ มูลค่า ๐.๖๔ ล้านบาท ในด้านการอนุรักษ์ สืบสาน ภูมิปัญญา มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้งหอศิลป์หัตถกรรมพื้นที่สูง ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ผู้รู้ในชุมชน และรวบรวมลวดลายชนเผ่าไทลื้อและม้ง และสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ผู้รู้สู่เยาวชน ๘๖ คน

ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูป โดยสนับสนุนองค์ความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากเคพกูสเบอร์รี่ มะขามป้อม และแมคคาเดเมีย นอกจากนี้ได้สนับสนุนกลุ่มในชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน ในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๑๒ แห่ง สมาชิกที่ได้รับการส่งเสริม ๒๘๒ คน มีรายได้ ๒.๑๗ ล้านบาท

๔. ด้านสังคมและการพัฒนาชุมชน

มูลนิธิโครงการหลวงมุ่งเน้นพัฒนาคนและชุมชนบนพื้นที่สูง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การศึกษา และสาธารณสุข โดยได้รับการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ คือ (๑) การพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงสู่มาตรฐานชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน โดยมีชุมชนผ่านเกณฑ์การตรวจประเมิน ในระดับดีมากจำนวน ๓ ชุมชน และระดับดีจำนวน ๒ ชุมชน (๒) การส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาเยาวชนโครงการหลวง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำกลุ่มเยาวชน มีสมาชิก ๖๕ คน กลุ่มวัคซีนวัยรุ่น มีสมาชิก ๕๗๐ คน และ อสม. น้อย มีผู้ร่วมอบรม ๓๑ คน (๓) การเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ได้สนับสนุนนักเรียนให้ศึกษาต่อในโรงเรียนพระดาบส จำนวน ๑ คน และสนับสนุนทุนการศึกษาภายใต้ทุนกรุงไทยการไฟฟ้าจำนวน ๔ คน (๔) การเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรวมและอนามัยครัวเรือน อาทิ สุขศาลาโครงการหลวงเลอตอ เป็นหน่วยบริการด้านการแพทย์เชิงรุกในชุมชน มีผู้เข้ารับบริการตรวจรักษา กว่า ๗,๒๕๕ คน สนับสนุนการออกหน่วยแพทย์อาสาในพื้นที่ศูนย์ฯ/สถานีฯ มูลนิธิโครงการหลวงจำนวน ๙ ครั้ง ในพื้นที่ ๕ จังหวัด มีผู้เข้ารับบริการจำนวน ๓,๑๖๔ ราย (๕) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน อาทิ ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ๒๑๖ กลุ่ม และการจัดกิจกรรมจิตอาสา เนื่องในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวม ๑๙๘ ครั้ง

๕. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิโครงการหลวง ได้นำแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอย หรือสร้างบ้าน และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการปลูกพืชผสมผสานในระบบวนเกษตรพื้นที่รวมจำนวน ๑,๐๓๘.๗๔ ไร่ ภายใต้โครงการสวมหมวกให้ดอย ในพื้นที่ศูนย์ฯ/สถานีฯ ๕ แห่ง พื้นที่ ๔๙๘ ไร่ โครงการป่าชาวบ้าน ในพื้นที่ศูนย์ฯ/สถานีฯ ๓๔ แห่ง พื้นที่ ๒๐๐.๗๔ ไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๕๕ ราย และโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ปลูกใหม่) จำนวน ๓๔๐ ไร่ ซึ่งชนิดไม้ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไม้โตเร็วและไม้ อาทิ ไม้จันทร์ทองเทศ เมเปิ้ลหอม กระถินดอย การบูร ซากุระดอย เป็นต้น มีไม้ท้องถิ่นและกลุ่มไม้ผลที่ปลูกเป็นไม้ยืนต้นระยะยาว มีการติดตามประเมินอัตราการรอดตายและการปลูกซ่อม ปรับปรุงการบันทึกข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในระบบ Bigdata พัฒนาร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นอกจากนี้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ร่วมกันวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ภายใต้กิจกรรมการอนุรักษ์ดิน และน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก ๒,๓๕๒,๐๐๐ กิ่ง การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ พื้นที่ ๑,๖๒๕ ไร่ ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๗๐๗ ไร่ สร้างฝาย ๒๒๔ แห่ง และทำแนวป้องกันไฟป่าระยะทาง ๑,๑๘๗ กิโลเมตร

๖. ด้านบริหารจัดการตลาดเพื่อสังคม

จากการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีมูลค่าการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑,๓๘๕.๓๖ ล้านบาท แบ่งเป็นสินค้าโครงการหลวงจำนวน ๑,๒๘๘.๓๘ ล้านบาท และสินค้าส่วนพระองค์ จำนวน ๙๖.๙๘ ล้านบาท โดยมูลนิธิฯ ได้ทดสอบตลาดผลิตผลและผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมมากกว่า ๒๐ รายการ อาทิ ข้าวเกรียบทอดเจ สตูรมันเทศสีม่วงผสมคินัว กรีกโยเกิร์ตนมแพะ กาแฟ Royal Coffee The Legend กราโนลา ผสมคินัว รสน้ำผึ้ง เครื่องดื่มธัญญาหารเสริมโปรตีนผสมคินัว และข้าวตอกหอมมือ โลชั่นกันแดดเอเดิลไวส์ และนุริชชิง แชนด์ ครีม จำนวน ๔ กลิ่น โดยมีช่องทางการเปิดตัวจำหน่ายในงานโครงการหลวง ๕๖ และช่องทางร้านค้าโครงการหลวง และกิจกรรมส่งเสริมตลาด จำนวน ๑๔๐ กิจกรรม มูลค่าการจำหน่าย รวม ๖๓.๖๔ ล้านบาท โดยเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์ ทั้งแบบออฟไลน์ ร้านโครงการหลวง และผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ Shopee Line OA Tiktok และ Lazada อีกทั้ง ได้บริการ และสนับสนุนผลผลิตและผลิตภัณฑ์ให้องค์กรสาธารณะและเป็นสวัสดิการพนักงาน มูลค่ารวม ๓.๗๔ ล้านบาท

๗. ด้านการขับเคลื่อนสถาบันการเรียนรู้

มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้ง “สถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาพื้นที่สูง และองค์ความรู้ด้านวิชาการในสาขาต่างๆ จากผลสำเร็จของการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงตามแนวทางของโครงการหลวง (Royal Project Model) ที่ได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนและชุมชนบนพื้นที่สูง ทั้งในมิติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบและครบวงจร มากกว่า ๕๖ ปี โดยมี “อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา” เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดการเรียนรู้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๗๒ พรรษา และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงก่อตั้งมูลนิธิโครงการหลวง ภายในอาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา ได้จัดแสดงนิทรรศการ “โครงการหลวงนิทรรศน์: “ทศมหาราชา สืบสานศาสตร์ ชนกาธิเบศรดำริ” ถ่ายทอดจุดเริ่มต้น

ของโครงการหลวง สู่การสืบสาน รักษา และต่อยอด โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปัจจุบัน ในด้านการถ่ายทอดการเรียนรู้ ได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้งานโครงการหลวง จัดการเรียนรู้และประชุมวิชาการ นานาชาติ จำนวน ๔ ครั้ง มีผู้มาเรียนรู้จาก ๒๙ ประเทศ รวม ๕๘๓ คน และมีผู้เข้ารับการเรียนรู้ในพื้นที่มูลนิธิ โครงการหลวง รวม ๔,๒๑๓ คน จำนวน ๔๖,๘๐๙ คน

๘. ด้านบริหารองค์กรและการสนับสนุน

มูลนิธิโครงการหลวง ได้จัดอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านต่าง ๆ โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรม และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก รวม ๗๖ หลักสูตร มีผู้เข้ารับการอบรม ๒,๒๐๑ คน และเข้าร่วม การศึกษาดูงานในด้านต่าง ๆ รวม ๒๐ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน จำนวน ๑๗๐ คน รวมทั้งดำเนินความร่วมมือ ทางวิชาการกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ อาทิ ความร่วมมือทางวิชาการกับกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ ราชอาณาจักรภูฏาน ความร่วมมือทางวิชาการกับ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) เป็นต้น

มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และหน่วยงานราชการ จำนวน ๓๐ หน่วยงาน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวงระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง มุ่งสู่ “สังคมอยู่ดีมีสุขรักสิ่งแวดล้อม” โดยมีผลการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน ๓๓๓.๒๒ ล้านบาท และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกเหนือ จากแผนฯ จำนวน ๑๔๕.๘๒ ล้านบาท อีกทั้ง ตามที่คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ได้มีมติเห็นชอบการแต่งตั้งคณะทำงานฯ มูลนิธิโครงการหลวง ได้จัดประชุมคณะทำงานสนับสนุน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จำนวน ๓๙ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๖๙ ครั้ง เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ให้เกิดผลดีเป็นรูปธรรม

๙. กิจกรรมสำคัญ

- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเยือนราชอาณาจักรภูฏานอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ ตามคำทูลเชิญของสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก โดยเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๘ ได้เสด็จฯ ไปยังโครงการหลวงเดเชนโชลิง (Dechencholing Royal Project) เพื่อทอดพระเนตรความร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงของไทยและภูฏาน
- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ไปทรงเปิดงาน “โครงการหลวง ๕๖” ในวันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ
- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด “อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา” และทรงเปิดงาน “โครงการหลวง ๒๕๖๘” ในวันจันทร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- ❖ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เสด็จสถานีกษัตริย์หลวงอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๘

ผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๘

ด้านพืชพระราชทาน

๑.๑ พืชพระราชทานจาก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี

๑) เอเดลไวส์ (Edelweiss : *Leontopodium alpinum*)

ตามที่มูลนิธิโครงการหลวงได้รับต้นเอเดลไวส์ และเงินเทียน จากสำนักพระราชวัง เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จึงดำเนินการ เก็บรักษาพันธุ์ ขยายพันธุ์ และทดสอบปลูกเลี้ยงในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง และวิเคราะห์สาระสำคัญ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ผลการดำเนินงาน ดังนี้

❖ **การขยายพันธุ์:** ดำเนินการขยายพันธุ์เพิ่ม ปริมาณต้นโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อนำไปศึกษาวิจัย ขยายผล ทดสอบปลูกเลี้ยงในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง และเก็บรักษาพันธุ์ ในสภาพปลอดเชื้อ โดยดำเนินการในห้องปฏิบัติการ ๒ แห่ง ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ และสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ส่งมอบต้นกล้าเอเดลไวส์ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ทดสอบปลูกเลี้ยง และเก็บรักษาพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ จำนวน ๔,๙๕๗ ต้น ปัจจุบัน มีต้นเอเดลไวส์ที่เก็บรักษาพันธุ์ไว้ในห้องปฏิบัติการทั้ง ๒ แห่ง จำนวน ๓,๑๘๘ ต้น และในโรงเรือนอนุบาลต้นกล้า จำนวน ๑,๑๓๕ ต้น

❖ **การปลูกเลี้ยง:** ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ในการปลูกเลี้ยงเอเดลไวส์บนพื้นที่สูง ณ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ มุ่งเน้นศึกษาลักษณะการเจริญเติบโต ช่วงเวลาออกดอก และปัจจัยที่เหมาะสม ในการปลูกเลี้ยงเอเดลไวส์ในแต่ละฤดูกาล โดยได้รับงบประมาณการวิจัยระยะ ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๖๘) จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ผ่านสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ผลการดำเนินงาน พบว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโต และการออกดอกของเอเดลไวส์ในพื้นที่สูงคือ การปลูกในฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์) อุณหภูมิ ๑๕-๒๒ °C ความชื้นสัมพัทธ์ ๖๗-๗๑% และความเข้มแสง ๑๘,๐๐๐-๒๕,๐๐๐ ลักซ์ โดยเฉพาะการปลูก ในเดือนธันวาคมและเดือนมกราคมเป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเชิงพาณิชย์ เนื่องจากเป็นช่วงเวลา ที่ให้ปริมาณดอกสูงสุด และคุณภาพต้นที่ดีที่สุด ทั้งนี้หากมีการศึกษาการเจริญเติบโตและปัจจัยที่เหมาะสม ต่อการปลูกเลี้ยงอย่างต่อเนื่องจะทำให้สามารถวางแผนการผลิต และพัฒนาต่อยอดสู่การนำไปใช้ประโยชน์ เชิงลึกได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และแม่นยำมากขึ้น นอกจากนี้ได้ทดสอบการปลูกในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ควบคู่กับสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ พบว่าต้นกล้าที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อมีการเจริญเติบโตดี ภายหลังปลูก ๖๐-๙๐ วัน เริ่มให้ดอก ส่งผลให้สามารถวางแผนการปลูกเลี้ยงเพื่อให้เอเดลไวส์ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

❖ **การวิเคราะห์สารสำคัญ** : ศึกษาวิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบทางพฤกษเคมีและการทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของเอเดิลไวส์ที่ปลูกเลี้ยงในพื้นที่โครงการหลวง รวมถึงการสกัด และทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพของสารสกัด ผลการวิจัยพบว่า **ดอกเอเดิลไวส์มีองค์ประกอบทางเคมีสำคัญ โดยเฉพาะฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระ และการปกป้องผิวจากรังสี UV** จากผลการวิจัยดังกล่าว ได้ต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ **“โลชั่นกันแดดจากสารสกัดเอเดิลไวส์”** ซึ่งผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ SPF 50 PA+++ และการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แล้ว จึงนำไปสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ **“เอเดิลไวส์ ชันสกรีนบอดีโลชั่น SPF 50 PA+++”** ในรูปแบบหลอดขนาด ๘๐ กรัม โดยเปิดตัวและจำหน่ายครั้งแรกในงานโครงการหลวง ๕๖ ที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ และอยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มเติม อาทิ **ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้าและผลิตภัณฑ์บำรุงผิวกาย** พร้อมดำเนินการขออนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เพื่อรองรับการผลิตและจำหน่ายต่อไป

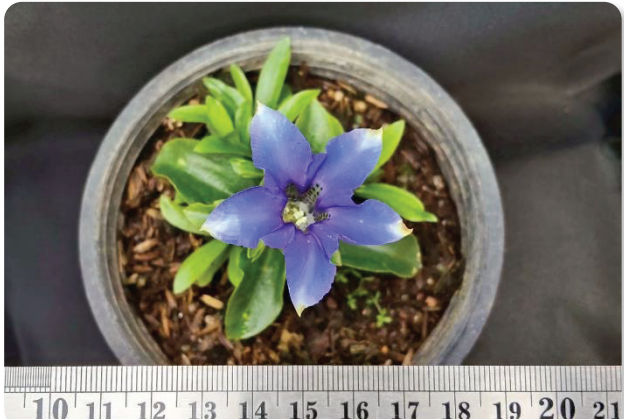

❖ **การจัดส่งต้นเอเดิลไวส์แก่สำนักพระราชวัง** : ได้จัดส่งต้นเอเดิลไวส์ไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เป็นประจำทุกเดือน เฉลี่ยเดือนละ ๑๖ กระถาง เพื่อทูลเกล้าถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี นำไปปลูกประดับตกแต่งภายในบริเวณเรือนประทับ

๒) เจนเทียน (Stemless Gentian : *Gentiana acaulis*)

มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินการขยายพันธุ์เจนเทียน ด้วยเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในห้องปฏิบัติการ ๒ แห่ง ได้แก่ ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช อาคารเทคโนโลยีชีวภาพ และห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้มีการทดสอบการขยายพันธุ์โดยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและชักนำการออกรากด้วยวิธีตัดชำยอดในวัสดุปลูกภายใต้สภาพปลอดเชื้อ รวมทั้งเพาะเลี้ยงส่วนยอด บนอาหารสังเคราะห์สูตรชักนำราก ปัจจุบันสามารถชักนำการเกิดรากได้สำเร็จ และเริ่มนำต้นเจนเทียนไปทดสอบการปลูกเลี้ยงแล้ว โดยสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ ปลูกในกระถางขนาด ๔ นิ้ว จำนวน ๔ กระถาง ในสภาพโรงเรือนอนุบาล ส่วนที่อาคารเทคโนโลยีชีวภาพ ย้ายปลูกในกระถางขนาด ๓ นิ้ว จำนวน ๒๘๓ ต้น ภายใต้โรงเรือนควบคุมอุณหภูมิ (EVAP) และปัจจุบันมีต้นเจนเทียนในห้องปฏิบัติการ ๒ แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑,๙๕๐ ต้น

ภาพ การขยายพันธุ์และปลูกเลี้ยงเจนเทียน

๑.๒ พืชพระราชทานจาก สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา

ตามที่มีมูลนิธิโครงการหลวงได้รับพระราชทานพรรณพืชและอุปกรณ์การเกษตร จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรีนารีรัตนราชกัญญา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวนทั้งหมด ๑๘ ชนิด ๔๔ พันธุ์ แบ่งเป็น กลุ่มพืชผัก สมุนไพร ไม้ผล และไม้ดอก โดยได้นำไปปลูกทดสอบและขยายพันธุ์ในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ สถานีเกษตรหลวงปางดะ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว และห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช ปัจจุบันได้นำพรรณพืชพระราชทานส่วนหนึ่งมาเก็บรวบรวมและดูแลรักษา ไว้ใน **โรงเรียน “สิริวัณณวรี Botanical Garden”** สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และจัดแสดงพรรณพืชเขตหนาวต่างถิ่น สำหรับการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และประชาชน ที่สนใจได้เข้าไปชม

จากการประเมินศักยภาพภาพของพืชที่ได้รับพระราชทาน มูลนิธิโครงการหลวงได้สรุปแนวทางการดำเนินงาน โดยจัดกลุ่มพืช ออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

- (๑) กลุ่มขยายการผลิต เพื่อนำออกสู่งานส่งเสริมอาชีพ
- (๒) กลุ่มคัดเลือกพันธุ์ และปรับปรุงพันธุ์
- (๓) กลุ่มเก็บรวบรวมพันธุ์
- (๔) กลุ่มที่ผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นไม้กระถาง หรือประดับตกแต่งสถานที่

นอกจากนี้ได้จัดทำกรอบแผนการดำเนินงานระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๖๙) โดยคัดเลือกพืชเป้าหมาย นำร่อง ๖ ชนิด ได้แก่ มะเขือเทศ ลาเวนเดอร์ ราสพ์เบอร์รี่ ถั่วแขก แก้วมังกรสีเหลือง และสตอร์ว์เบอร์รี่ป่า เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัย พัฒนา และต่อยอดสู่งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรบนพื้นที่สูง

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๘

การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง อาทิ การปรับปรุงพันธุ์มะเขือเทศ เพื่อสร้างพันธุ์เอกลักษณะของโครงการหลวง การคัดเลือกพันธุ์ลาเวนเดอร์ ที่เหมาะสมต่อการกลั่นน้ำมันหอมระเหย การประเมินศักยภาพแก้วมังกรสีเหลือง และราสพ์เบอร์รี่ พร้อมทั้งได้ดำเนินการเก็บรักษาพันธุ์พืชพระราชทานรวม ๑๗ ชนิด ๔๓ พันธุ์ ในแปลงทดสอบในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อเป็นฐานข้อมูลและฐานพันธุ์กรรมสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์อย่างยั่งยืน ปัจจุบันสามารถสามารถเก็บรักษาพันธุ์พืชในสภาพปลอดเชื้อได้ ๘ ชนิด ๑๖ พันธุ์ รวม ๙,๑๐๕ ต้น โดยมีความก้าวหน้า ดังนี้

๑) พืชพระราชทานแบบมุ่งเป้า ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๖๙)

ชนิดพืช	การดำเนินงาน
<p>(๑) ราสพ์เบอร์รี่</p> 	<p>เป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ได้ข้อมูลการเจริญเติบโต ปริมาณ และคุณภาพผลผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการผลิตและส่งเสริมอาชีพ <p>ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ปลูกเลี้ยงในกระถางจำนวน ๑๖๐ กระถาง เพื่อเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ปริมาณ และคุณภาพผลผลิต ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเจริญเติบโต เก็บรักษาพันธุ์และขยายพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ ในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ทั้ง ๒ แห่ง รวมจำนวน ๗๔๐ ต้น
<p>(๒) มะเขือเทศ</p> 	<p>เป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ได้ข้อมูลการเจริญเติบโต ปริมาณ และคุณภาพผลผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการผลิต และส่งเสริมอาชีพ <p>ผลการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ปลูกเลี้ยงและคัดเลือกพันธุ์ : ๑๑ พันธุ์ อยู่ระหว่างการสกัดพันธุ์รุ่น S๖ ปรับปรุงพันธุ์: อยู่ระหว่างการทดสอบประชากรรุ่น F๓ ของกลุ่มผลโต และกลุ่มเซอรี่ อยู่ในช่วงการติดดอก ผล เก็บรักษาพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ ในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาคารเทคโนโลยีชีวภาพด้านพืช จำนวน ๓ พันธุ์ ๔๕ ต้น

(๓) ถั่วแขก**เป้าหมาย**

- ได้พันธุ์ใหม่ และออกสู่งานส่งเสริมได้

ผลการดำเนินงาน

- ปลุกเลี้ยง ๒ พันธุ์ (สีเหลือง และสีม่วง) บันทึกข้อมูลปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และเก็บเมล็ดพันธุ์รุ่น S๖ เพื่อขยายเมล็ดพันธุ์
- ปลุกในแปลงภายใต้โรงเรือนพืชพระราชทาน ดูแลรักษาทั่วไป

(๔) แก้วมังกร**เป้าหมาย**

- ได้ข้อมูลการเจริญเติบโต ปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการผลิต และส่งเสริมอาชีพ

ผลการดำเนินงาน

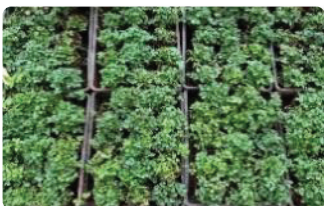
- ปลุกในโรงเรือนพืชพระราชทาน ปัจจุบันมีการออกดอกและติดผล
- ประเมินและคัดเลือกต้นที่มีลักษณะที่ดี ให้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี เพื่อขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณ เบื้องต้นสามารถคัดเลือกสายต้นที่ดี ให้ผลผลิตสูง ๕ สายต้น ดำเนินการปักชำสายต้นละ ๑๐๐ กิ่ง เพื่อปลูกทดสอบในเดือนตุลาคม ๒๕๖๘
- เก็บรักษาพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ ในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่ออาคารเทคโนโลยีชีวภาพด้านพืชพันธุ์ Palora จำนวน ๒๐๐ ต้น

(๕) ลาเวนเดอร์**เป้าหมาย**

- ผลิตเป็นไม้กระถาง และขยายผลสู่งานส่งเสริม
- กลั่นน้ำมันหอมระเหย เพื่อเพิ่มศักยภาพและมูลค่าของพืช

ผลการดำเนินงาน

- ลาเวนเดอร์ที่ได้รับ จำนวน ๖ พันธุ์ นำไปปลูกในกระถาง และปลูกลงแปลง มุ่งเน้นพันธุ์ที่นำมากลั่นน้ำมันหอมระเหยได้ดี คือ The Princess (ดอกสีชมพู) และ พันธุ์ Anouk (ดอกสีม่วง)
- ทดสอบกลั่นน้ำมันหอมระเหยในส่วนของดอกและยอด พันธุ์ The Princess และพันธุ์ Anouk ได้น้ำมันรวม ๑๗๕ มิลลิลิตร อยู่ระหว่างตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน และปักชำกิ่งพันธุ์ละ ๕๐๐ กิ่ง เพื่อเตรียมปลูกทดสอบในปี ๒๕๖๙
- เก็บรักษาพันธุ์และขยายพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อในห้องปฏิบัติการ จำนวน ๕ พันธุ์ รวม ๗,๕๕๕ ต้น

(๖) สตรอว์เบอร์รี่ป่า**เป้าหมาย**

- ผลิตเป็นไม้กระถางและขยายผลสู่งานส่งเสริม

ผลการดำเนินงาน

- ๑ พันธุ์ ลักษณะผล ๒ ลักษณะ
- ปลูกสตรอว์เบอร์รี่ลักษณะผลกลม ในกระถางขนาด ๔ นิ้ว จำนวน ๑๕๐ กระถาง และตัดแต่งทรงพุ่ม
- ปลูกสตรอว์เบอร์รี่ลักษณะผลรี ในกระถางขนาด ๔ นิ้ว จำนวน ๑๕๐ กระถาง และเพาะเมล็ดเพื่อเพิ่มจำนวนต้น

๒) พืชพระราชทาน ๔ กลุ่ม

(๑) กลุ่มขยายการผลิต เพื่อนำออกสู่งานส่งเสริมอาชีพ มีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- ❖ ไม่มีข้อจำกัดด้านกฎหมายพันธุ์พืช
- ❖ เป็นพืชที่สามารถขยายพันธุ์ได้เอง โดยไม่ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ
- ❖ ตลาดมีความต้องการ สามารถนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกและจำหน่ายได้

ปัจจุบันดำเนินการปลูกเลี้ยง จำนวน ๒ ชนิด ได้แก่ rubarb และสวิสชาร์ด โดยปลูกในกระถาง และปลูกลงแปลง และเริ่มมีการเก็บเกี่ยวเพื่อจำหน่าย พร้อมทั้งมีการขยายเพิ่มปริมาณต้นในสภาพปลอดเชื้อ ได้แก่ rubarb ๘๕ ต้น และสวิสชาร์ด ๗๐ ต้น

รูบาร์บ

สวิสชาร์ด

(๒) กลุ่มคัดเลือกพันธุ์ และปรับปรุงพันธุ์ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- ❖ เป็นพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด จำเป็นต้องมีการคัดเลือกและทดสอบพันธุ์ เนื่องจากอาจมีการกลายพันธุ์ได้
- ❖ เป็นพืชที่มีศักยภาพในการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ เพื่อสร้างพันธุ์ใหม่ ต่อยอดสู่งานส่งเสริมสร้างอาชีพแก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง

ปัจจุบันดำเนินการ จำนวน ๑ ชนิด คือ แรดดิช โดยทั้ง ๗ พันธุ์ หลังจากเก็บเกี่ยวแล้ว อยู่ระหว่างเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ในตู้เย็น

(๓) กลุ่มเก็บรวบรวมพันธุ์ วัสดุประสงค์เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล และฐานพันธุกรรมในการปรับปรุงพันธุ์ และเพื่อป้องกันการเสื่อมถอยหรือการสูญหายของพันธุ์ โดยปัจจุบันเก็บรักษาพันธุ์พืชพระราชทานทั้งหมด ๑๗ ชนิด ๔๓ พันธุ์ ใน ๒ รูปแบบหลัก คือ **การปลูกเลี้ยงในแปลงทดสอบ** ในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง ๗ แห่ง อาทิ ขนุน มะเขือม่วง แดงเปรี้ยวเม็กซิกัน และ Lily of the Valley และ**การเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพ** โดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ปัจจุบันสามารถเก็บรักษาพันธุ์พืชได้ ๘ ชนิด ๑๖ พันธุ์ รวม ๙,๘๙๐ ต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชที่ได้รับพระราชทานในลักษณะของต้นพันธุ์สำหรับกลุ่มที่เป็นเมล็ดพันธุ์จำเป็นต้องผ่านกระบวนการปลูกทดสอบและคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมก่อนนำเข้าสู่การเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการ เพื่อเก็บรักษาพันธุ์ หรือขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณต้นต่อไป ทั้งนี้ด้วย Oyster plant ที่ได้รับเมล็ดพระราชทาน ไม่สามารถเพาะงอกได้ แม้ได้มีการทดลองหลายวิธี จึงนำเมล็ดตรวจสอบด้วยกล้องสเตรียโอ พบว่าเนื้อเยื่อเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล มีแผลและตาย แสดงถึงการเสื่อมคุณภาพของเมล็ด จึงไม่สามารถนำมาขยายพันธุ์ต่อได้

แก้วมังกรสีเหลือง

มินต์

ราสพ์เบอร์รี่

ลาเวนเดอร์

มะเขือม่วง

มะเขือเทศ

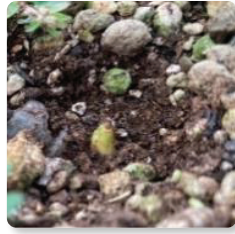
รูบาร์บ

สวิสชาร์ด

ภาพการดำเนินงานกลุ่มพืชรวบรวมพันธุ์ ณ ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช

แดงเปรี้ยวเม็กซิกัน

Lily of the valley

มะเขือม่วง

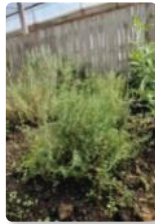
ขนุน

ภาพการดำเนินงานกลุ่มพืชรวบรวมพันธุ์ ณ แปลงทดสอบในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง

(๔) กลุ่มพืชที่ผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นไม้กระถาง หรือประดับตกแต่งสถานที่
จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ มินต์ ทายม์ เบซิล และอิตาเลียนพาสเลย์ สำหรับพืชในกลุ่มนี้พิจารณาจากศักยภาพของพืชที่สามารถนำมาทำเป็นไม้กระถางขนาดเล็กเพื่อจำหน่าย และพืชที่สามารถนำมาใช้ประดับตกแต่งสถานที่ได้ ปัจจุบันพืชทั้ง ๔ ชนิด ได้ปลูกในกระถาง และแปลงปลูก ซึ่งอยู่ระหว่างการดูแลรักษา

มินต์

ทายม์

เบซิล

อิตาเลียนพาสเลย์

ภาพการดำเนินงานกลุ่มพืชที่ผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นไม้กระถาง หรือประดับตกแต่งสถานที่

๑.๓ การดำเนินการตามกระแสรับสั่ง

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เสด็จทรงงาน ณ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ทรงมีพระกระแสรับสั่งให้มูลนิธิโครงการหลวง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์ถั่วปากอ้า (Faba bean) และถั่วรันเนอร์ (Runner bean) เพื่อพัฒนาต่อยอดสู่งานพัฒนาส่งเสริมอาชีพ และทรงมีพระกระแสรับสั่งเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑๔ ชนิดพืช มูลนิธิโครงการหลวงดำเนินการตามกระแสรับสั่ง มีความก้าวหน้า ดังนี้

❖ พืชที่ปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์ เพื่อพัฒนาต่อยอดสู่งานพัฒนาส่งเสริมอาชีพ

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา มีพระกระแสรับสั่งให้ดำเนินการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์พืชถั่วปากอ้า (Faba bean) และถั่วรันเนอร์ (Runner bean) เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาต่อยอดสู่งานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ มูลนิธิโครงการหลวงดำเนินการขยายพันธุ์ โดยใช้เทคนิคเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อทดสอบขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณต้น มีผลการดำเนินงานดังนี้

(๑) ถั่วปากอ้า (Faba bean หรือ Fava bean)

- ❖ ต้นถั่วปากอ้าที่เพาะเลี้ยงจากเมล็ดชุดที่ ๑ ตัดย้ายขึ้นส่วนข้อและยอด ปัจจุบันมีต้นถั่วปากอ้าในห้องปฏิบัติการ จำนวน ๔๑ ต้น
- ❖ ต้นถั่วปากอ้าที่เพาะเลี้ยงจากเมล็ดชุดที่ ๒ ตัดขยายส่วนยอดและส่วนข้อ เพื่อเพิ่มปริมาณต้น ปัจจุบันได้ต้นถั่วปากอ้า จำนวน ๑๓ โคลน รวม ๒๕๐ ต้น
- ❖ สามารถขยายพันธุ์และเก็บรักษาในสภาพปลอดเชื้อได้ รวม ๒๙๑ ต้น อยู่ระหว่างการทดสอบสูตรอาหารเพื่อชักนำราก

ต้นถั่วปากอ้าที่เพาะเลี้ยงจากเมล็ดชุดที่ ๑

ต้นถั่วปากอ้าที่เพาะเลี้ยงจากเมล็ดชุดที่ ๒

ต้นถั่วปากอ้าเพาะเลี้ยงบนอาหารทั้ง ๖ สูตร

(๒) ถั่วรันเนอร์ (Runner bean)

- ❖ เก็บรักษาต้นพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ ปัจจุบันมีต้นถั่วรันเนอร์ในห้องปฏิบัติการ จำนวน ๓๐๐ ต้น
- ❖ ทดสอบต้นถั่วรันเนอร์ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ นำไปปลูกเลี้ยงภายในโรงเรือนพีชพระราชทาน สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง มีการเจริญเติบโตดี และทดสอบปลูกถั่วรันเนอร์ภายใต้โรงเรือนที่สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ จำนวน ๒๕ ต้น พบว่ามีการเจริญเติบโตดี และอยู่ระหว่างการติดฝัก เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาต่อยอดสู่งานส่งเสริมอาชีพในระยะต่อไป

ต้นถั่วรันเนอร์เพาะเลี้ยงบนอาหารสังเคราะห์ที่เก็บรักษาต้นพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ

ต้นถั่วรันเนอร์ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและนำไปปลูกเลี้ยงภายในโรงเรือนพีชพระราชทาน สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

ต้นถั่วรันเนอร์ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและนำไปปลูกเลี้ยงภายในโรงเรือนพีชพระราชทาน สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์

❖ พืชที่มีพระกระแสรับสั่งให้ทดสอบวิจัยและพัฒนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เสด็จจสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ในวันที่ ๑๓-๑๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ทรงมีพระกระแสรับสั่งให้ดำเนินการทดสอบวิจัยและพัฒนาพืชหลายชนิด มูลนิธิโครงการหลวง จึงได้ประเมินศักยภาพของพืชและพิจารณาการจัดกลุ่มพืช แบ่งเป็น (๑) พืชทางเลือกใหม่ (๒) พืชที่มีศักยภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่งานส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง และ (๓) พืชที่สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพิ่มช่องทางตลาด และได้จัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานนำร่องกลุ่มพืชที่มีศักยภาพ เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัย และพัฒนา เพื่อต่อยอด และได้สรุปแนวทางการดำเนินงานตามพระกระแสรับสั่ง ออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มพืชที่ต้องดำเนินการวิจัย และทดสอบ เพื่อศึกษาและคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง และพัฒนาเทคโนโลยีและวิธีการในการเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพ จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่ วาซาบิ ชาเขียวมัทฉะ คาเวียร์ วานิลลา น้ำมันหอมระเหยลาเวนเดอร์ ลิ้นจี่ และอาร์ติโชค

พระกระแสรับสั่ง

การดำเนินงาน

๑) วาซาบิ

- ❖ ให้อุปการะวาซาบิ

ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และสำรวจแหล่งพันธุ์ โดยจะศึกษาความเป็นไปได้การปลูกเลี้ยงในพื้นที่โครงการหลวง ปี ๒๕๖๙ เพื่อเป็นพืชทางเลือกใหม่ ในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรบนพื้นที่สูง

๒) ชาเขียวมัทฉะ

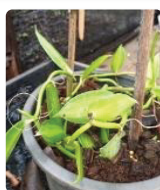
- ❖ พัฒนาชาเขียวเป็นผงมัทฉะ

ดำเนินการศึกษาและพัฒนาแนวทางการผลิตชาเขียวมัทฉะโครงการหลวงต้นแบบ ใน ๒ พื้นที่ ได้แก่ สถานีฯ อ่างขาง และศูนย์ฯ แม่ปุนหลวง เพื่อพัฒนาชาเขียวเป็นผงมัทฉะคุณภาพสูง

๓) วานิลลา

- ❖ ขอข้อมูลวานิลลาเพิ่มเติม

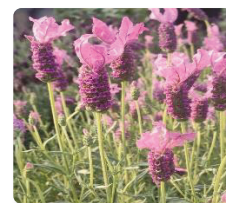

- ♦ มูลนิธิโครงการหลวง ได้นำส่งข้อมูลวานิลลา งานวิจัย ประวัติ ข้อมูลทั่วไป แหล่งปลูก กระบวนการและแนวทางการผลิตวานิลลาโครงการหลวง
- ♦ นำต้นวานิลลา พันธุ์ Planifolia จากศูนย์ฯ ห้วยลึก ไปปลูกทดสอบที่สถานีฯ อ่างขาง จำนวน ๒๐ เถา ปลูกเลี้ยงภายใต้โรงเรือนตาข่ายพรางแสง และเก็บข้อมูลด้านการเจริญเติบโต พบว่า สายพันธุ์ใบด่างที่ปลูกจากการใช้เถาพบการแตกตายอด และมีการแตกรากตามข้อใบส่วนสายพันธุ์ใบปกติที่ปลูกจากเถาเริ่มต้นที่ความยาว ๒๐ เซนติเมตร มีการเจริญเติบโตแข็งแรง โดยพบว่า มีการแตกยอดยาวขึ้นจากเดิมประมาณ ๒๐ เซนติเมตร และการปลูกจากเถาความยาว ๑ เมตร ดำเนินการเปลี่ยนกระถางจากกระถางขนาด ๖ นิ้ว เปลี่ยนเป็นกระถางขนาด ๑๐ นิ้ว พบการแตกรากเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่พบการแตกยอด โดยจะดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตวานิลลา ในด้านการพัฒนาต้นพันธุ์ปลอดโรค วัสดุปลูก การแปรรูป การบ่ม ต่อไป

๔) ลาเวนเดอร์

- ❖ สกัดน้ำมันหอมระเหยลาเวนเดอร์ แบบปกติ และแบบผสมเบอากามือท

ดำเนินการสกัดลาเวนเดอร์ Anok จำนวน ๒ กิโลกรัม ปริมาณน้ำมันหอมระเหย ๒๕ มิลลิลิตร และสกัดลาเวนเดอร์ The Princess จำนวน ๓ กิโลกรัม ปริมาณน้ำมันหอมระเหย ๔๕ มิลลิลิตร

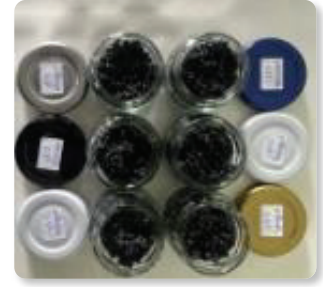
พระกระแสน้ำ

การดำเนินงาน

๕) คาเวียร์

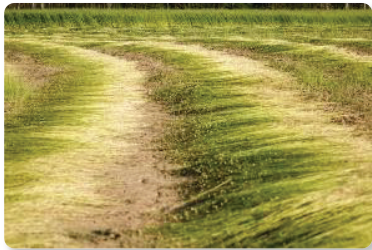
- ❖ ศึกษาเปรียบเทียบพันธุ์สเซียนกับพันธุ์โครงการหลวง
- ❖ ศึกษาการผลิตคาเวียร์คุณภาพ
- ❖ ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์คาเวียร์

ดำเนินการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์คาเวียร์ให้ได้มาตรฐาน: จากขวดแก้วเป็นแบบตลับทึบแสง (ตลับดีบุก) และดำเนินโครงการศึกษาชนิดของเกลือที่มีผลต่อรสชาติของคาเวียร์ และวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบการผลิตพลาสติกเจียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลิตเนื้อปลาและคาเวียร์

๖) ลิ้น

- ❖ ปลูกลิ้นเพิ่ม เนื่องจากเส้นใยของต้นลิ้น สามารถนำไปผลิตเส้นด้ายลิ้น และผลิตภัณฑ์สิ่งทอได้

พันธุ์ลิ้นที่มูลนิธิฯ ใช้ในการส่งเสริมปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสกัดน้ำมันและเมล็ดบริโภค ทั้งนี้ได้นำต้นลิ้นที่ปลูกจากสถานีฯ อ่างขางจำนวน ๓ กิโลกรัม นำไปทดสอบการทำเส้นใยลิ้น ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยนำต้นลิ้นไปหมักแช่น้ำ ๑ สัปดาห์ จากนั้นผึ่งแดดให้แห้ง ทำการลอกเปลือกจากแกนลำต้น พบว่า ได้เส้นใยปริมาณน้อย เนื่องจากลำต้นลิ้นมีขนาดเล็ก และได้นำเรื่องเส้นใยลิ้นนำไปปั่นเส้นมีลักษณะเปื่อย จากปัญหาที่พบได้มีการประสานงานขอตัวอย่างมาทดสอบอีกครั้ง และคาดว่าจะสามารถนำมาทดสอบได้ในเดือนเมษายน ๒๕๖๙ เนื่องด้วยลิ้นมีฤดูกาลปลูกในเดือนพฤศจิกายน และเก็บเกี่ยวในเดือนเมษายน

ภาพเส้นใยลิ้นที่นำไปทดลองปั่น เส้นด้ายเปื่อยไม่แข็งแรง

๗) อาร์ติโชค

- ❖ ปลูกอาร์ติโชคสีเขียว และสีม่วงเพิ่ม

ดำเนินการเพาะกล้าอาร์ติโชค ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๘ ย้ายปลูกในถุงดำเดือน กรกฎาคม ๒๕๖๘ และคาดว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตเดือนมีนาคม ๒๕๖๙ สำหรับอาร์ติโชคสีม่วง เพาะกล้าเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ คาดว่าจะสามารถย้ายลงถุงดำได้ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ ที่สถานีฯ อ่างขาง

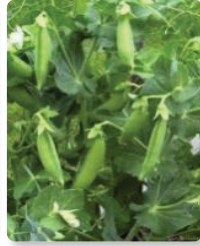
ภาพกิจกรรมการเพาะกล้าและย้ายปลูกอาร์ติโชค

พระกระแสนับสั่ง

การดำเนินงาน

๔) ถั่วลันเตา

❖ เพิ่มปริมาณการปลูกถั่วลันเตา

ถั่วลันเตาฝักใหญ่

ถั่วลันเตาหวาน

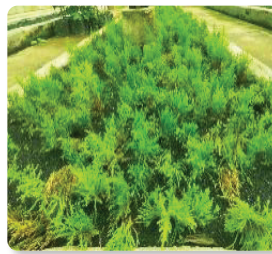
ดำเนินการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ถั่วลันเตาภายในประเทศ เพื่อปลูกทดสอบ ณ สถานีฯ อ่างช้าง จำนวน ๒ ชนิด ประกอบด้วยถั่วลันเตาฝักใหญ่ พันธุ์ส่งเสริม ๑ พันธุ์ และถั่วลันเตาหวาน พันธุ์ส่งเสริม ๑ พันธุ์ วางแผนปลูกในเดือนตุลาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๕) สนหอม

❖ ขยายปริมาณสนหอมเพิ่ม เนื่องจากมีกลิ่นหอม

ดำเนินการขยายพันธุ์โดยวิธีการปักชำ จำนวน ๒,๕๐๐ กิ่ง ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ พบว่า ยังไม่พบการเกิดราก

ภาพกิ่งปักชำสนหอมที่ทำการปักชำในแปลงดำ

๖) ชาดอกกุหลาบ

❖ ชาดอกกุหลาบสำหรับผสม เป็นชากลิ่น

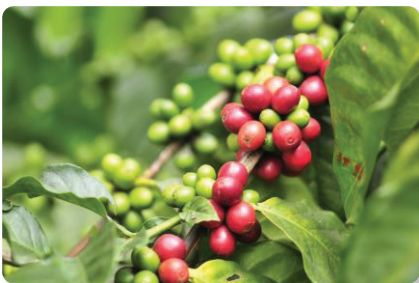

ดำเนินการดังนี้

- ❖ ศึกษาสายพันธุ์ของกุหลาบ ที่มีคุณสมบัติและสารประกอบทางเคมี ที่มีประโยชน์ต่อร่างกายของผู้บริโภค
- ❖ จัดทำแผนความต้องการผลผลิตดอกกุหลาบ เพื่อวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ
- ❖ จัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำชาจากดอกกุหลาบของศูนย์ฯ หุ่นเริง
- ❖ ขยายพื้นที่ไปยังศูนย์ฯ ต่างๆ ที่มีความต้องการปลูกกุหลาบ เพื่อทำชา โดยศูนย์ฯ สะโจ้ มีแผนการทดสอบการปลูกกุหลาบเพื่อทำชา
- ❖ ขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณ เพื่อต่อยอดสู่ การส่งเสริมสร้างอาชีพ

๗) กาแฟ

❖ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายกาแฟ

วางแผนดำเนินการเพิ่มช่องทางจำหน่ายกาแฟไปยังลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟเฉพาะถิ่น กาแฟคุณภาพพิเศษเพิ่มขึ้น

ด้านวิจัย

๒

และนวัตกรรม

งานวิจัยเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของงานโครงการหลวง ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริสด้านการวิจัยว่า

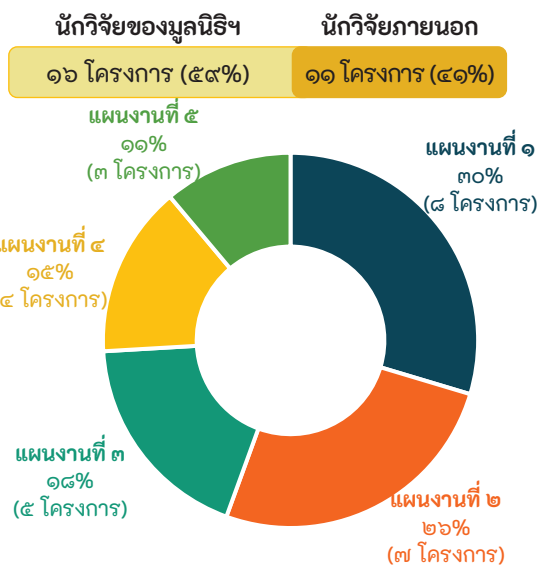
“...เมื่อเข้าไปในพื้นที่ใหม่ที่เราไม่รู้จักมักคุ้น เมื่อไม่รู้ต้องวิจัยศึกษา...”

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการหลวงดำเนินงานโครงการวิจัยอย่างต่อเนื่อง มุ่งดำเนินการวิจัยพัฒนาสิ่งใหม่ เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยเน้นวิจัยที่ตรงตามความต้องการ การแก้ไขปัญหา และสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง บนหลักการประหยัดค้ำค่าและมุ่งพัฒนาบุคลากรของมูลนิธิให้เป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพ โดยมีผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ การดำเนินงานวิจัย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มูลนิธิโครงการหลวง สนับสนุนงบโครงการวิจัยประจำปี ใน ๑๒ สาขางานวิจัย จำนวน ๒๗ โครงการ งบประมาณรวม ๑๒,๖๐๖,๐๓๐ บาท โดยแบ่งเป็น โครงการวิจัยใหม่ ๑๒ โครงการ งบประมาณ ๖,๖๘๙,๒๐๐ บาท และโครงการวิจัยต่อเนื่อง ๑๕ โครงการ งบประมาณ ๕,๙๑๖,๘๓๐ บาท โดยเป็นนักวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง ๑๖ โครงการ (ร้อยละ ๕๙) และนักวิจัยจาก ๔ หน่วยงานภายนอก ๑๑ โครงการ (ร้อยละ ๔๑) โดยดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ ใน ๕ แผนงาน ครอบคลุมงานด้านพันธุ์พืช/สัตว์ นวัตกรรม/เครื่องมือ การแปรรูป และผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนงาน	ประเด็นการวิจัย
๑. วิจัยและพัฒนาต้นแบบพันธุ์พืชและสัตว์เศรษฐกิจพื้นที่สูงที่มีลักษณะพิเศษ จำนวน ๘ โครงการ	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษา ทดสอบ คัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์ในพืช ๑๔ ชนิด ได้แก่ ผักกาดหอมหอม มะเขือเทศ กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี คอส เฮมพ์ เสาวรส สตรอว์เบอร์รี กุหลาบ ไฮเดรนเยีย ว่านสี่ทิศ อัลสโตรมีเรีย ไม้ดอกวงศ์ขิง และมาลิรีตัน และพันธุ์สัตว์ ๑ ชนิด ได้แก่ ไก่เล็กฮอร์นขาว
๒. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตบนพื้นที่สูง จำนวน ๗ โครงการ	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาเทคโนโลยีการผลิตในพืช ๖ ชนิด ได้แก่ พักทองญี่ปุ่น ผักกาดหอมหอม สตรอว์เบอร์รี กล้วย บุก และเปาโลเนีย ในสัตว์ ๒ ชนิด ได้แก่ ปลาเตอร์เจียน และปลาเรนโบว์เทราต์ พัฒนาพีโรโมนโดยทดสอบในพืช ๗ ชนิด ได้แก่ กะหล่ำ ผักกาดหอม พริก มะเขือแดง ข้าวโพด และมันเทศญี่ปุ่น
๓. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่า จำนวน ๕ โครงการ	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาผลิตภัณฑ์ในพืช ๗ ชนิด ได้แก่ คีนัว เคล เจียวกุหลาบ ข้าวคอย เอเดลไวส์ ซ่อนกลีน และเพิน

แผนงาน

ประเด็นการวิจัย

๔. วิจัยเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางสังคม ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน จำนวน ๔ โครงการ

♦ ศึกษาวิจัยทางด้านสังคม ได้แก่ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมบนพื้นที่สูง เพิ่มศักยภาพผู้นำชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

๕. วิจัยเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน จำนวน ๓ โครงการ

♦ ศึกษาวิจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ศึกษารูปแบบการปลูกป่าวนเกษตร การวัดและบริหารจัดการคาร์บอน การถนอมลำไยบนพื้นที่สูงแบบประยุกต์

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดทำกรอบงานวิจัย สำหรับการสนับสนุนทุนวิจัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ครอบคลุม ๖ แผนงาน ๑๗ กรอบงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดหัวข้องานวิจัย เพื่อให้การวิจัยสอดคล้องกับทิศทางและความต้องการของมูลนิธิฯ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือกนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยตามกรอบที่กำหนดไว้ต่อไป

๒.๒ ผลสำเร็จจากงานวิจัย

(๑) โครงการวิจัยภายใน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จ จำนวน ๑๔ โครงการ ภายใต้อ ๕ แผนงาน ได้พันธุ์พืช/นวัตกรรม องค์ความรู้ และผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑๔ รายการ ประกอบด้วย

ด้าน	ผลสำเร็จจากงานวิจัย
พันธุ์พืช ๔ ชนิด ๘ พันธุ์	เฮมพ์ ๓ พันธุ์ เสาวรส ๒ พันธุ์ กุหลาบ ๒ พันธุ์ และว่านสีทึบ ๑ พันธุ์
องค์ความรู้ ๔ เรื่อง	๑) การจัดการดินและธาตุอาหารที่เหมาะสม สำหรับการผลิตฟักทองญี่ปุ่น ๒) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และแนวทางการพัฒนาชุมชนพื้นที่สูง ๓) การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการหลวง ๔) คุณสมบัติของไม้ไผ่แต่ละชนิดพร้อมการถนอมไม้ไผ่แบบประยุกต์
ผลิตภัณฑ์ทดสอบจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๖ รายการ	๑) ผลิตภัณฑ์ต้นแบบธัญพืชโรยข้าวผสมเมล็ดคินัว ๒) เครื่องดื่มธัญญาหารผสมคินัวและข้าวดอยหอมมือ รสออริจินัล ๓) เครื่องดื่มธัญญาหารผสมคินัวและข้าวดอยหอมมือ รสโกโก้ ๔) เอเดลไวส์ ชันสกรีน บอดี้โลชั่น ๕) น้ำหอมดอกช่อนกลิ่น ๖) สารสกัดจากเฟิร์น

โดยมีโครงการวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๔ โครงการ รายละเอียดดังนี้

โครงการ **ผลการวิจัย**

๑. การปรับปรุงพันธุ์เฮมพ์

♦ **การปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีมาตรฐาน**

- ๑) CBD Type มุ่งพัฒนาพันธุ์ที่ให้ปริมาณสาร CBD สูง สามารถสกัดพันธุ์แท้ได้ถึงช่วงที่ ๖
- ๒) Superfood Type มุ่งพัฒนาพันธุ์ที่ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ทั้งเมล็ด น้ำมัน CBD และต้นกะเทย สามารถสกัดพันธุ์แท้ได้ถึง ช่วงที่ ๓
- ๓) Fiber Type มุ่งพัฒนาพันธุ์เส้นใยที่ให้ผลผลิตสูงและมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม สามารถสกัดพันธุ์แท้ได้ถึง ช่วงที่ ๒

♦ **การปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีเพิ่มจำนวนโครโมโซม**

- ๑) CBD Type คัดเลือกต้นที่มีศักยภาพได้จำนวน ๗ ต้น
- ๒) Fiber Type คัดเลือกต้นที่มีศักยภาพได้จำนวน ๖ ต้น

๒. การทดสอบและคัดเลือกพันธุ์เสาวรสเหลืองหวาน

คัดเลือกสายต้นเสาวรสเหลืองหวานที่มีศักยภาพ จำนวน ๔ สายต้น ได้แก่ MJ No.๑-๖๓, MJ No.๑-๗๔, MJ No.๑-๘๐ และ MJ No.๒-๗/ MS-๔๙ ผลการประเมินพบว่า สายต้นรหัส MJ No.๑-๖๓, MJ No.๒-๗ และ MS-๔๙ มีศักยภาพและ ความเหมาะสมในการพัฒนาเป็นพันธุ์ส่งเสริมเพื่อการบริโภคสดในอนาคต ขณะที่สายต้นรหัส MJ No.๑-๗๔ มีความเหมาะสมสูงสำหรับการส่งเสริมเพื่อการแปรรูป ในระดับโรงงาน

๓. การจัดการดินและธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับการผลิตฟักทองญี่ปุ่น

ฟักทองญี่ปุ่น ต้องการธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน ๓๓.๙๕ กก./ไร่ ฟอสฟอรัส ๘๘.๗๔ กก./ไร่ และโพแทสเซียม ๖๘.๕๐ กก./ไร่ รวมถึงธาตุอาหารรองและธาตุเสริมในปริมาณที่เหมาะสม ผลการทดลองชี้ว่า การจัดการปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้ผลผลิตและคุณภาพไม่แตกต่างจากวิธีเกษตรกร แต่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ โดยลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงร้อยละ ๕๐ และลดปัญหาเนื้อลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงร่วมกับการจัดการปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ช่วยส่งเสริมการดูดใช้ธาตุอาหารของพืช และมีแนวโน้มเพิ่มคุณภาพผลผลิต จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการผลิตฟักทองญี่ปุ่นคุณภาพสูงอย่างยั่งยืนในพื้นที่สูง

๔. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีการแปรรูปแบบไม่ใช้ความร้อน

ได้พัฒนาเครื่องดื่มสุขภาพจากเจียวกู่หลานพันธุ์หวานผสมผักเคลไบหยิก โดยใช้กระบวนการสกัดเย็นร่วมกับเทคโนโลยีการฆ่าเชื้อแบบ Ultrafiltration เพื่อคงคุณค่าทางโภชนาการและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่าสูตรที่เหมาะสมประกอบด้วยเจียวกู่หลานอบแห้ง ร้อยละ ๐.๖ ผักเคลไบหยิกร้อยละ ๐.๓ และน้ำร้อยละ ๙๙.๑ สกัดที่อุณหภูมิ ๔ องศาเซลเซียสเป็นเวลา ๖ ชั่วโมง ผลิตภัณฑ์มีปริมาณสารฟีนอลิก ซัลโฟราเฟน และจินเซนโนไซด์ในระดับสูง มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระดี ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในระดับชอบปานกลางถึงชอบมาก โดยร้อยละ ๙๔ ยอมรับผลิตภัณฑ์ และร้อยละ ๗๘ มีความตั้งใจซื้อ อีกทั้งสามารถเก็บรักษาที่อุณหภูมิ ๔ องศาเซลเซียสได้นานอย่างน้อย ๑๖๐ วัน โดยยังคงคุณภาพทางกายภาพ เคมี และความปลอดภัยเหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นเครื่องดื่มสุขภาพเชิงพาณิชย์ในอนาคต

๕. การพัฒนาส่วนผสมสำหรับปรับปรุงลักษณะเนื้อสัมผัสจากแป้งข้าวตอยตัดแปรเพื่อการผลิตเนื้อเทียม

การศึกษาการนำข้าวจำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ข้าวกล้องโกปา ข้าวกล้องคอยซ้อมมือ ข้าวกล้องเหลือง และข้าวกล้องเฮงอะเลอทิญ เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์เนื้อเทียม พบว่าข้าวกล้องคอยซ้อมมือ มีความเหมาะสมที่สุดสำหรับการสกัดสตาร์ช โดยการใช้สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) ความเข้มข้น ร้อยละ ๐.๗ เป็นเวลา ๘ ชั่วโมง ให้สตาร์ชที่มีความบริสุทธิ์สูง และเมื่อนำไปตัดแปรด้วยกรดอะซิติกความเข้มข้นร้อยละ ๒๒.๐๗ เป็นเวลา ๒๑๐ นาที สามารถนำมาใช้เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ต้นแบบได้อย่างเหมาะสม **ผลิตภัณฑ์เนื้อเทียมจากเห็ดนางรมที่ผสมสตาร์ชข้าวตอยและสตาร์ชตัดแปร** ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในระดับชอบปานกลางถึงชอบมาก และมีอายุการเก็บรักษานานถึง ๗๒ สัปดาห์ที่อุณหภูมิ ๒๕ องศาเซลเซียส สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของข้าวตอย ในการพัฒนาเป็นวัตถุดิบทางเลือกใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าและต่อยอดการใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมอาหารอย่างยั่งยืน

๖. การพัฒนาเมล็ดคีนัวโปรตีนสูงด้วยเทคโนโลยีแทรกซึมภายใต้สุญญากาศ

สามารถพัฒนาเมล็ดคีนัวโปรตีนสูงโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการแทรกซึมภายใต้สุญญากาศ ด้วยสารละลายคอลลาเจนความเข้มข้นร้อยละ ๑๓.๒๕ ภายใต้ความดัน -๐.๘๕ บาร์ เป็นเวลา ๓๘ นาที ส่งผลให้ปริมาณโปรตีนและกรดอะมิโนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้บริโภคให้การยอมรับร้อยละ ๙๗ และแสดงความสนใจซื้อร้อยละ ๗๗ และได้ต่อยอดผลงานวิจัยสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผงโรยข้าวสุตรธัญพืชผสมคีนัวโปรตีนสูง ซึ่งมีปริมาณโปรตีนร้อยละ ๒๕.๖๒ ให้พลังงาน ๔๓๘.๗๗ กิโลแคลอรี ปลอดภัยจูลินทรีย์ และได้รับความพึงพอใจจากผู้บริโภคในระดับชอบมาก โดยมีอัตราการยอมรับร้อยละ ๙๙ และความสนใจซื้อร้อยละ ๙๗ นอกจากนี้ ได้ต่อยอดผลงานวิจัยสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผงโรยข้าวสุตรธัญพืชผสมคีนัวโปรตีนสูง ซึ่งมีปริมาณโปรตีน ร้อยละ ๒๕.๖๒ ให้พลังงาน ๔๓๘.๗๗ กิโลแคลอรี ปลอดภัยจูลินทรีย์ และได้รับความพึงพอใจจากผู้บริโภคในระดับชอบมาก โดยมีอัตราการยอมรับร้อยละ ๙๙ และความสนใจซื้อร้อยละ ๙๗ ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนการผลิตเพียง ๑๐.๘๗ บาท ต่อขนาดบรรจุ ๓๐ กรัม สะท้อนศักยภาพในการพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์ได้อย่างคุ้มค่า

๗. การพัฒนาแป้งคีนัวตัดแปรเพื่อใช้เป็นส่วนผสมเชิงหน้าที่ในอุตสาหกรรมอาหาร

- ♦ การศึกษาการผลิตแป้งและสตาร์ชจากเมล็ดคีนัวเพื่อใช้เป็นส่วนผสมในอาหารเชิงหน้าที่ และต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์อบพองด้วยเทคโนโลยีเอ็กซ์ทราซัน รวมถึงเกล็ดธัญพืชสำหรับเครื่องดื่มธัญญาหาร พบว่า สภาวะที่เหมาะสมในการสกัดสตาร์ชคีนัวคือการใช้สารละลาย NaOH ความเข้มข้นร้อยละ ๐.๓ เป็นเวลา ๘๐ นาที และการตัดแปรด้วยกระบวนการให้ความร้อนขึ้นที่อุณหภูมิ ๑๒๑°C เป็นเวลา ๑๑๗ นาที **ผลิตภัณฑ์คีนัวอบพอง** ที่ได้มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยมีปริมาณโปรตีนร้อยละ ๑๑ และคาร์โบไฮเดรต ร้อยละ ๘๒ ได้รับความพึงพอใจจากผู้บริโภค ในระดับชอบปานกลางถึงชอบมาก คิดเป็นร้อยละ ๙๘ และมีความสนใจซื้อร้อยละ ๘๓
- ♦ ได้พัฒนาเกล็ดธัญพืชและ **เครื่องดื่มธัญญาหารผสมคีนัวและข้าวตอยซ้อมมือ รสออริจินัลและรสโกโก้** สูตรไม่เติมน้ำตาล ซึ่งมีปริมาณโปรตีน ร้อยละ ๑๒-๑๓ และสามารถเก็บรักษาได้นานไม่น้อยกว่า ๖ เดือน
- ♦ การตัดแปรสตาร์ชคีนัวร่วมกับโปรตีนถั่วเหลือง (MQSSP) พบว่า มีสมบัติทางฟิสิกส์ที่เหมาะสม มีความหนืดสูง และมีศักยภาพในการใช้เป็นส่วนให้ความข้นในผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ซุปครีม ช่วยเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์ต่อสุขภาพ

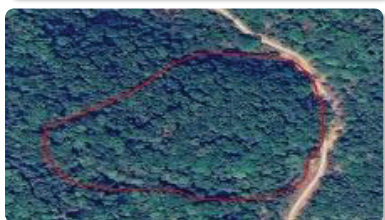
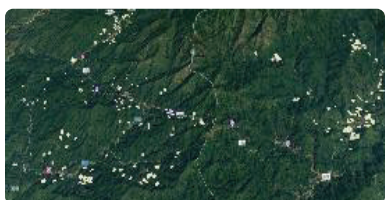
โครงการ **ผลการวิจัย**

๘. การศึกษาสารพฤกษเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของดอกไม้โครงการหลวง (เอเดลไวส์ ช่อนกลีน และเฟิร์น) เพื่อใช้ประโยชน์ทางเวชสำอาง

- ♦ การศึกษาสารสกัดจากเฟิร์นโดยเปรียบเทียบวิธีการสกัดและชนิดตัวทำละลายพบว่าวิธีซอกท์เลตโดยใช้เอทานอลให้ผลดีที่สุด โดยมีปริมาณสารฟีนอลิกรวม (TPC) เท่ากับ ๒๑๓.๔๕ mg GAE/g และสารฟลาโวนอยด์รวม (TFC) เท่ากับ ๙๗.๘๕ mg QE/g อีกทั้งยังแสดงฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระต้านการอักเสบ และการยับยั้งเอนไซม์ ACE และ α -glucosidase ในระดับสูงสุด
- ♦ ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ๒ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่
 - ผลิตภัณฑ์กันแดดจากดอกเอเดลไวส์ ๑ ผลิตภัณฑ์
 - ผลิตภัณฑ์น้ำหอมจากดอกช่อนกลีน ๑ ผลิตภัณฑ์

๙. การศึกษาวิจัยคาร์บอนเครดิตเพื่อหาตัวชี้วัดชุมชนคาร์บอนต่ำในพื้นที่โครงการหลวง

ผลการประเมินพบว่า บ้านขุนกลางมีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ ๕๔,๘๓๐.๔๙ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี (tCO₂eq/ปี) ขณะที่บ้านขุนวางมีการปล่อยสุทธิ ๓๓๗,๐๘๗.๕๗ tCO₂eq/ปี โดยพื้นที่ป่าที่มีความหนาแน่นของเรือนยอดสูงมีศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนมากที่สุดและคาดการณ์ว่าในระยะเวลา ๑๐ ปี ป่าชุมชนจะมีศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑๖๓.๔๘-๑๘๑.๓๑ tCO₂eq/ปี ชุดตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมกิจกรรมด้านการเกษตร พื้นที่ป่า และการจัดการชุมชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่สูงของโครงการหลวงได้อย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนการวางแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับชุมชน และมีศักยภาพในการต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์จากคาร์บอนเครดิตอย่างยั่งยืนในอนาคต ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการปรับปรุงคู่มือให้มีความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำไปใช้และการขยายผลในพื้นที่ต่อไป

๑๐. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมบนพื้นที่สูงเพื่อรองรับการพัฒนาชุมชนสู่อนาคต

- การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในชุมชนพื้นที่สูง ๔ หมู่บ้าน ๘ หย่อมบ้านในพื้นที่สถานีฯ อ่างาง และศูนย์ฯ แม่แอ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงสำคัญ ดังนี้
- ♦ **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** โครงสร้างครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว ความสัมพันธ์ในชุมชนปรับสู่การรวมกลุ่มด้านเศรษฐกิจภายใต้การสนับสนุนของภาครัฐ รูปแบบการปกครองเปลี่ยนจากผู้นำตามจารีตสู่ระบบผู้นำทางการที่เน้นการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ขณะที่วิถีชีวิตเปลี่ยนจากเศรษฐกิจยังชีพสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและการพึ่งพาตลาดมากขึ้น อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเริ่มลดบทบาท แต่ยังคงได้รับการสืบสานโดยผู้นำชุมชนและผู้สูงอายุ
 - ♦ **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง** ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ โครงสร้างประชากร ภาวะผู้นำ และศักยภาพการปรับตัวของชุมชน และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การศึกษา เทคโนโลยีการสื่อสาร นโยบายภาครัฐ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมูลนิธิโครงการหลวง
 - ♦ **แนวทางการพัฒนา** ควรมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านการเรียนรู้และการปรับตัว บริหารจัดการแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ส่งเสริมการใช้ข้อมูลวิจัยเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนา และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างสมดุลในมิติเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต

๑๑. โครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้นำชุมชน ในพื้นที่โครงการหลวง เพื่อการพัฒนา พื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

- ◆ ผลการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพพบว่าคะแนนความรู้ของผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยผู้นำสามารถวิเคราะห์ปัญหา ระบุสาเหตุและผลกระทบ รวมถึงจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนได้ตามแบบฟอร์ม ผ.๑๒
- ◆ โดยสรุป การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพื้นที่สูง และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

๑๒. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมคิด ร่วมออกแบบ และร่วมดำเนินการ สามารถเสริมสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การพัฒนาอาชีพสีเขียว การลด ความสูญเสียจากภัยพิบัติ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีศักยภาพในการขยายผลสู่พื้นที่สูงอื่นที่มีความเปราะบางคล้ายคลึงกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓. การวัดและบริหารจัดการคาร์บอนในแปลงปลูกพืช พื้นที่ศูนย์ฯ แม่แฮ

ผลการประเมินพบว่า แปลงตัวอย่างสามารถกักเก็บคาร์บอนรวมได้ ๑๕๔.๔๖ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO_2e) และสามารถผลิตออกซิเจนได้รวม ๑๑๒,๓๓๕.๙๒ กิโลกรัมออกซิเจน (O_2) โดยต้นพลับที่มีขนาดใหญ่ และมีอายุมากมีศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนสูงกว่าต้นที่มีขนาดเล็กอย่างชัดเจน เมื่อขยายผลการประเมินไปยังพื้นที่ทั้งหมด ๑๓๕ แปลง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๙๘.๘ ไร่ พบว่ามีศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนรวมประมาณ ๑๕,๐๐๕ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO_2e) และสามารถผลิตออกซิเจนได้รวมประมาณ ๑๐,๙๑๒.๗๓ ตันออกซิเจน (O_2) นอกจากนี้ ได้จัดทำ **คู่มือการวัดและบริหารจัดการคาร์บอน** เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินชีวมวลและคาร์บอนในดิน พร้อมแนวทางการเข้าสู่ระบบคาร์บอนเครดิต (T-VER) ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในพื้นที่เกษตรบนพื้นที่สูง และต่อยอดสู่การสร้างรายได้และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๑๔. เทคนิคการถนอมลำไม้ไผ่บนพื้นที่สูงแบบประยุกต์ระดับท้องถิ่นเพื่อเป็นไม้โครงสร้าง ต้นทุนต่ำ

- ◆ **การศึกษาลำไม้ไผ่พื้นที่สูง** จำนวน ๑๖ ชนิด พบว่าคุณสมบัติทางกายภาพ และเชิงกลแตกต่างกันตามชนิด ส่งผลต่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ไม้ซางหม่น ไม้บงใหญ่ และไม้บงป่า มีลำหนา แข็งแรง เหมาะสำหรับงานโครงสร้างรับแรง ขณะที่ไม้ซางหม่น ไม้รวกใหญ่ ไม้เลี้ยง และไม้รวกเล็ก มีความเหมาะสมต่อการใช้งานโครงสร้างมากกว่าไม้ชนิดอื่น ส่วนไม้ที่มีลำ และปล้องยาว เหมาะสำหรับงานจักสานหรือโครงสร้างที่ไม่ต้องรับแรง
- ◆ **ด้านการถนอมลำไม้ไผ่** พบว่าไม้ในสกุล *Dendrocalamus* เช่น ไม้ตง ไม้หวานอ่างซาง ไม้บงใหญ่ และไม้ยักซ์ มีศักยภาพในการดูดซึมน้ำยาสูง โดยการอบน้ำยาด้วยสารประกอบโบรอน ซึ่งมีความเป็นพิษต่ำ ใช้ต้นทุนเพียงประมาณ ๔.๓๐ บาทต่อลำ มีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ สามารถเพิ่มมูลค่าไม้ไผ่และสร้างรายได้ให้ชุมชน
- ◆ **ข้อต่อโครงสร้าง** แนะนำให้ใช้ลำไม้ไผ่ที่มีความหนาไม่น้อยกว่า ๑๐ มิลลิเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๗๕ มิลลิเมตร เพื่อให้ข้อต่อมีความแข็งแรง ยึดเกาะดี และมีความทนทาน เหมาะสมต่อการส่งเสริมการใช้ไม้ไผ่ในงานก่อสร้างและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

(๒) **โครงการวิจัยภายนอก** ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีโครงการวิจัยภายนอกจาก ๑๓ หน่วยงาน เข้าดำเนินการวิจัยในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง รวมทั้งสิ้น ๔๔ โครงการ แบ่งเป็น **โครงการบริการวิชาการ ๒ โครงการ และโครงการวิจัยในพื้นที่ ๔๒ โครงการ** โดยโครงการวิจัยส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาเกษตรที่สูง เทคโนโลยีชีวภาพ และการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ ทุกโครงการได้กำหนดให้บุคลากรของมูลนิธิฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และ/หรือ ผู้ร่วมดำเนินการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนโครงการ		
		รวม	บริการวิชาการ	งานวิจัย
๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๔	๒	๑๒
๒	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	๑๐	-	๑๐
๓	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓	-	๓
๔	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	๓	-	๓
๕	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๒	-	๒
๖	มหาวิทยาลัยพะเยา	๒	-	๒
๗	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	๒	-	๒
๘	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)	๒	-	๒
๙	TaiwanICDF	๒	-	๒
๑๐	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	๑	-	๑
๑๑	กรมวิชาการเกษตร	๑	-	๑
๑๒	บริษัท เอ็นเนอร์ยี่ โพรไวเดอร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	๑	-	๑
๑๓	บริษัท เคมี อินโนเวชั่น จำกัด	๑	-	๑
รวมจำนวนโครงการ		๔๔	๒	๔๒

สรุปภาพรวมผลการดำเนินงาน

- ❖ **มิติเศรษฐกิจ** มีโครงการวิจัย จำนวน ๓๑ โครงการ จาก ๑๒ หน่วยงาน ครอบคลุม ๙ หมวดยาน ได้แก่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ดอก พืชเครื่องดื่ม พืชไร่ ประมง พืชสมุนไพร ชีวภัณฑ์ และด้านตลาด ดำเนินการในพื้นที่ ๑๙ ศูนย์/สถานี โดยมีนักวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง เป็นหัวหน้าโครงการ จำนวน ๖ โครงการ
- ❖ **มิติสังคม** มีโครงการวิจัย จำนวน ๖ โครงการ จาก ๔ หน่วยงาน ศึกษาด้านการจัดทำฐานข้อมูล การพัฒนากลไกชุมชน พัฒนางานหัตถกรรม ฯลฯ ดำเนินการใน ๘ ศูนย์/สถานี
- ❖ **มิติสิ่งแวดล้อม** มีโครงการวิจัย ๗ โครงการ จาก ๒ หน่วยงาน ศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การประเมินคาร์บอนเครดิต รวมทั้งการพัฒนาการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวล ดำเนินการใน ๔ ศูนย์/สถานี

๒.๓ การขึ้นทะเบียนพันธุ์และนวัตกรรม

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ผลสำเร็จจากการวิจัย สามารถพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช จากกรมวิชาการเกษตร ในพืชกลุ่มไม้ดอก ๒ ชนิด ๓ พันธุ์ ได้แก่ กุหลาบกระถาง ๒ พันธุ์ และว่านสีทศ ๑ พันธุ์

๑) กุหลาบ

◆ กุหลาบ พันธุ์รอยัล ๙ (Rosa hybrida 'Royal 9')

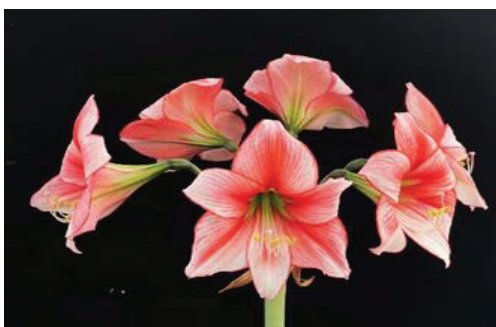
ลักษณะเด่น: กลีบดอกสีขาวดอกตูม มีขนาดดอกประมาณ ๐.๙ - ๑.๓ เซนติเมตร เมื่อบานแล้วดอกมีขนาดประมาณ ๘.๙ - ๑๑.๕ เซนติเมตร เป็นกุหลาบดอกช่อ จำนวนดอกต่อช่อประมาณ ๔ - ๖ ดอก เหมาะสำหรับใช้เป็นไม้กระถาง

◆ กุหลาบ พันธุ์รอยัล ๑๐ (Rosa hybrida 'Royal 10')

ลักษณะเด่น: กลีบดอกสีเหลือง ดอกตูมมีขนาดดอกประมาณ ๑.๓ - ๑.๖ เซนติเมตร เมื่อบานแล้วดอกมีขนาดประมาณ ๗.๒ - ๙.๕ เซนติเมตร เมื่อบานเต็มที่สีดอกจะเป็นสีเหลืองอ่อนเหมาะสำหรับใช้เป็นไม้กระถาง

๒) ว่านสีทศ

ลักษณะเด่น: กลางกลีบสีแดงอมชมพูพื้นสีขาว ขอบกลีบสีแดงอมชมพูเล็กน้อย ปลายกลีบแหลมบิดเป็นคลื่นไปทางด้านหลัง มีก้านช่อดอกยาว ตั้งตรง และแข็งแรง อายุการปักแจกันนาน ๕ - ๗ วัน

สำหรับการยื่นจดอนุสิทธิบัตรกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา อยู่ระหว่างการแก้ไขและตรวจสอบข้อมูลเอกสารจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ เครื่องเพาะเมล็ดสำหรับพืชกลุ่มกะหล่ำ และเครื่องเพาะเมล็ดอัตโนมัติสำหรับพืชกลุ่มสลัด

๒.๔ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการติดตามและรวบรวมผลการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งสิ้น ๒๒.๖๕ ล้านบาท ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงานใน ๓๙ ศูนย์ฯ/สถานีฯ และมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน ๒,๒๖๑ ราย ผลการดำเนินงานดังกล่าวมีความก้าวหน้าเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งในด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจ (เป้าหมายไม่น้อยกว่า ๕ ล้านบาท) และจำนวนเกษตรกรผู้ได้รับประโยชน์ (เป้าหมาย ๒,๐๐๐ ราย) สะท้อนถึงประสิทธิผลของการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ประเภท	ผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
การขยายเมล็ดพันธุ์และพันธุ์ใหม่สู่การส่งเสริม 	<ul style="list-style-type: none"> ขยายปริมาณผลผลิตข้าวโพดหวานแก่เกษตรกร ๕๔ ราย พื้นที่ประมาณ ๕๕ ไร่ จำนวน ๖๐,๓๗๒ กิโลกรัม มูลค่า ๒,๙๓๒,๘๘๙ บาท ขยายปริมาณผลผลิตมันเทศแก่เกษตรกร ๑๒ ราย พื้นที่ ๑๒ ไร่ จำนวน ๔,๘๑๐ กิโลกรัม ขยายเพิ่มปริมาณกุหลาบพันธุ์ขึ้นทะเบียน ๓ พันธุ์ รวมจำนวน ๓๔๔ หน่วย สามารถสร้างมูลค่าจากการจำหน่ายผ่านช่องทางตลาดโครงการหลวง จำนวน ๙๗,๙๒๐.๙๒ บาท
การขยายผลเครื่องมือต้นแบบ และชีวภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> การใช้โรงเรือนกระตุ้นตาดอก ณ ศูนย์ฯ แม่แะ โดยผลิตไหลสตรอว์เบอร์รี จำนวน ๖,๐๐๐ ไหล การใช้เครื่องหั่นใบชาแบบหยาบที่ศูนย์ฯ ป่าเมียง สามารถผลิตชาอัสสัมได้ ๔๑๕.๕ กิโลกรัมแห่ง สร้างมูลค่า ๒๒,๘๕๒.๕ บาท ขยายฟิโรมอลต์ด่างหมัดผักจากเครื่องเตรียมสารฟิโรโมน ณ โรงชีวภัณฑ์ จำนวน ๗๔๖ ชิ้น สร้างมูลค่า ๗๔,๖๐๐ บาท
การขยายผลิตภัณฑ์ทดสอบตลาดเชิงพาณิชย์ 	<ul style="list-style-type: none"> จำหน่ายผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ เช่น ชาสกัดเย็น ชาอัดแผ่น พลับกิ้งแห้ง สตรอว์เบอร์รี ๘๙ ผงสตรอว์เบอร์รีและผงเคล และผลิตภัณฑ์กัญชง ส่งเสริมเกษตรกร ๒๑๑ ราย สามารถสร้างมูลค่ากว่า ๑๔.๔ ล้านบาท จำหน่ายผลผลิต เช่น พืช เนคทารีน และสาลี สามารถสร้างมูลค่ากว่า ๔.๑๕ ล้านบาท การจำหน่ายผลิตภัณฑ์คีนัวร์ และเครื่องต้มธัญญาหารผสมคีนัวร์ และข้าวดอยซ้อมมือ รสออริจินัล และรสโกโก้ รวมจำนวน ๑๒,๖๘๖ กล่อง มูลค่า ๖๔๑,๐๒๕ บาท การใช้ประโยชน์จากไม้บาง ในรูปแบบกระเช้า ๑๐ ชิ้น สร้างมูลค่า ๒,๙๐๐ บาท และแปรรูปอื่น ๆ อาทิ ไม้อัดและโคมไฟจากไม้บางต่างๆ เป็นต้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้

- ◆ ข้อมูลการถ่ายทอดระยะปลอดภัยในผลผลิต จำนวน ๔ ชนิด (ผักชี พริกหวาน ผักกาดขาวปลี และต้นหอมญี่ปุ่น) ผู้เกษตรกรผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑,๘๖๘ ราย ในพื้นที่ ๑,๘๒๘.๔๗ ไร่ โดยจะประกาศใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘
- ◆ จัดถ่ายทอดการหาค่าน้ำหนักเกณฑ์ตัวชี้วัดมาตรฐานความยั่งยืนของชุมชน บนพื้นที่สูง ๓๙ ศูนย์ฯ /สถานีฯ และฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง
- ◆ ดำเนินการเก็บข้อมูลนาร่อง ๕ แห่ง เพื่อกวักข้อมูลเข้าโปรแกรมบันทึกข้อมูลแบบสอบถาม Red Cap “Big data”
- ◆ ได้นำสูตรอาหารที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการอนุบาลลูกปลาสเตอร์เจียน อายุ ๔๕ วัน จำนวน ๕,๘๘๗ ตัว
- ◆ นำองค์ความรู้ด้านสีย้อมผ้าจากธรรมชาติไปใช้ประโยชน์โดยเกษตรกร ได้นำฝ้ายย้อมสีจากธรรมชาติมาต่อยอดสู่การผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรม จำนวน ๔๕๓ รายการ โดยสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจรวม ๓๒๐,๒๕๙ บาท
- ◆ ส่งมอบคู่มือเกณฑ์และตัวชี้วัดในการจัดการป่าไม้บนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ๓๙ ศูนย์ฯ /สถานีฯ และฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ งานทดสอบ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินโครงการทดสอบวิจัย จำนวน ๓๐ โครงการ ครอบคลุมการทดสอบ และคัดเลือกพันธุ์ การปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์พืช การเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูก งานอารักขาพืช การศึกษาสารพิษทุกชนิด การแปรรูปตลอดจนด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การประเมินการกักเก็บคาร์บอน โดยมีตัวอย่างการดำเนินโครงการทดสอบ อาทิ การศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์มานูก้า เพื่อผลิตน้ำผึ้งในพื้นที่โครงการหลวง

งานทดสอบ “การศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์มานูก้า เพื่อผลิตน้ำผึ้ง”

- รวบรวมพันธุ์** มานูก้า จำนวน 6 พันธุ์
- การขยายพันธุ์** หอดขยายพันธุ์แม่พันธุ์ 6 ไร่การเพาะพันธุ์ไม้อัด (เฉลี่ย 120 วัน ต้นกล้าพร้อมส่ง)
- การปลูก** ศึกษาการเจริญเติบโตและช่วงอายุของดอกของต้นมานูก้า ภายใต้สภาพจริง
- ขั้นโรง** ศึกษาพันธุ์ จำนวน 2 สายพันธุ์เพื่อผลิตน้ำผึ้ง 1. ชิมูงซุง (Tetragona bicolor) 2. ชิมูงป่า (Lepidopterna flavida)

รวมภาพทดลองสามารถผลิตน้ำหวานได้เฉลี่ยอยู่ที่ 14 วัน

๒.๖ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ จำนวน ๑๓ ผลงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

◆ การประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี ๒๕๖๗ “การเกษตรสุขอัจฉริยะ” Intelligent Well-being Agriculture (IWA) ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

- (๑) การศึกษาการเพาะปักและอนุบาลลูกปลาเรนโบว์เทราต์ ๒ ประชากรระดับความหนาแน่นที่แตกต่างกันในระบบน้ำหมุนเวียนแบบกึ่งปิดต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ บนระบบไอโอที (IoT)
- (๒) การศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงมูลนิธิโครงการหลวงสู่เชิงพาณิชย์

❖ การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑ “พืชสวนชาวนุฉลาต ฝ่าวิกฤตโลกรวน” ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

- (๑) การพัฒนาเครื่องเพาะเมล็ดอัตโนมัติพืชกลุ่มสลัดสำหรับเพิ่มผลผลิตผักของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งได้รับรางวัลระดับดีเด่น
- (๒) การประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชงสำหรับการผลิตเส้นใยให้กับเกษตรกรมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งได้รับรางวัลระดับดี
- (๓) ผลของการใส่ปุ๋ยแคลเซียมและโบรอนต่อคุณภาพผลผลิตมะม่วงพันธุ์นวลคำ
- (๔) ผลของฤดูการเก็บเกี่ยวและวิธีการทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลและความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดเอทิลไวส์ที่ปลูกเลี้ยงในพื้นที่โครงการหลวง

❖ การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๖ “การอารักขาพืชไทยในยุคโลกเดือด” ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส เชียงใหม่ นำเสนอภาคบรรยาย จำนวน ๒ เรื่อง และโปสเตอร์ จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่

- (๑) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะอากาศ และการเกิดการระบาดของแมลงวันแดง *Zeugodocus cucurbitae* Coquillett ในชุกินิบนพื้นที่สูง
- (๒) ประสิทธิภาพชีวภัณฑ์เบ็บ-อาร์ ของเชื้อราบิวเวอเรีย บัสเซียนา (*Beauveria bassiana*) ในการป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟ (*Hypothenemus hampei* Ferrari) ในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง
- (๓) โปสเตอร์ เรื่อง ประสิทธิภาพชีวภัณฑ์ บี๑๐-อาร์ บาซิลลัส อะไมโลลิควิเฟเซียนส์ (*Bacillus amyloliquefaciens*) ในการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวเหี่ยว (bacterial wilt) ในมะเขือเทศที่มีสาเหตุจากเชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum*

❖ การประชุมวิชาการพืชสมุนไพร กัญชา กัญชง และกระท่อม ระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ ๓ ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายจำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่

- ◆ การศึกษาอิทธิพลของอีทีฟอนที่มีต่อการเจริญเติบโต การออกดอก ผลผลิตเมล็ด เปอร์เซ็นต์การงอก และสัดส่วนเพศของต้นรุ่นลูกในกัญชงพันธุ์ RPF๓ ซึ่งได้รับรางวัลดีเด่น

❖ การเผยแพร่บทความทางวิชาการ

- (๑) วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “การศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกกัญชงพันธุ์ CBD types และ Superfood types” ฉบับเดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๗
- (๒) วารสารระดับชาติ เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชาติพันธุ์มุเซอตา บ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”
- (๓) วารสารระดับนานาชาติ เรื่อง “Enhance the Potential of Community Leaders and Community Organizations in the Royal Project Areas for Sustainable Highland Development: Research and Development Project”

ด้านพัฒนา **๓** และส่งเสริมอาชีพ

๓.๑ อาชีพภาคการเกษตร

ผลจากการวิจัยและปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมบนพื้นที่สูง มุ่งสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นอาชีพทางเลือกให้แก่คนบนพื้นที่สูง นำสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง รวมไปถึงการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และระบบการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัยในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๔๐ แห่ง และขยายผลไปยังพื้นที่สูงอื่น ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้

มูลนิธิโครงการหลวงได้ส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรบนพื้นฐานหลักวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ด้วยการส่งเสริมการปลูกพืชผักและสมุนไพร ไม้ผล ไม้ดอก พืชไร่ ชา กาแฟ เห็ด กัญชง ปศุสัตว์และผลิตผลอาหารฯ รวม ๓๖๙ ชนิด พื้นที่ปลูก ๓๙,๐๐๖.๔๗ ไร่ มีเกษตรกรสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ๑๐,๘๔๘ ราย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เกษตรกรมีรายได้จากการส่งผลิตผลจำหน่ายผ่านช่องทางตลาดโครงการหลวง มูลค่า ๗๒๖.๓๗ ล้านบาท และเกษตรกรจำหน่ายเอง มูลค่า ๒๑๙.๔๔ ล้านบาท

ตาราง ปริมาณและมูลค่าการจำหน่ายผลิตผลผ่านตลาดเพื่อสังคมโครงการหลวง ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

กลุ่มงาน	ปริมาณผลผลิต (กก./หน่วย)	มูลค่าผลิตผล (ล้านบาท)	% เทียบแผน
๑. ผักและสมุนไพร	๑๓,๙๒๘,๐๘๗	๔๖๘.๙๒	๙๔%
๒. ไม้ผล	๒,๕๕๖,๐๖๐	๑๓๖.๕๘	๑๑๓%
๓. ไม้ดอก	๓,๗๒๖,๖๔๙	๓๔.๙๗	๑๗๒%
๔. พืชไร่	๓๔๙,๒๙๔	๑๓.๘๘	๑๒๖%
๕. ชา	๓๕,๐๕๗	๖.๒๕	๔๘%
๖. กาแฟ	๒๘๕,๑๔๙	๔๔.๑๗	๗๒%
๗. เห็ด	๗๒,๓๗๔	๗.๙๘	๑๐๖%
๘. กัญชง	๗,๗๙๘	๐.๗๘	๕๓๙%
๙. ปศุสัตว์ และผลิตผลอาหารฯ	๑๕๔,๐๐๘	๑๒.๘๔	๑๓๔%
รวม	๒๑,๑๑๔,๔๗๖	๗๒๖.๓๗	๙๓%

๒) งานพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตของเกษตรกร

มูลนิธิโครงการหลวง มุ่งเน้นการเสริมสร้างการนำมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย ซึ่งเกษตรกรสมาชิกทุกรายจะต้องผ่านการอบรมและรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย อาทิ มาตรฐานการเพาะปลูกที่ดี มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากนั้นจึงนำผลผลิตจากแปลงเกษตรกรไปสู่การคัดและบรรจุในศูนย์ผลิตผลโครงการหลวง ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ก่อนนำไปสู่การแปรรูปหรือส่งมอบไปยังผู้บริโภค โดยมูลนิธิโครงการหลวงได้รับการสนับสนุนการพัฒนาด้านมาตรฐานอาหารปลอดภัยจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง เป็นต้น

๒.๑) การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มูลนิธิโครงการหลวง สนับสนุนและดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย ดังนี้

(๑) การเพาะปลูกพืชภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้รับการรับรอง จำนวน ๔ มาตรฐาน ได้แก่

- ♦ มาตรฐานการเพาะปลูกพืชที่ดี (GAP) จาก ๖ กลุ่มพืช ได้แก่ พืชผักและสมุนไพร ไม้ผล ชา กาแฟ พืชไร่ และข้าว จาก ๓๙ ศูนย์ฯ/สถานีฯ เกษตรกรได้รับการรับรอง ๑๐,๘๒๑ ราย พื้นที่ปลูก ๓๙,๐๐๖ ไร่ และมาตรฐาน GLOBAL G.A.P Plus จากพืช ๑ ชนิด เกษตรกรได้รับรอง ๑๕๙ คน พื้นที่ ๒๙๒ ไร่

- ♦ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ DOA จากกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๕๘๒ ราย พืช ๕๘ ชนิด พื้นที่ ๑,๒๖๐.๙๒ ไร่ โดยดำเนินการในพื้นที่ ๑๓ แห่ง สำหรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (IFOAM) จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรได้รับรอง จำนวน ๖๕๒ ราย พืช ๗๔ ชนิด พื้นที่ ๑,๖๖๐.๒๔ ไร่

(๒) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ได้รับการรับรอง ๘ มาตรฐาน รวม ๑๑ พื้นที่ เกษตรกร ๑๖ ราย ได้แก่

- ♦ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่และไก่เนื้ออินทรีย์ พื้นที่ดำเนินการ ๔ แห่ง เกษตรกร ๔ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มสุกร GAP พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๑ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มแพะนม GAP พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๓ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มควายนม GAP พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๑ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อบริโภค GAP พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๑ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มแพะนม GFM พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๓ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ไก่ GFM พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๑ ราย
- ♦ มาตรฐานฟาร์มควายนม GFM พื้นที่ดำเนินการ ๑ แห่ง เกษตรกร ๒ ราย

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ผลักดันให้มีการขอการรับรองมาตรฐาน มกษ.๙๐๓๕-๒๕๖๓ การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้ มีสถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงที่ได้รับการรับรอง จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ สถานีวิจัยโครงการหลวง แม่หลอด ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะงี แม่สาใหม่ ห้วยลึก ผาตั้ง ม่อนเงาะ ทุ่งเริง ห้วยโป่ง ห้วยแล้ง ห้วยเสี้ยว แม่ทาเหนือ และห้วยน้ำริน อีกทั้งได้มีการรักษาฐาน GMP/HACCP Codex จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ผลิตผลโครงการหลวงเชียงใหม่ ศูนย์ผลิตโครงการหลวงกรุงเทพฯ โรงงานชาและกาแฟเชียงใหม่ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ปางตะ อินทนนท์ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง แม่ปูนหลวง หนองหอย แม่แฮ ทุ่งหลวง แม่โถ และขุนวาง

ทั้งนี้ยังได้มีการเตรียมความพร้อมถ่ายโอนภารกิจ การตรวจสอบและการรับรองสินค้าเกษตรและอาหาร โดยเข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการรับรองผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่โดยการประยุกต์ใช้ระบบการประเมินผู้ส่งมอบ (Supplier Audit) กับสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวง ได้คัดเลือกชนิดพืชที่นำร่อง ๒ ชนิด ได้แก่ กาแฟ และชา การระบบการรับรองรูปแบบใหม่จะเป็นประโยชน์ต่อมูลนิธิโครงการหลวง โดยช่วยลดค่าใช้จ่ายเรื่องค่าบริการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน หากอนาคตมีการถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบรับรองมาตรฐานให้หน่วยรับรองภาคเอกชนดำเนินการ

สำหรับอาคารคัดบรรจุผลผลิตของศูนย์ฯ/สถานีฯ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP กฎหมายของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๔๑ แห่ง มาตรฐาน GMP/HACCP CODEX จำนวน ๑๒ แห่ง มาตรฐาน มกษ.๙๐๓๕-๒๕๖๓ การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด จำนวน ๑๒ แห่ง และมาตรฐาน ISO/IEC ๑๗๐๒๕ จำนวน ๑ แห่ง

ตาราง สรุปผลการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

มาตรฐาน	จำนวนชนิด	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
❖ มาตรฐานการเพาะปลูกที่ดี (GAP)	๒๓๗	๑๐,๘๒๑	๓๙,๐๐๖.๔๗
❖ มาตรฐาน GLOBAL G.A.P Plus	๑	๑๕๙	๒๙๒.๐๐
❖ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (กรมวิชาการเกษตร) DOA	๕๘	๕๘๒	๑,๒๖๐.๙๒
❖ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (IFOAM)	๗๔	๖๕๒	๑,๖๖๐.๒๔
❖ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ๘ มาตรฐาน	๘	๒๑	๑๑ แห่ง
❖ มาตรฐานสำหรับอาคารคัดบรรจุผลผลิตของศูนย์ฯ/สถานีฯ			
๑) มาตรฐาน GMP กฎหมาย			๔๒ แห่ง
๒) มาตรฐาน GMP/HACCP Codex			๑๒ แห่ง
๓) มาตรฐาน มกษ.๙๐๓๕-๒๕๖๓ การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด			๑๒ แห่ง
๔) มาตรฐาน ISO/IEC ๑๗๐๒๕			๑ แห่ง

๒.๒) ด้านการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย

การส่งเสริมการเพาะปลูกภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้ดำเนินการดังนี้
(๑) การอบรมเกษตรกร จำนวน ๔ หลักสูตร มีเกษตรกรเข้ารับการ

การอบรมรวม ๑๐,๓๐๒ ราย

- ◆ ระบบการเพาะปลูกที่ดี : พืชอาหาร และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน ๘๐ ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับการอบรม ๙,๒๐๖ ราย
- ◆ มาตรฐานและข้อกำหนดเกษตรกรอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จำนวน ๑๘ ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับการอบรม ๙๒๕ ราย
- ◆ มาตรฐานและข้อกำหนดมาตรฐาน Global G.A.P PLUS จำนวน ๒ ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับการอบรม ๑๕๙ ราย
- ◆ การพัฒนาผู้นำด้านมาตรฐาน GAP เยาวชนโครงการหลวง จำนวน ๑ ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับการอบรม ๑๒ ราย

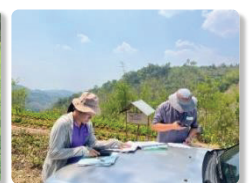

(๒) การอบรมเจ้าหน้าที่

- ◆ การเป็นผู้ตรวจประเมินภายใน การเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรภายใต้มาตรฐาน GAP พืชอาหาร มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ มาตรฐาน Global G.A.P PLUS และมาตรฐาน GAP ฟาร์มสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค จำนวน ๗ ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรม ๙๒๗ ราย
- ◆ อบรมพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐาน GAP มาตรฐาน Global G.A.P PLUS, ISO/IEC ๑๗๐๒๐:๒๐๑๒, ข้าว GAP มกษ. ๔๔๐๑-๒๕๕๑ และหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การรับรองมาตรฐาน รวม ๘ หลักสูตร มีผู้เข้ารับการอบรม ๓๐๓ ราย

(๓) การตรวจประเมินภายใน ดำเนินการตรวจโดยผู้ตรวจประเมินภายในที่เป็นเจ้าหน้าที่รายสาขาจากส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่ศูนย์/สถานี ของมูลนิธิโครงการหลวง แบ่งออกเป็น ๔ มาตรฐาน ดังนี้

- ◆ มาตรฐาน GAP สำหรับผัก ไม้ผล ชา กาแฟ พืชไร่ และข้าว ดำเนินการเข้าตรวจประเมินภายในแปลงเกษตรกร จำนวน ๑๐,๔๘๖ ราย พื้นที่ ๒๘,๔๐๔.๗๗ ไร่
- ◆ มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ดำเนินการตรวจประเมินอินทรีย์ ๑๙ ศูนย์ฯ จำนวนเกษตรกร ๖๕๒ ราย ชนิดพืช ๗๔ ชนิด พื้นที่ ๑,๖๒๘.๖๐ ไร่
- ◆ มาตรฐาน GLOBAL.G.A.P PLUS ดำเนินการเข้าตรวจประเมินแปลงเกษตรกร จำนวน ๑๕๙ ราย ชนิดพืช ๑ ชนิด พื้นที่ ๒๙๒ ไร่
- ◆ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยจำนวน ๘ มาตรฐาน จำนวนเกษตรกร ๒๑ ราย

(๔) การวิเคราะห์ดินและน้ำ เพื่อสนับสนุนและรองรับการเข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัยของผลผลิต และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การตรวจคุณภาพดิน น้ำ และปัจจัยการผลิต โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- ♦ การวิเคราะห์ธาตุอาหารในตัวอย่างดินและน้ำ ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวง (ศพล.) ตรวจวิเคราะห์ จำนวน ๗๑๘ ตัวอย่าง และโลหะหนักในตัวอย่างดิน จำนวน ๑๖๗ ตัวอย่าง
- ♦ การวิเคราะห์เชื้อสาเหตุโรคพืช ในตัวอย่างดินและน้ำ ดำเนินการโดยมูลนิธิโครงการหลวง จำนวน ๗๑๘ ตัวอย่าง

(๕) การผลิตสื่อการเรียนรู้ด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตพืชภายใต้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๓) การผลิตเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์

การขับเคลื่อนการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์ เพื่อลดการสั่งซื้อและนำเข้าเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์จากต่างประเทศ ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑) เมล็ดพันธุ์ฝักในระบบ GAP และอินทรีย์ มีแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๗ ชนิดพืช ปริมาณ ๖๕๑ กิโลกรัม ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๘ สามารถนำเข้าคลัง ๕ ชนิดพืช ได้แก่ ถั่วลิ้นเต้าหวาน ถั่วแขกขาว ผักกาดหอมหัว ถั่วแขกขาวอินทรีย์ และกระเจี๊ยบเขียวอินทรีย์ ปริมาณรวม ๕๑๖ กิโลกรัม มูลค่ารวม ๒๐๐,๗๗๐ บาท ในส่วนของเมล็ดพันธุ์เบบี๋คอส และฟิลเลย์ไอซ์เบิร์ก ยังมีอัตราการงอกต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ จึงต้องดำเนินการทดสอบความงอกอีกครั้ง

๓.๒) ไม้ผล ผลิตต้นพันธุ์เสาวรส โดยส่งมอบกล้าเสาวรสปลอดโรคสำหรับการส่งเสริมเกษตรกร จำนวน ๗๓,๓๗๕ ต้น คิดเป็นร้อยละ ๙๒ จากแผนทั้งปี และมีการสุ่มตัวอย่างต้นกล้า ตรวจสอบเชื้อไวรัส เพื่อให้ต้นกล้ามีคุณภาพดี

๓.๓) ไม้ดอกไม้ประดับ ดำเนินการผลิตต้นกล้าพันธุ์ไม้ดอก โดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อภายใต้สภาพปลอดเชื้อ สำหรับผลิตต้นพันธุ์คุณภาพดี แข็งแรง และปลอดโรค เพื่อขยายสู่งานส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงต่อเนื่องตลอดทั้งปี ดำเนินการโดยศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช มูลนิธิโครงการหลวง ผลิตต้นกล้าพันธุ์ไม้ดอกปลอดโรค จำนวน ๑ ชนิด คือ เบญจมาศ ๒ พันธุ์ รวม ๓,๐๐๐ ต้น และได้ส่งมอบต้นกล้าพันธุ์ให้กับศูนย์ฯ/สถานีฯ เพื่อดำเนินงานผลิตและขยายพันธุ์ต่อไป

๓.๔) พืชไร่ จัดซื้อผลผลิตเพื่อเก็บรักษาเชื้อพันธุ์ และใช้ในงานส่งเสริม จำนวน ๑๑ ชนิด ได้แก่ ถั่วแดงหลวง ถั่วดำ ถั่วลิสง ข้าวสาลี ข้าวเหลือง ข้าวเหนียวดำ ข้าวจัญเนน คีนัว ถินิน งาหอม และงาดำ ปริมาณรวม ๓,๓๐๐ กิโลกรัม

๓.๕) เห็ด คัดเลือกสายพันธุ์เห็ด ๓ สายพันธุ์ (เห็ดปุยฝ้าย เป้าฮื้อ และพอดโตเบลโล่) โดยการพัฒนาหัวเชื้อเห็ดทั้ง ๓ สายพันธุ์ด้วยวิธีการ Single spore isolation โดยจะทำการแยกสปอร์จากดอกเห็ด จากนั้นบ่มทิ้งไว้เป็นเวลา ๓๐ วัน คัดเลือก isolate ที่มีความแข็งแรง เจริญเติบโตทางเส้นใยได้เร็ว และมีความหนาของเส้นใยมากกว่าปกติ เพื่อผสมเส้นใยด้วยวิธีการ Dimon-mating method เมื่อเส้นใยทั้งสอง isolate ผสมนิวเคลียสกันแล้ว จึงนำมาเพาะในจานอาหารเลี้ยงเชื้อ PDA โดยบ่มทิ้งไว้เป็นเวลา ๓๐ วัน จากนั้นจึงทำการคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการเจริญเติบโตรวดเร็ว และความหนาของเส้นใยเห็ด ซึ่งบ่งบอกถึงการย่อยอาหาร เพื่อเปลี่ยนเป็นโครงสร้างเห็ดได้ดี โดยสามารถคัดเลือกหัวเชื้อเห็ดทั้ง ๓ สายพันธุ์ สายพันธุ์ละ ๕ isolate และทำการเก็บไว้ในอาหารเลี้ยงเชื้อแบบเอียง (Slant culture) และเก็บรักษาในที่เย็นที่อุณหภูมิ ๒-๕ องศาเซลเซียส ต่อไป

ภาพ การคัดเลือกสายพันธุ์เห็ด ๓ สายพันธุ์

๓.๖) การผลิตพืชปลอดโรคและการเก็บรักษาพันธุ์พืช

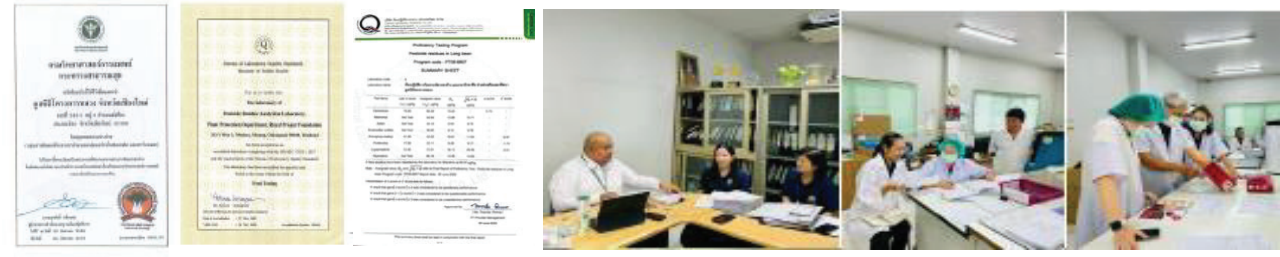
ดำเนินงานขยายพันธุ์และผลิตพืชปลอดโรคโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณต้นแม่พันธุ์พืชให้เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งในส่วนงานวิจัย ทดสอบ และพัฒนาพันธุ์ตลอดจนส่งเสริมเกษตรกร ซึ่งดำเนินงานภายในห้องปฏิบัติการ ๔ แห่ง มีแผนการผลิตพืชรวม ๑๗ ชนิด ๒๗ พันธุ์/โคลน/เบอร์ จำนวนทั้งสิ้น ๕๙,๐๗๘ ต้น สามารถส่งมอบต้นกล้าพืชให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ๑๗ ศูนย์ฯ และ ๔ สถานีฯ รวม ๑๕ ชนิดพืช ได้แก่ เบญจมาศ เจอปีรา จีฟซอพฟีล่า กลอริโอซา วานส์ทิส ซาโยเต้ กล้วย บุก มันเทศ สตรอว์เบอร์รี เก๊กฮวย เอเดลไวส์ ลาเวนเดอร์ สวิสชาร์ด และถั่วรันเนอร์ มีการส่งมอบต้นกล้ารวม ๔๕,๘๖๘ ต้น คิดเป็นร้อยละ ๗๘ ของแผนทั้งปี

๔) การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการ เพื่อยกระดับคุณภาพเพิ่มความปลอดภัยและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังนี้

๔.๑) การรักษามาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารตกค้าง และเตรียมความพร้อมเพื่อขยายขอบข่ายการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025: เพื่อรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมในการขยายขอบข่ายการรับรองการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง

- ❖ จัดทำและประกาศใช้เอกสารระบบคุณภาพ ISO/IEC ๑๗๐๒๕ จำนวน ๖๒ ฉบับ คัดเลือกและจัดทำสารมาตรฐาน สำหรับการตรวจวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน ๒๗ ชนิด และสอบเทียบเครื่องมือวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๖ ชนิด
- ❖ ผ่านการทดสอบความชำนาญ (Proficiency Testing) ทั้ง ๒ ระบบ
- ❖ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง จำนวน ๗๒ คน
- ❖ ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารตกค้าง ได้รับการรับรองเพื่อต่ออายุ มาตรฐานคุณภาพระบบตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักสดผลไม้สด จากสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

๔.๒) การเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการโรคพืช มูลนิธิโครงการหลวง เข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัย (BSLI) และพัฒนาการให้บริการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช

- ❖ ดำเนินการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการวิจัยในประเทศไทย (ESPreL) และได้รับเลขทะเบียนห้องปฏิบัติการ ๙-๐๐๐๕-๐๐๐๗-๙
- ❖ การตรวจวินิจฉัยตัวอย่างผลผลิต ดิน น้ำ และวัสดุปลูก รวม ๘๕๘ ตัวอย่าง รวมทั้งตรวจสอบปริมาณจุลินทรีย์ ๓๕ ตัวอย่าง โดยเปิดให้บริการแก่หน่วยงานภายนอก จำนวน ๒ ตัวอย่าง
- ❖ การตรวจสอบคุณภาพชีวภัณฑ์จากโรงงานชีวภัณฑ์ รวมจำนวน ๑๘๗ ตัวอย่าง

๔.๓) ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชและห้องปฏิบัติการอนุชีวโมเลกุล เพื่อยกระดับมาตรฐานการทำงาน ความรู้ ทักษะ และความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชและห้องปฏิบัติการอนุชีวโมเลกุล

- ❖ พัฒนาศักยภาพบุคลากร จำนวน ๕ คน ผ่านการอบรมมาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ (ESPreL) รวม ๘ ครั้ง
- ❖ ห้องปฏิบัติการได้รับเลขทะเบียนตามระบบ ESPReL จำนวน ๓ แห่ง
- ❖ จัดทำทะเบียนสารเคมีและแบบตรวจสอบ (Checklist) สำหรับการใช้งาน
- ❖ อยู่ระหว่างจัดทำคู่มือการใช้ห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล

๔.๔) การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการสารสกัดและสรีรวิทยา

- ❖ จัดทำแผนการประเมินความปลอดภัยและการฝึกอบรมตามเกณฑ์ ESPReL Checklist (วช.)
- ❖ อยู่ระหว่างการเข้าร่วมอบรมด้านกฎหมายความปลอดภัยห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีครอบคลุมถึงการประเมินสารเคมี ความเสี่ยง มาตรการควบคุม และการฝึกอบรมบุคลากรด้านความปลอดภัย

๕) การส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ และลดการใช้สารเคมี

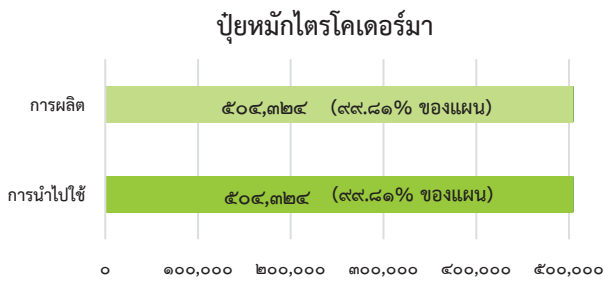
๕.๑) การเฝ้าระวังการปนเปื้อนของสารเคมีในผลผลิตโครงการหลวง ดำเนินการในห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารตกค้าง โดยใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น ๓ ชนิด ร่วมกับวิธีมาตรฐานในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตก่อนจำหน่าย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างผลผลิต รวมทั้งสิ้น ๖,๔๐๘ ตัวอย่าง ด้วยชุดทดสอบทดสอบเบื้องต้นจำนวน ๖,๐๑๔ ตัวอย่าง แบ่งเป็น (๑) GT Pesticide Test Kit จำนวน ๓,๗๔๘ ตัวอย่าง (๒) PY Test Kit จำนวน ๑,๑๓๓ ตัวอย่าง (๓) DTC Test Kit จำนวน ๑,๑๓๓ ตัวอย่าง และ (๔) ตรวจวิเคราะห์ด้วยวิธีมาตรฐานจำนวน ๓๙๔ ตัวอย่าง ซึ่งการตรวจวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิตของมูลนิธิโครงการหลวง เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ด้านสารเคมีตกค้างก่อนจำหน่ายสู่ผู้บริโภค

๕.๒) การใช้ชีวภัณฑ์และสารปลอดภัย

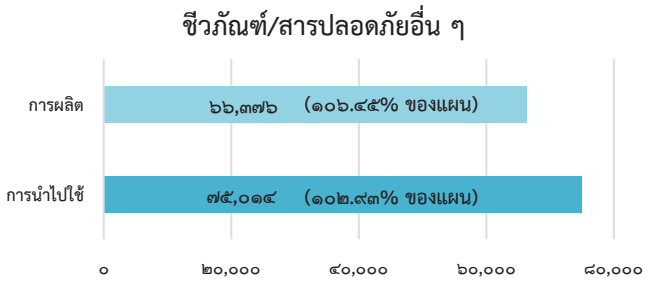
มูลนิธิโครงการหลวง ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกพืชภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยดำเนินการวิจัยค้นคว้าผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี และส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง รวมจำนวนกว่า ๙ ชนิด ๓๖ รายการโดยปัจจุบันโรงชีวภัณฑ์ สามารถรองรับการผลิตได้มากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ หน่วยต่อปี ทั้งนี้มีสารล่อแมลงและชีวภัณฑ์ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งสามารถจำหน่ายให้แก่เกษตรกรทั่วไปจำนวน ๕ รายการ ได้แก่ พิโรด้วงหมัดผัก พิโรแมลงวันแดง ไตรโค-อาร์ บี ๑๐-อาร์ และบีบี-อาร์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกร ๒,๒๒๙ รายผลิต และใช้สารปลอดภัย รวม ๕๗๙,๓๓๘ หน่วย ดังนี้

ภาพ สารล่อแมลงและชีวภัณฑ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

กราฟ การผลิตและนำปุ๋ยหมักไตรโคเดอร์มาไปใช้

กราฟ การผลิตและนำชีวภัณฑ์/สารปลอดภัยอื่น ๆ ไปใช้

๕.๓) การพัฒนากระบวนการจัดการศัตรูพืช โดยการศึกษา พัฒนาเครื่องมือ กระบวนการ และพัฒนาสารปลอดภัยต่าง ๆ เพื่อลดการระบาดของศัตรูพืชที่ยั่งยืน ลดการใช้สารเคมี และเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค

❖ **การพัฒนาต่อดักแสงไฟอัตโนมัติต้นทุนต่ำ** ดำเนินการพัฒนาเครื่องต้นแบบกับดักแสงไฟ ๒ รูปแบบ คือ กับดักแสงไฟที่ใช้ไฟฟ้า และกับดักแสงไฟที่ใช้พลังงานไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ สามารถให้แสงได้ ๓-๔ ชั่วโมง และสามารถตั้งเวลาเปิด-ปิดอัตโนมัติได้ ทั้ง ๒ รูปแบบ มีการติดตั้งภาชนะสำหรับรองรับแมลง โดยนำกับดักแสงไฟ ทั้ง ๒ รูปแบบ ไปทดสอบการดึงดูดของแสงไฟสีต่าง ๆ ในการล่อแมลง จำนวน ๕ ชนิด ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีส้ม สีน้ำเงิน และสีเหนือม่วง ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว แม่แพะ แม่แอ ห้วยลึก และหมอกจำ่ม โดยการทดลองพบว่าแสงสีเหนือม่วง ดึงดูดแมลงได้มากที่สุดในกลุ่มแมลงเกือบทุกชนิด โดยเฉพาะผีเสื้อ มวน และแมลงกลุ่ม Hymenoptera

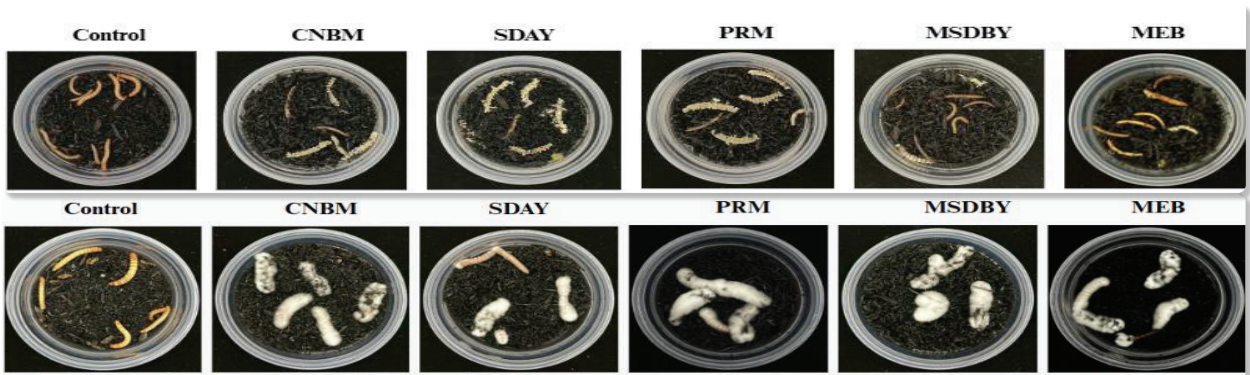
❖ **การพัฒนาฟีโรโมนในการควบคุมแมลงศัตรูพืช เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง** มีการนำเข้าฟีโรโมน จำนวน ๑๑ ชนิด เพื่อล่อและดักจับศัตรูพืชในผัก มะเขือเทศ ผลไม้ ข้าวโพด มันเทศ และผักข้าวโพด โดยได้จัดทำแปลงศึกษา วิจัย ทดสอบประสิทธิภาพฟีโรโมน ทั้ง ๑๑ ชนิด ใน ๕ พื้นที่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ห้วยโป่ง หนองหอย แม่สาใหม่ และสถานีเกษตรหลวงปางดะ และเก็บข้อมูลปริมาณแมลงในกับดักทุกสัปดาห์ ซึ่งอยู่ระหว่างการบันทึกผลการทดสอบประสิทธิภาพของฟีโรโมนและสรุปผล

❖ **การศึกษาการผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติ** โดยพัฒนาวิธีการเพิ่มปริมาณมวนพิฆาต และศึกษาความเป็นไปได้ของการผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในแปลงปลูกพืชในระบบอินทรีย์ของเกษตรกร และแปลงสาธิตในพื้นที่ ๖ แห่ง ได้แก่ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยเสี้ยว ห้วยส้มป่อย ท่งเริง แม่แฮ และแผนกอารักขาพืช โดยมีแผนการผลิตมวนพิฆาต จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ ตัว ผลิตได้จริง จำนวน ๑๙๙,๐๑๗ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๖๖ ของแผน มีปริมาณการนำไปใช้รวมจำนวน ๑๕๔,๑๐๔ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๕๔ มีเกษตรกรไปใช้ประโยชน์รวม ๒๕ ราย

❖ **การพัฒนากระบวนการผลิตและเก็บรักษาหัวเชื้อรากำจัดแมลง สูตรเข้มข้นต้นทุนต่ำ** เพื่อพัฒนาสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงเชื้อรากำจัดแมลงที่มีความเข้มข้นสูง ต้นทุนต่ำประสิทธิภาพสูง และสามารถผลิตได้ปริมาณมากต่อรอบการผลิต โดยรวบรวมสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงเชื้อรากำจัดแมลง ๒ ชนิด ได้แก่ เชื้อราเมทาไรเซียม และเชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อทดสอบความมีชีวิตรอดของเชื้อราแมลง ด้วยการขยายปริมาณในถังหมัก จุลินทรีย์อย่างง่าย พบว่า เชื้อราเมทาไรเซียมสามารถเจริญและเพิ่มปริมาณในถังหมักได้ดี แต่ไม่เหมาะสมสำหรับการขยายเชื้อราบิวเวอเรีย เนื่องจากพบการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ชนิดอื่น ทำให้การเพิ่มปริมาณของเชื้อราบิวเวอเรียลดลง เมื่อมีการใช้ถังหมักจุลินทรีย์อย่างง่าย ๆ และการถ่ายทอดความรู้การฝึกอบรมการผลิตเชื้อจุลินทรีย์ในรูปแบบถังหมักระดับชุมชนอย่างง่ายให้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๘๓ ราย ณ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์และอ่าางขา

❖ **การทดสอบวิธีจัดการและขยายการนำเห็ดเรืองแสงสิรินทรีย์ในการป้องกันกำจัดไส้เดือนฝอยรากปมในพืช** ดำเนินการทดสอบวิธีการจัดการไส้เดือนฝอยรากปมในพืชตระกูลผักกาดฮ่องเต้ ณ ศูนย์ฯ ท่งเริง และพืชตระกูลสลัด ณ ศูนย์ฯ แม่เอย โดยใช้ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงสิรินทรีย์ก่อนปลูกอัตรา ๔๐ กรัม ต่อตารางเมตร มีการเกิดโรคต่ำที่สุดทั้ง ๒ ศูนย์ฯ คิดเป็นร้อยละ ๔๓ และ ๖๗ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำการใช้ของกรมวิชาการเกษตร และนำชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงฯ ไปใช้ป้องกันไส้เดือนฝอยรากปมในคาโมมายล์ ณ ศูนย์ฯ สะโง้ง ในเกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย ผลดำเนินงานสะสมคิดเป็นร้อยละ ๙๐

❖ **การพัฒนา Application การจัดการศัตรูพืชบนพื้นที่สูง Version 4 และขยายขอบเขต Web Based Application Version 2** การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอารักขาพืชของมูลนิธิฯ ผ่าน Web Based Application เป็นการนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และ Global Positioning System (GPS) มาใช้ในการแสดงข้อมูลเชิงพื้นที่ และแสดงผลการรายงานข้อมูลปัญหาการระบาดของศัตรูพืชที่พบในพื้นที่สถานีวิจัยและพัฒนาโครงการหลวง ๓๙ แห่ง แบบ Real Time โดยระบบแสดงผลรูป Pin ของพิกัดที่พบปัญหาการระบาดของศัตรูพืชบนแผนที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ออกมาสนับสนุนการตัดสินใจในการแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ปัจจุบันได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอารักขาพืช Web Based Application แล้วเสร็จ ปี ๒๕๖๘ ยื่นต่ออายุรายปี Application การจัดการศัตรูพืชบนพื้นที่สูงในระบบ IOS และ Android และพัฒนาโมเดลการตอบกลับ ซึ่งอยู่ระหว่างทดสอบการตอบกลับการแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ผลการดำเนินงานสะสมคิดเป็นร้อยละ ๗๕

❖ **การถ่ายทอดระยะปลอดภัยในการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชกลุ่มเสี่ยง** ดำเนินการศึกษาระยะปลอดภัยของสารกำจัดศัตรูพืช ๔ ชนิด ได้แก่ ผักชี พริกหวาน ผักกาดขาวปลี และต้นหอมญี่ปุ่น และจัดทำเอกสารคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้ง ๔ ชนิด เพื่อเฝ้าระวังและลดความเสี่ยงในการตรวจพบสารตกค้างในผลิตผล โดยได้ประกาศใช้เอกสารคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้ง ๔ ฉบับ ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๓.๒ อาชีพนอกภาคการเกษตร

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชาวไทยภูเขา ทรงเห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์ สดใสสวยงาม และทรงมีพระราชเสาวนีย์ว่า

“สิ่งเหล่านี้คืองานศิลปะล้ำค่าที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน จึงควรอนุรักษ์ไว้ และควรส่งเสริมให้เกิดเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้ง “หน่วยหัตถกรรม” เพื่อการสร้างอาชีพให้แก่ชาวเขาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่มูลนิธิโครงการหลวง เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการรับซื้อหัตถกรรมชนเผ่า ภายใต้โครงการหัตถกรรมโครงการหลวง เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน และส่งเสริมการอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมชนเผ่าบนพื้นที่สูง

๑) งานหัตถกรรม

การสืบสาน พระราชเสาวนีย์...
สู่การพัฒนางานหัตถกรรมบนพื้นที่สูง

มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินงานเพื่อสนองต่อพระราชเสาวนีย์มาอย่างต่อเนื่อง งานหัตถกรรมบนพื้นที่สูงผ่านการถ่ายทอดจากปราชญ์ผู้รู้สู่กลุ่มคนรุ่นใหม่ มีเป้าหมายเพื่อให้หัตถกรรมชนเผ่าได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยดำเนินการภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๔ ด้าน คือ

- ❖ วิจัยพัฒนานวัตกรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ
- ❖ พัฒนาผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานภูมิปัญญา
- ❖ เสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือนฐานศิลปอาชีพ
- ❖ อนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญา และเสริมสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๑.๑) การวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

(๑) การพัฒนาและยกระดับงานหัตถกรรมชนเผ่าให้มีอัตลักษณ์ร่วมสมัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับบริษัท พีทีทีโกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) เพื่อพัฒนาและยกระดับงานหัตถกรรมชนเผ่าให้มีอัตลักษณ์ร่วมสมัยโดยใช้เส้นด้ายกัญชงกับเส้นด้ายรีไซเคิลทอเป็นผ้า และนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มหัตถกรรม ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ ผลิตงานหัตถกรรม เพื่อจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

❖ การพัฒนาผ้ากัญชงย้อมสีธรรมชาติ ทอผสมเส้นใยรีไซเคิล ลวดลายร่วมสมัย ที่ปรับประยุกต์จากลวดลายดั้งเดิมของชนเผ่ากะเหรี่ยงบ้านเลอตอ จำนวน ๗ ลวดลาย ดังนี้

ลายรวมมิตร

ลายน้ำเมย

ลายสายไหม

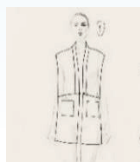
ลายสายฝน

ลายชะลอม

ลายคอนกเขา

ลายนกฮูก

❖ การผลิตผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยจากผ้าทอ กัญชงผสมเส้นด้ายรีไซเคิล ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๐ แบบ อาทิ เสื้อและเสื้อคลุมผู้หญิง เสื้อผู้ชาย กระเป๋า ดังนี้

แบบที่ ๑ เสื้อคลุมลายชะลอม

แบบที่ ๒ เสื้อแขนสั้นครอบ

แบบที่ ๓ เดรสลายสายฝน

แบบที่ ๔ เดรสลายแม่น้ำเมย

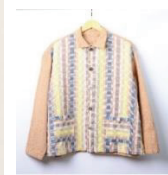
แบบที่ ๕ เสื้อครอบ

แบบที่ ๖ เสื้อเชิร์ตแขนสั้นผู้ชาย

แบบที่ ๗ กางเกงกระบอกขอบยางยืด

แบบที่ ๘ เสื้อแจ็คเก็ตผู้ชาย

แบบที่ ๙ กระเป๋าถือ

แบบที่ ๑๐ กระเป๋าสะพาย

๑.๒) โครงการวิจัย Sustainable Craft & Clean Air: การพัฒนามูลนิธิโครงการหลวงพื้นเมืองสู่การแก้ปัญหา PM2.5 (Koyori 2025) เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง สมาคมวัฒนธรรมหัตถศิลป์ล้านนา และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดำเนินการพัฒนาครูช่าง ๓๐ กลุ่ม จาก ๙ จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และตาก โดยมีนักออกแบบไทยจาก ๓ มหาวิทยาลัยสนับสนุนการดำเนินโครงการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพะเยา และอาจารย์และนักออกแบบญี่ปุ่น ๕ มหาวิทยาลัย โดยมีสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง เข้าร่วมโครงการ ๖ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มดาวม่วง พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่ (๒) กลุ่มคาเรน สตูดิโอ พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (๓) กลุ่ม HOLD พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง (๔) ศูนย์หัตถกรรมบ้านพระบาทห้วยต้มพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม (๕) กลุ่มละว้าบ้านดง พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย และ (๖) กลุ่มเก้าฟางผ้าเขียนลายเทียนบ้านมั่งใหม่ พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปงคำ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการพัฒนาฝีมือ ต่อยอดทักษะการทำงานหัตถกรรมให้มีความทันสมัย และเพื่อยกระดับการสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถขยายผลงานออกสู่เชิงพาณิชย์นำไปสู่การสร้างรายได้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๒) การพัฒนาต่อยอดโครงการวิจัยกัญชง มูลนิธิโครงการหลวงดำเนินการพัฒนากัญชงในส่วนปลายน้ำ ต่อยอดเส้นด้ายกัญชงผสมฝ้าย ๓ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาเส้นด้าย การพัฒนาผ้าทอ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีความก้าวหน้า ดังนี้

(๒.๑) การพัฒนาเส้นด้ายกัญชง

◆ **เส้นด้ายกัญชงผสมฝ้าย (อุตสาหกรรม)** จำนวน ๕ เบอร์ ได้แก่ เบอร์ ๔๐/๒, ๑๐/๑, ๑๐/๒, ๕ และเบอร์ ๓ ไปทดสอบการย้อมสีธรรมชาติจากพรรณไม้ท้องถิ่น โดยเกษตรกรชนเผ่ากะเหรี่ยงในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ จำนวน ๓ ครั้ง ได้ ๖ เฉดสี ได้แก่ สีน้ำเงินจากห้อม สีเทาจากเปลือกสมอสีส้มจากดิน สีเขียวจากตะเคียนหนู สีชมพูจากครั่ง และสีเหลืองจากเปลือกต้นขนุน จากการทดสอบพบว่า ในฤดูร้อนสีของเส้นด้ายจะมีความเข้มและสม่ำเสมอมากกว่าในฤดูฝน ดังนั้นจึงต้องเตรียมวัตถุดิบไว้สำหรับการย้อมในฤดูร้อนเพื่อให้ได้สีที่สม่ำเสมอ และได้นำเส้นด้ายกัญชงนำไปใช้ในการส่งเสริมงานหัตถกรรมแก่เกษตรกรในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๕ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ เลอตอ แม่แฮ ชุนแปะ และพระบาทห้วยต้ม

◆ นำเปลือกกล้วยชงไปทดสอบทำเป็นเส้นใยและปั่นเป็นเส้นด้ายกล้วยชง ในพื้นที่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ และห้วยน้ำริน จากการทดสอบ เส้นด้ายกล้วยชงแต่ละรอบมีผิวสัมผัสที่ต่างกัน บางรอบได้เส้นใยที่แข็ง บางรอบเส้นใยนิ่ม ทั้งนี้เนื่องจากระยะเวลา ในการเก็บเกี่ยวต้นและรายละเอียดกรรมวิธีในการทำเป็นเส้นใย จึงต้องจัดทำขั้นตอนและมาตรฐานในการผลิต เส้นกล้วยชง เพื่อให้สามารถนำไปทอร่วมกับเส้นฝ้ายได้อย่างมีคุณภาพ

ภาพ เส้นใยกล้วยชง

(๒.๒) การพัฒนาผ้าทอกล้วยชง

◆ ผ้าทอกล้วยชงผสมฝ้าย ได้นำเส้นด้ายกล้วยชงไปทอทั้งในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง และพื้นที่เครือข่ายนอกพื้นที่ อาทิ กลุ่มหัตถกรรมศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม กลุ่มทอผ้าบ้านทุ่งโฮ้ง จังหวัดแพร่ ทนทสสถานหญิงเชียงใหม่ เป็นต้น โดยพัฒนาเป็นผ้าทอลวดลายต่าง ๆ จากเส้นใยกล้วยชง เส้นใยกล้วยชงผสมฝ้าย เส้นใยกล้วยชงผสมเส้นใยรีไซเคิล รวมกว่า ๒๐ แบบ

ผ้าทอกล้วยชงลายดอกพิกุล

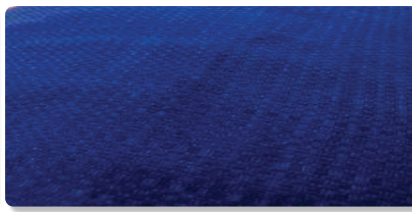
ผ้าทอกล้วยชงผสมฝ้ายลายยีนส์เข้ม

ผ้าทอลายครามเล็ก

ผ้าทอกล้วยชงผสมฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

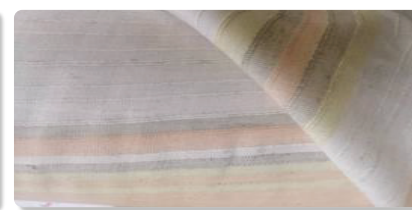
ผ้าทอลายหมากรุกย้อมสีห้อม

ผ้าทอลายหมากรุกย้อมสีห้อม

ผ้ากล้วยชงผสมฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

ผ้ากล้วยชงผสมฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

ผ้าทอลายยีนส์

ลายปลาตะเพียน

ลายดอกจิก

ลายดวงใจใหญ่

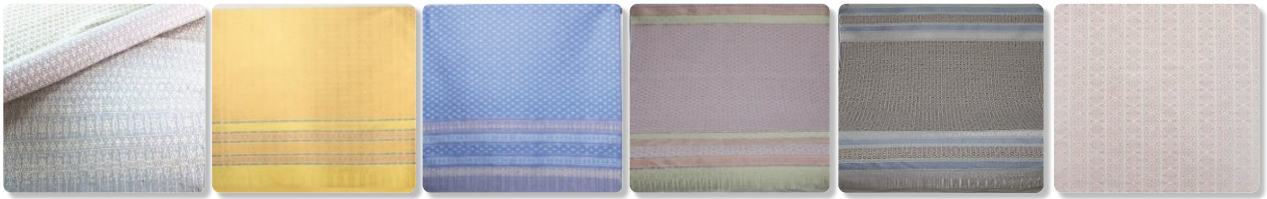
ลายกังหัน

ลายดวงใจเล็ก

ผ้าทอกล้วยชงและเส้นใยรีไซเคิลลวดลายประยุกต์ โดยพัฒนาร่วมกับ PTTGC นักร้องแบบและกลุ่มทอผ้า ศูนย์ฯ เลอตอ

♦ **ผ้าทอกัญชงแกมไหม** โดยนำเส้นด้ายกัญชงย้อมสีธรรมชาติมาทอร่วมกับเส้นไหม ทอผ้าโดยทันตสถานหญิงเชียงใหม่ และเกษตรกรเครือข่ายบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ลายนารีसानฝัน

ลายพุทธาสวรรค์

ลายพญานิรมล

ลายปภาสร์

ลายดอกเอเดลไวส์

ลายแก้วพระทัย

ผ้าทอกัญชงแกมไหม ทอโดยทันตสถานหญิงเชียงใหม่

ผ้าทอกัญชงแกมไหม ทอโดยเกษตรกรเครือข่ายบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

(๒.๓) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอกัญชง

จากเส้นใยกัญชงที่ได้พัฒนาเป็นผ้าทอ ได้รับการพัฒนาต่อยอด โดยออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะทำงานอาสาสมัคร และคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ออกแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

เสื้อครอบครัวหญิง

เสื้อฮาวายผู้ชาย

เสื้อยูกาตะ

กางเกงขาสั้น

กางเกงขายาว

เสื้อคลุมจากการออกแบบของอาจารย์คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กระเป๋าผ้ากัญชงผสมฝ้ายลายยีนส์แดงหนัง

กระเป๋าสะพายผ้ากัญชงผสมฝ้าย

กระเป๋าลือผ้าฝ้าย

๑.๒) การพัฒนาผลิตภัณฑ์บนพื้นฐานภูมิปัญญา

ดำเนินการยกระดับฝีมือและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ ด้วยอาชีพทางเลือกด้านหัตถกรรม ดังนี้

(๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
โดยจัดการอบรมเรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้าและการสร้างแพทเทิร์นให้แก่กลุ่มสตรีและเยาวชนของในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง ๑๐ แห่ง และพื้นที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ๑ แห่ง รวมจำนวน ๒๐ คน นอกจากนี้สำนักงานฝีมือพัฒนาแรงงานลำพูนได้สนับสนุนจักรเย็บผ้า จำนวน ๑๙ ตัว เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกใช้จักรเย็บผ้า เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญมากขึ้น และได้นำไปใช้ประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้หลังการฝึกอบรม จำนวน ๕ ศูนย์ฯ สร้างรายได้จากการตัดเย็บ มูลค่า ๔๙,๕๐๐ บาท

(๒) การขยายผลสินค้าต้นแบบงานหัตถกรรมเพื่อต่อยอดสร้างรายได้

❖ **ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย** จากการพัฒนาผ้าทอเยี่ยมสี่ธรรมชาตีสุนัขพัฒนาโครงการหลวงเลอตอ นำไปพัฒนาต่อยอดต้นแบบเสื้อผ้า ๔ แบบ และกระเป๋า ๔ แบบ ซึ่งผลิตภัณฑ์จากสุนัขพัฒนาโครงการหลวงเลอตอ ได้ต่อยอดและขยายผลผลิตภัณ์กระจายรายได้ให้แก่เกษตรกรในการตัดเย็บ จำนวน ๓ ราย จำนวน ๒ พื้นที่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางค่า และแม่สะเรียง จำนวนผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ๕๔ ชิ้น จำหน่ายได้ ๒๘ ชิ้น มูลค่าจำหน่าย ๓๙,๘๕๐ บาท

ภาพ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

❖ **ต้นแบบผลิตภัณฑ์จากเครื่องจักสานตกแต่งผ้าปักชนเผ่า** จำนวน ๓ รูปแบบทางกองทุนนำไปต่อยอดเป็นสินค้าเพื่อการจำหน่ายในงานโครงการหลวง ๕๖ กรุงเทพฯ จำนวน ๓๐ ใบ มูลค่า ๘,๓๕๐ บาท

❖ **ต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก** รูปแบบโดยอาสาสมัคร คอลเลกชันภูเขา แสดงถึงอัตลักษณ์ของมูลนิธิโครงการหลวงโดยนำเศษผ้านำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับ BCG model จำนวน ๕ แบบ ทั้งนี้งานส่งเสริมและพัฒนาจะนำไปตัดเย็บตามต้นแบบเพื่อให้เกษตรกรผลิตและจำหน่ายต่อไป

กระเป๋าล้วงมือ ของแวนตา พวงกุญแจ กระเป๋าโทรศัพท์ กระเป๋าเอนกประสงค์

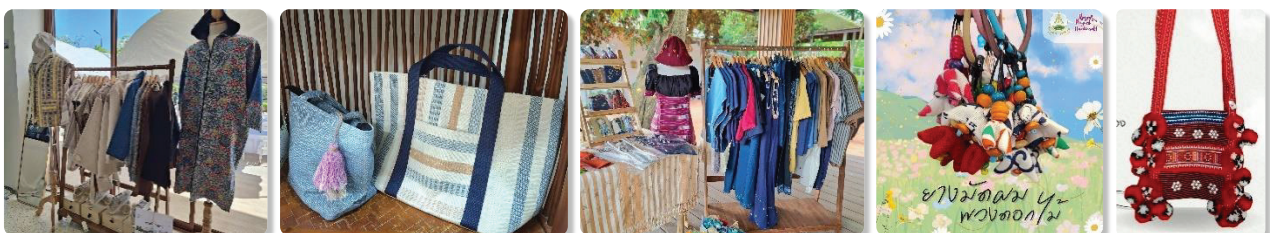
(๓) การส่งเสริมอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานแก่ผู้สูงอายุ ดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำนวน ๑๙ คน ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง จำนวน ๒๑ คน เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม จำหน่ายชิ้นงานในงานตลาดนัดมูจิ เซ็นทรัลแอร์พอร์ตพลาซ่า และได้ส่งมอบตะกร้าสานหูกุ้ให้แก่แผนกบ้านมูลนิธิโครงการหลวง จำนวน ๕๐ ใบ สร้างรายได้ ๑,๕๗๐ บาท และกลุ่มผู้สูงอายุสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง มีแนวคิดนำแบบจักรสานที่ได้อบรมไปต่อยอดการสานตะกร้าสำหรับใส่สตรอว์เบอร์รี่จำหน่ายในช่วงฤดูหนาวทดแทนถังพลาสติกที่ใช้ในปัจจุบัน เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มความสวยงามให้แก่สินค้า

ภาพ การฝึกอบรมและผลิตภัณฑ์งานจักสาน

๑.๓) การเสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือนฐานศิลปอาชีพ

(๑) การส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมตามอัตลักษณ์เด่นของชุมชน มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินการส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม มีประชาชนได้รับการส่งเสริมอาชีพ รวม ๒๒๙ ราย จากพื้นที่สถานีวิจัยเกษตรหลวง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จำนวน ๒๔ แห่ง โดยมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมใหม่จำนวน ๒๗ ราย ส่งมอบผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ๘ ชนิด ได้แก่ (๑.๑) ผ้าพันคอและผ้าคลุมไหล่ (๑.๒) เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (๑.๓) เครื่องประดับ (๑.๔) กระเป๋าขนาดเล็ก-กลาง (๑.๕) ย่ามและกระเป๋าใหญ่ (๑.๖) ของใช้ในบ้านและงานจักสาน (๑.๗) เครื่องเงิน และ (๑.๘) ของที่ระลึก จำนวน ๔๗,๐๕๖ ชิ้นงาน สร้างรายได้คืนแก่เกษตรกร มูลค่า ๗,๙๑๓,๑๗๖ บาท

ภาพ ผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรมมูลนิธิโครงการหลวง

(๒) การพัฒนาและส่งเสริมการตลาดสินค้าหัตถกรรมพื้นที่สูง

มูลนิธิโครงการหลวงสนับสนุนให้กลุ่มเยาวชนและสตรีจากพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงต่าง ๆ เข้าร่วมออกบูธและจำหน่ายสินค้างานหัตถกรรม ในพื้นที่ ๒ แห่ง ได้แก่ ตลาดนัดมุจิ ร้านมุจิ เช่นทรัลแอร์พอร์ต พลาซ่า และตลาดจริงใจ จังหวัดเชียงใหม่ โดยสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมเข้าร่วมผลิตภัณฑ์จากพื้นที่สถานีวิจัย และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๗ แห่ง มียอดจำหน่าย จำนวน ๖๓๙,๗๑๐ บาท

ภาพ การออกบูธจำหน่ายผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรม ณ ตลาดนัดมุจิ และตลาดจริงใจ

๑.๔) การอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญา และเสริมสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

(๑) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้งานหัตถกรรม

มูลนิธิโครงการหลวง ได้จัดตั้งหอศิลป์หัตถกรรมพื้นที่สูง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการพัฒนา งานหัตถกรรม และเป็นการสืบสาน รักษา ต่อยอด องค์กรความรู้ ภูมิปัญญางานหัตถกรรมบนพื้นที่สูงให้ยั่งยืน ซึ่งการส่งเสริมงานหัตถกรรมบนพื้นที่สูง เป็นหนึ่งในภารกิจของมูลนิธิโครงการหลวง ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีชนเผ่าในพื้นที่โครงการหลวงอย่างหลากหลาย รวม ๑๒ ชนเผ่า ประกอบด้วย ม้ง ปกาเกอญอ อาข่า ลีซอ คะฉิ่น ดาราอั้ง เมี่ยน ลาหู่ ละว้า จีนยูนนาน ไทใหญ่ และไทลื้อ ภายในหอศิลป์หัตถกรรมพื้นที่สูง ได้จัดแสดงนิทรรศการพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการทรงงานหัตถกรรมบนพื้นที่สูงในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จัดแสดงชุดเครื่องเงินโบราณ หนังสือรวบรวมลวดลายผ้าปักผ้าของชนเผ่า รวมทั้งจัดแสดงเครื่องมือการทอผ้าศิลปวัฒนธรรม การแต่งกายแบบดั้งเดิมสู่รูปแบบร่วมสมัย พร้อมทั้งจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชนเผ่า

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้จัดทำส่วนจัดแสดงงานหัตถกรรมภายนอกอาคาร พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเดินเชื่อมระหว่างหอศิลป์หัตถกรรมพื้นที่สูงและร้านครัวโครงการหลวง โดยเปิดให้ผู้สนใจเข้าเรียนรู้ ตั้งแต่วันจันทร์-อาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น.

ภาพ หอศิลป์หัตถกรรมพื้นที่สูง

(๒) การจัดทำฐานข้อมูลสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้

❖ **พัฒนาสื่อการเรียนรู้** โดยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานปราชญ์ผู้รู้ในชุมชน ที่มีความเชี่ยวชาญในงานหัตถกรรมด้านต่าง ๆ จำนวน ๒๑ ราย จาก ๑๑ ศูนย์ฯ จำนวน ๔ ชนเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง อาข่า เมี่ยน และไทยวนหรือ คนเมือง เช่น การทอผ้า การปักผ้า การเขียนเทียน จักสาน และเครื่องเงิน สำหรับจัดทำวิดีโอ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑ สื่อ

❖ **จัดทำหนังสือรวบรวมลวดลายผ้าชนเผ่า ๒ ชนเผ่า** ได้แก่ ลวดลายผ้าไทลื้อพื้นที่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง และผ้าปะชนเผ่าม้ง บ้านศิลาแดง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง เพื่อจัดทำหนังสือ ๒ ชุดข้อมูล

(๓) การถ่ายทอดองค์ความรู้ จากปราชญ์ผู้รู้สู่กลุ่มเยาวชน

❖ **ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการย้อมสีธรรมชาติ** โดยใช้พันธุ์ไม้ที่มีอยู่ในชุมชน สนับสนุนโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ๒ พื้นที่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางค่า และพระบาทห้วยต้ม ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๔๐ ราย

❖ **ถ่ายทอดองค์ความรู้การเขียนเทียนชนเผ่าม้ง** ให้แก่นักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๗ จำนวน ๑๖ ราย ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่ โดยนางธัญพร ถนอมวรกุล เป็นวิทยากรผู้รู้ในชุมชน หลังการฝึกอบรมทางโรงเรียนได้นำชิ้นงานของนักเรียนไปจัดแสดงโชว์ผลงานของทางโรงเรียนให้แก่คณะครูงานต่าง ๆ ของโรงเรียน

❖ **ถ่ายทอดองค์ความรู้การปักผ้าเมี่ยนพื้นฐาน** ให้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านใหม่ปางค่า (ภูลังกาอนุสรณ์) จำนวน ๓๐ ราย ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางค่า โดยนางฐิติรัตน์ อัสวไกรศรี เป็นวิทยากรผู้รู้ในชุมชน ภายหลังจากการฝึกอบรมนักเรียนได้จัดตั้งชมรมปักผ้าเมี่ยน โดยรับสมัครนักเรียนที่สนใจด้านการปักผ้าเข้ามาเรียนรู้ มีนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าร่วมชมรม จำนวน ๖ ราย

๒) งานแปรรูป

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชดำริในโอกาสเสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๗ เกี่ยวกับการปลูกพืช การแปรรูป และการขาย ความตอนหนึ่งว่า

“ การเกษตรนั้นไม่ใช่เฉพาะว่าจะปลูกอะไรให้ขึ้นเท่านั้น ต้องมีการค้นคว้าให้ปลูกได้ดีแล้ว
หลังจากปลูกแล้วเอามาใช้ให้ดี ให้ถูกต้อง มาแปรรูปและมาค้าขาย ”

ผลผลิตจากการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ซึ่งบางส่วนมีจำนวนมากไม่สามารถจำหน่ายได้ทันเวลา มูลนิธิโครงการหลวง ได้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลิตผล สร้างรายได้จากอาชีพนอกภาคการเกษตรโดยสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปชนิดใหม่

(๑) การพัฒนากระบวนการแปรรูปเคพกุกเบอร์รี่

มูลนิธิโครงการหลวงได้พัฒนากระบวนการแปรรูปเคพกุกเบอร์รี่ โดยใช้ผลผลิตที่ไม่ตรงตามมาตรฐานเกรด เช่น ผลเล็ก ผลแตก ผลผิดรูป นำมาแปรรูปเพื่อลดการทิ้งผลผลิตและเพิ่มมูลค่า ด้วยกระบวนการแช่แข็งและอบแห้ง โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) และได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปเคพกุกเบอร์รี่แช่แข็งอบแห้ง ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘ เรื่อง การแปรรูปเคพกุกเบอร์รี่แช่แข็งอบแห้ง ผู้เข้าร่วมอบรม ๓๕ คน และกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเคพกุกเบอร์รี่แช่แข็งอบแห้ง ผู้เข้าร่วมการอบรม ๓๐ คน ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมสามารถฝึกปฏิบัติตามที่วิทยากรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีกระบวนการแช่แข็งโดยเครื่องการใช้แรงดันไฮโดรสแตติก และเครื่องอบแห้งระบบถาดหมุน การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือในการแปรรูปที่ถูกต้องได้เป็นอย่างดี โดยผลิตภัณฑ์เคพกุกเบอร์รี่แช่แข็งอบแห้งที่ได้จากพัฒนานำไปจำหน่ายที่ตลาดโครงการหลวง (ทุกวันศุกร์) และจำหน่ายโดยผ่านทางกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อทดลองตลาดและประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค และจำหน่ายสร้างรายได้ รวม ๒๐,๖๔๓ บาท

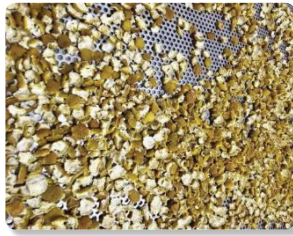

(๒) การพัฒนากระบวนการแปรรูปมะขามป้อม

มะขามป้อม เป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและมีสรรพคุณทางยา โดยเฉพาะปริมาณวิตามินซีที่สูงและสารต้านอนุมูลอิสระ อย่างไรก็ตาม การบริโภคมะขามป้อมสดมีข้อจำกัด เนื่องจากระส่ำรี้ยวฝาด และการเน่าเสียง่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะขามป้อมในรูปแบบผงจึงเป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าและขยายโอกาสทางการตลาด โดยการอบแห้งมะขามป้อมเพื่อคงคุณค่าทางโภชนาการและคุณสมบัติทางเคมีของมะขามป้อมไว้อย่างครบถ้วน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของมะขามป้อมผง สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิ กาแฟมะขามป้อม และชาสมุนไพร

เนื้อมะขามป้อม

มะขามป้อมอบแห้ง

ผงมะขามป้อมบดละเอียด

นอกจากนี้ยังได้การออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่า การผสมผสานระหว่างนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจผู้บริโภค อาทิ

ผลิตภัณฑ์กาแฟมะขามป้อมบรรจุลงแคปซูล

ผลิตภัณฑ์ชามะขามป้อมดริป

(๓) การพัฒนาการผลิตแมคคาเดเมียคั่วพร้อมรับประทาน

การแปรรูปแมคคาเดเมีย ปัจจุบันใช้เครื่องคั่วแมคคาเดเมียที่มีกำลังการผลิตรอบละ ๘ กิโลกรัม ใช้เวลาคั่ว ๔๐ นาทีต่อครั้งโดยประมาณ ซึ่งพบปัญหาด้านคุณภาพในเรื่องการคั่วที่ยังไม่สม่ำเสมอ จึงดำเนินการพัฒนาการผลิตแมคคาเดเมียคั่วพร้อมรับประทาน ทั้งด้านการพัฒนากระบวนการแปรรูปโดยวิธีการคั่ว และการพัฒนาเครื่องสำหรับคั่วแมคคาเดเมียให้มีกำลังการผลิตที่เหมาะสม จากการสำรวจปริมาณผลผลิตสดที่พร้อมคั่วต่อวันมีเป้าหมายพัฒนาการคั่วแมคคาเดเมีย โดยใช้เครื่องสามารถรองรับปริมาณการคั่วแมคคาเดเมีย ๑๐ - ๑๕ กิโลกรัมต่อครั้ง ใช้เวลาน้อยลง และสามารถควบคุมคุณภาพผลผลิตให้มีความสม่ำเสมอ ซึ่งอยู่ระหว่างการวางแผนจัดทำเครื่องคั่วแมคคาเดเมียต้นแบบแล้วเสร็จพร้อมใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ สนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก ทดแทนเครื่องเดิมที่ใช้ในปัจจุบัน

๒.๒) การส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จำนวน ๑๒ แห่ง ดำเนินการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกร จำนวน ๒๘๒ ราย พัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิ แปรรูปพลั้บอบแห้ง แปรรูปเสาวรส (เยลลี่เสาวรส/ เสาวรสจี๊ดจ๊าด) ดอกเก็กฮวยอบแห้ง แปรรูปกุหลาบ แปรรูปบุก แปรรูปเห็ด กลั้วยอบ น้ำมันงาดำ น้ำมันงาหอม ไอศกรีมอโวคาโด น้ำพริกควัทรายเห็ดหอม ข้าวตอย ผักกาดอง เต้าหู้ยี้ บัวยดอง สบู่แตงกวา สบู่มะเขือเทศ สบู่กากกาแฟ สบู่ผ้าฝ้าย แชมพูอโวคาโด และผลิตภัณฑ์สมุนไพรต่าง ๆ เป็นต้น สร้างรายได้แก่เกษตรกร มูลค่า ๒.๑๗ ล้านบาท

โครงการสืบสานพระราชปณิธาน มูลนิธิโครงการหลวง

ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ
บ้านแม่แฮเหนือ ตำบลแม่जार อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ด้านสังคม

และการพัฒนาชุมชน

มูลนิธิโครงการหลวงมุ่งเน้นการพัฒนาชาวเขาและชุมชนบนพื้นที่สูง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้พื้นฐานของความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวงที่มีความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ในการพัฒนาและขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ส่งเสริมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนบนพื้นที่สูงให้สามารถพัฒนา และอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

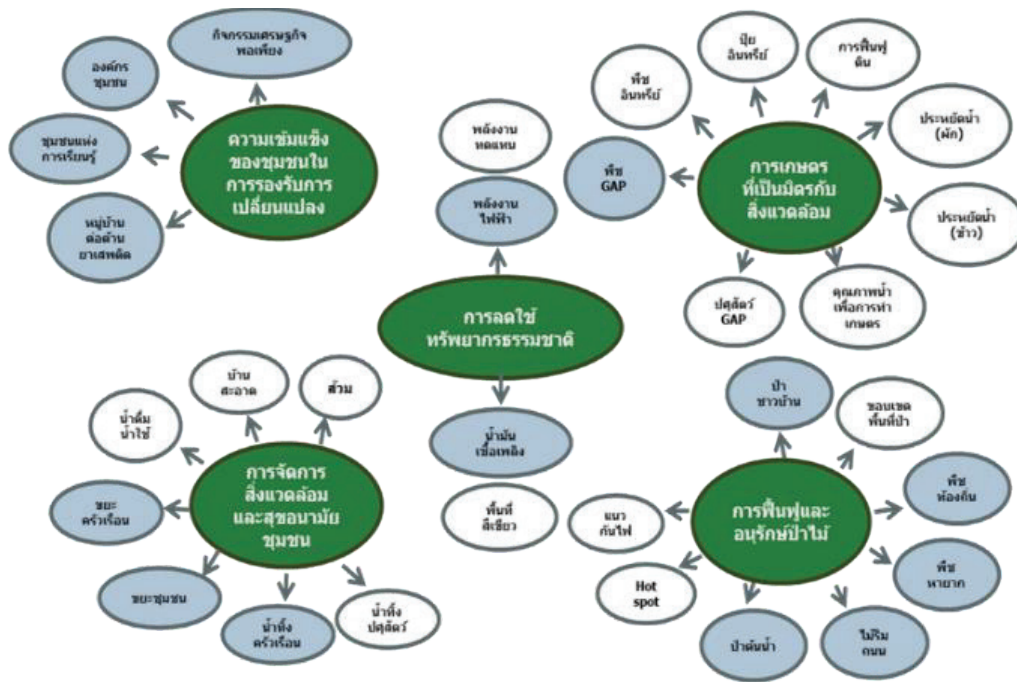
๔.๑ การพัฒนาชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

มูลนิธิโครงการหลวง ตระหนักถึงความสำคัญของการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม การเกิดก๊าซเรือนกระจก และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงได้พัฒนาต้นแบบการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงเข้าสู่มาตรฐานชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้รูปแบบที่เฉพาะกับข้อจำกัดและการเปลี่ยนแปลงบนพื้นที่สูง โดยร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินงานวิจัยโครงการศึกษาการพัฒนาชุมชนโครงการหลวงเพื่อเป็นชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ โดยมีชุมชนเข้าร่วมในระยะแรก ๑๒ ชุมชน นับได้ว่าเป็นการพัฒนามาตรฐานชุมชนคาร์บอนต่ำบนพื้นที่สูงเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน ๔ มิติ และมีเป้าหมายพัฒนาชุมชนในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุกแห่ง มีชุมชนต้นแบบอย่างน้อย ๑ ชุมชน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

ต่อมาได้ยกระดับพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง แบ่งเป็น ๕ มิติ ๒๐ เกณฑ์การประเมิน ๒๘ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- ◆ การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๖ ตัวชี้วัด
- ◆ การฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ๗ ตัวชี้วัด
- ◆ การจัดการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม ๖ ตัวชี้วัด
- ◆ ความเข้มแข็งของชุมชนในการรองรับการเปลี่ยนแปลง ๕ ตัวชี้วัด
- ◆ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดคุ้มค่า ๔ ตัวชี้วัด

เกณฑ์การประเมินมาตรฐานชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืน ๕ มิติการพัฒนา ๒๐ เกณฑ์ประเมิน ๒๘ ตัวชี้วัด

ปัจจุบันมีชุมชนโครงการหลวงที่ผ่านการประเมินได้รับการรับรองมาตรฐานชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืน จำนวน ๒๗ ศูนย์/สถานี ๓๑ ชุมชน ในปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๘ ได้พัฒนาชุมชน จำนวน ๕ ชุมชน ได้แก่

ชุมชนที่ผ่านการประเมินในระดับดีมาก

- ◆ ชุมชนบ้านต้นผึ้ง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ
- ◆ ชุมชนบ้านบวกเตี้ย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเรา
- ◆ ชุมชนบ้านเลอตอ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ

ชุมชนที่ผ่านการประเมินในระดับดี

- ◆ ชุมชนบ้านแม่โถหลวง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่โถ
- ◆ ชุมชนบ้านห้วยโป่ง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ

โดยคณะกรรมการศูนย์วิจัยตรวจสอบประเมินและการให้การรับรองมาตรฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตรวจประเมินและให้การรับรองมาตรฐานชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืน ทั้ง ๕ ชุมชนแล้ว

๔.๒ การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเยาวชน โครงการหลวง

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเยาวชนโครงการหลวง เพื่อพัฒนาเยาวชนในพื้นที่โครงการหลวง ให้มีความเป็นผู้นำ รวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง มีกิจกรรม ดังนี้

๑) **โครงการวัคซีนวัยรุ่น** ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๕ โดยเริ่มดำเนินโครงการวัคซีนวัยรุ่นขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยพัฒนาเยาวชนในพื้นที่สถานีวิจัยเกษตรหลวง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีกลุ่มเดิมที่ได้รับการพัฒนารวม ๑๐ กลุ่ม สมาชิก ๔๑๐ คน จากพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ แม่ปุนหลวง ห้วยน้ำริน ท่งเรา (๒ กลุ่ม) ท่งหลวง แม่แฮ ห้วยลึก และสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้สนับสนุนเยาวชนวัคซีนวัยรุ่นกลุ่มใหม่ จำนวน ๔ กลุ่ม สมาชิก ๑๖๐ คน จากพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยส้มป่อย หนองเขียว แม่แพะ และหมอกจำ๊ม ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวงสนับสนุนการให้ความรู้ด้านยาเสพติด และสนับสนุนกิจกรรมสร้างพื้นที่ปลอดภัย และดำเนินกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด อาทิ การรวมกลุ่ม เพาะเห็ดฟาง เลี้ยงหมูหลุม เลี้ยงไก่สามสายเลือด ขยายพันธุ์อะโวคาโดและมะม่วง การปลูกผักเขตหนาว เป็นต้น ผลจากการดำเนินโครงการ พบว่าเยาวชนมีทัศนคติเชิงบวกและเข้มแข็งต่อการป้องกันยาเสพติด ให้ความสำคัญกับความรู้ ความภูมิใจในตนเอง และการช่วยเหลือเพื่อน มากกว่าความสนุกหรือผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งนับได้ว่าโครงการวัคซีนวัยรุ่นสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางความคิดและจิตใจ” ได้ผลดี

๒) **โครงการ อสม. น้อย** มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับมูลนิธิโรงพยาบาลสวนดอก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พัฒนาอาสาสมัครเยาวชนด้านดูแลสุขภาพอนามัยในชุมชน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืออาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในชุมชน โดยการจัดอบรม อสม. น้อยประจำชุมชน เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้เยาวชน มีความรู้เบื้องต้นในการดูแลสุขภาพ ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๓๑ คน เมื่อวันที่ ๑๙-๒๑ เมษายน ๒๕๖๘ ณ สถานีเกษตรหลวงปางดะ

๓) การยกระดับกลุ่มเยาวชนโครงการหลวงสู่องค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรม

ที่ต่อยอดจากการพัฒนาผู้นำเยาวชนโครงการหลวง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเยาวชน จำนวน ๒ กลุ่ม ที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มเยาวชนขุนแปะ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ ได้รับการจดทะเบียน เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ และกลุ่มเยาวชนบ้านอมลอง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่โถ ได้จดทะเบียน เป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน รวมสมาชิก จำนวน ๖๕ ราย

๔) การพัฒนาผู้นำด้านมาตรฐานอาหารเยาวชนโครงการหลวง โดยได้รับการสนับสนุน

จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ในการเสริมสร้างความรู้ด้านมาตรฐานอาหาร ระบบ GAP ให้แก่เยาวชนและพี่เลี้ยงจากศูนย์โครงการหลวง เพื่อถ่ายทอดและนำทักษะใหม่ ๆ ในการเสริมสร้าง ความรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการผลิตพืชอาหารอย่างปลอดภัย

๕) การเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

โดยสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในพื้นที่โครงการหลวง ดังนี้

๕.๑) การสนับสนุนนักเรียนให้ศึกษาต่อในโรงเรียนพระดาบส นักเรียนในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง ได้รับทุนการศึกษาต่อจากโรงเรียน พระดาบส จำนวน ๑ คน จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก เข้าศึกษาต่อ ที่โรงเรียนพระดาบสในปีการศึกษา ๒๕๖๘

๕.๒) การสนับสนุนทุนการศึกษา ภายใต้ทุนกรุงเทพการไฟฟ้า จบการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๓ คน ได้แก่ (๑) เยาวชน จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน สำเร็จการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันประกอบอาชีพพยาบาล ที่โรงพยาบาลศิริราช (๒) เยาวชนจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาเกษตรป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้เฉลิมพระเกียรติ ปัจจุบันประกอบอาชีพ รับจ้างที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และ (๓) เยาวชนจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวง แม่ลาน้อย สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพส่วนตัว และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษากรุงเทพการไฟฟ้า จำนวน ๔ คน จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ ๒ คน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ทุ่งหลวง ๑ คน และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวง ๑ คน

๖) กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาเยาวชน

❖ การพัฒนาและส่งเสริมเด็ก เยาวชน และเด็กเล็ก ในพื้นที่ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่โครงการหลวง	๓๐ ศูนย์ฯ/สถานีฯ	๖๙๐ ราย
❖ ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนเกษตรกรโครงการหลวง เพื่อเป็นเกษตรกรที่ดีในอนาคต	๑๘ ศูนย์ฯ/สถานีฯ	๖๙๐ ราย
❖ สนับสนุนการเรียนรู้โครงการหลวงในโรงเรียนในพื้นที่ โครงการหลวง	๖๓ แห่ง	๕,๘๓๑ ราย
❖ อบรมเยาวชนในหลักสูตรการพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ	๒๔ ครั้ง	๒๘๑ ราย
❖ จัดสัมมนาเครือข่ายเยาวชนบนพื้นที่สูง	๖ ศูนย์/ ๑๗ ครั้ง	๑,๕๒๒ ราย

๔.๓ การเสริมสร้างสุขภาพองค์รวมและอนามัยครัวเรือน

๑) สุขศาลาโครงการหลวงเลอตอ

ได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลแม่ระมาด สนับสนุน
พยาบาลวิชาชีพ ๑ อัตรา นักวิชาการสาธารณสุข
๑ อัตรา (ประจำการและศูนย์ฯ เลอตอ) สนับสนุน
อสม.น้อย ปฏิบัติงาน ๑ อัตรา

สุขศาลาโครงการหลวงเลอตอ เป็นหน่วย
บริการด้านการแพทย์เชิงรุกในชุมชน เปิดให้บริการ
ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗ มีผู้มาใช้บริการตรวจ
และรักษาโรคทั่วไปเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง
โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีผู้เข้ารับบริการ
ตรวจรักษากว่า ๗,๒๕๕ คน ใน ซึ่งได้จัดระบบ
ในการดูแลผู้ป่วยตามความเร่งด่วน รวมทั้งพัฒนาระบบ
การนำส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลในพื้นที่ใกล้เคียง
และมีการนำส่งผู้ป่วยที่มีความฉุกเฉิน รวมกว่า ๒๗๐ ราย

๒) การให้บริการหน่วยแพทย์อาสา โดยได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มูลนิธิโรงพยาบาลสวนดอก หน่วยทันตกรรมพระราชทานฯ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมูลนิธิสุขภาพจิตโรงพยาบาลสวนปรุง ออกให้บริการหน่วยแพทย์อาสาในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงภายใต้โครงการสืบสานพระราชปณิธานหน่วย

แพทย์อาสาและพัฒนาคุณภาพชีวิต มูลนิธิโครงการหลวง โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้บริการจำนวน ๙ ครั้ง ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมจำนวนผู้เข้ารับบริการ ตรวจรักษาโรคทั่วไป บริการด้านจิตเวช บริการทันตกรรม ตรวจหู ฟังเข็มรักษาตามอาการ ตัดผม ตรวจวัดสายตาและมอบแว่นสายตาแก่ผู้มีปัญหาทางการมองเห็น รวมจำนวน ๓,๑๖๔ ราย

๔.๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน

มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานท้องถิ่นต่าง ๆ พัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ส่งเสริมและพัฒนารวมกลุ่มพึ่งพาตนเองของชุมชน ดังนี้

กิจกรรม	หน่วยนับ	สมาชิก
๑. ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการรวมกลุ่มพึ่งพาตนเองของชุมชน		
๑.๑ ส่งเสริมความเข้มแข็งของงานสหกรณ์	๖๖ แห่ง	๑๒,๑๑๘ ราย
๑.๒ ส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	๔๒ ชุมชน/ ๒๕ หมู่บ้าน/ ๒ กลุ่ม	๑๒,๘๘๗ ราย
๑.๓ การจัดเวทีประชาคมและประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนชุมชน	๖๖ ชุมชน/ ๘๖ หมู่บ้าน/ ๑๒ ครั้ง	๓๘,๔๓๐ ราย
๑.๔ การส่งเสริมกลุ่มออมทรัพย์	๒๗ แห่ง/ ๓๗ กลุ่ม/ ๑ ชุมชน	๗,๓๔๓ ราย
๑.๕ การพัฒนาครัวเรือนและชุมชน ด้วยจัดกิจกรรมหมู่บ้านสะอาด	๔๕ กลุ่ม/ ๕ ชุมชน	๒๓,๒๖๙ ราย
๑.๖ สนับสนุนกิจกรรมการจัดตั้งองค์กรชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองของกลุ่มต่าง ๆ	๖๖ กลุ่ม	๕,๔๒๙ ราย
๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคน และชุมชน		
๒.๑ พัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด		
๑) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันชุมชนจากยาเสพติด	๖๑ ครั้ง	๖,๖๗๗ ราย
๒) กิจกรรมเฝ้าระวังชุมชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด	๖๑ ชุมชน/ ๖๔ กลุ่ม /๖๓ ครั้ง	๑๓,๔๒๖ ราย
๓) กิจกรรมการบำบัด รักษา ติดตาม และดูแลผู้เสพยาเสพติด	๗ ชุมชน/ ๗ กลุ่ม /๑๒๓ ครั้ง	๒,๒๙๑ ราย
๒.๒ อบรมให้ความรู้ในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนชาวเขา	๓๑ ครั้ง	๒,๓๓๔ ราย
๒.๓ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการฯ และผู้ดูแลผู้พิการ	๕ ศูนย์ฯ	๕๙ ราย
๓. การจัดกิจกรรมจิตอาสา เนื่องในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์		
เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ด้วยกิจกรรมทำดีด้วยหัวใจ เก็บขยะในชุมชน ปรับภูมิทัศน์ สร้างฝายชะลอน้ำ ขุดลอกฝาย ขุดลอกบ่อเก็บน้ำ ปลูกหญ้าแฝก ปลูกป่า ทำแนวกันไฟ เป็นต้น	๑๙๘ ครั้ง	๑๗,๐๒๔ ราย

ภาพกิจกรรมด้านการรวมกลุ่มและกิจกรรมจิตอาสา

๕

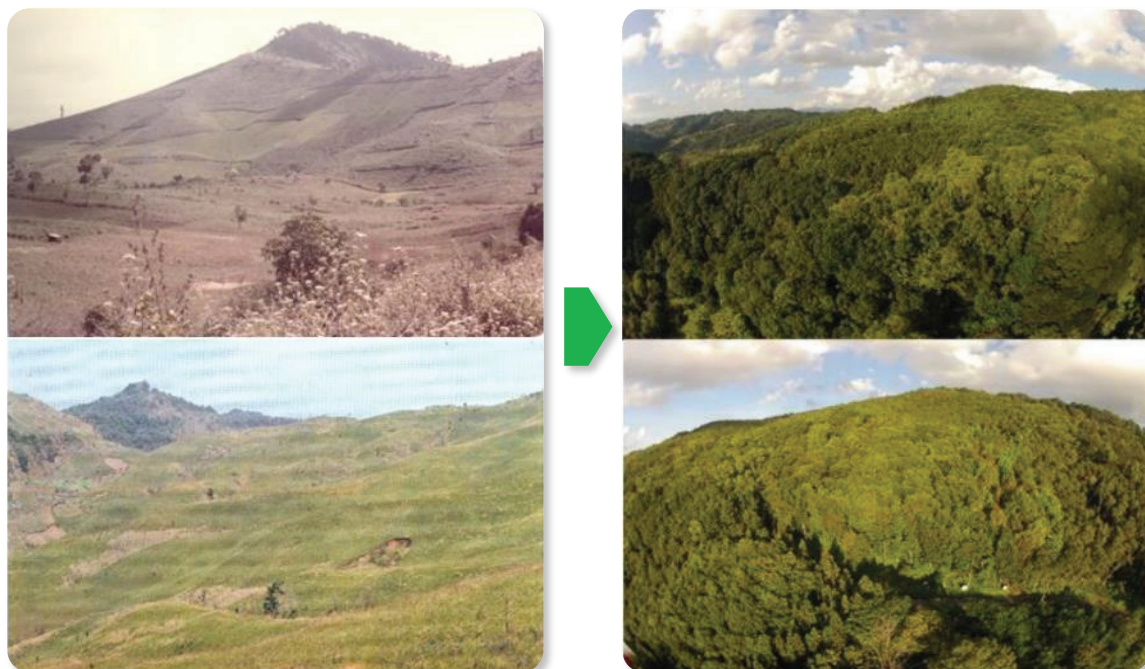
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

๕.๑ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑) การส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้าน

มูลนิธิโครงการหลวงได้นำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอยหรือสร้างบ้าน และประโยชน์ที่ ๔ คือ ป่าเพื่อการอนุรักษ์ มูลนิธิโครงการหลวงจึงได้ริเริ่ม “โครงการปลูกป่าไม้ หรือ โครงการปลูกป่าบนพื้นที่สูง” (Highland Reforestation Project) โดยในระยะแรกเน้นทดสอบการปลูกไม้โตเร็ว และไม้ชนิดต่าง ๆ ที่นำเข้ามาจากไต้หวัน ณ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง โดยผลการปลูกพบว่าพันธุ์ไม้โตเร็วหลายชนิดเติบโตได้ดี และไม้เหล่านี้เหมาะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน เช่น ไม้จันทร์ทองเทศ (*Fraxinus griffithii*) เมเปิ้ลหอม (*Liquidambar formosana*) กระจินดอย (*Acacia confusa*) สนหนาม (*Cunninghamia lanceolata*) เพาโลว์เนีย (*Paolownia taiwaniana*) ซึ่งเป็นไม้ที่เติบโตเร็วมาก การบูร (*Cinnamomum camphora*) และชากระดอย (*Prunus cerasoides*)

จากปัญหาการขาดแคลนไม้ฟืนของเกษตรกรในพื้นที่สูง ในปี พ.ศ.๒๕๓๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงโปรดให้มีการขยายผลการปลูกไม้โตเร็วที่ได้ศึกษาทดลองที่ดอยอ่างขางเพื่อให้เกษตรกรปลูกสำหรับเป็นเชื้อเพลิงในครัวเรือน ซึ่งต่อมาเรียกชื่อโครงการดังกล่าวว่า “โครงการปลูกป่าชาวบ้าน” เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่โครงการหลวง สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกป่าชาวบ้าน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกป่าชาวบ้าน รวมทั้งลดการตัดฟันไม้จากป่าธรรมชาติและลดปัญหาความขัดแย้งด้านการบุกรุกป่ากับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์โครงการป่าชาวบ้านของมูลนิธิโครงการหลวงเป็นต้นมา และดำเนินงานโครงการป่าชาวบ้านให้กระจายไปตามพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงต่าง ๆ ทั้ง ๓๙ ศูนย์ฯ /สถานีฯ

ภาพแปลงทดสอบการปลูกต้นไม้ในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เปรียบเทียบอดีต-ปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเกษตรกรจากสถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๓๔ แห่ง เข้าร่วมโครงการ รวม ๑๕๕ ราย ปลูกป่าชาวบ้านในพื้นที่แปลงใหม่ จำนวน ๓๗,๒๔๓ ต้น พื้นที่รวม ๒๐๐.๗๔ ไร่ ชนิดไม้ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไม้โตเร็วและไม้ ไม้ที่ท้องถิ่นและกลุ่มไม้ผลที่ปลูกเป็นไม้ยืนต้นระยะยาว เพื่อเป็นไม้ให้ผล ไม้ร่มเงา ไม้บังลม ไม้แนวรั้ว โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชให้มีความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ทั้งทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคม พร้อมทั้งได้ติดตามและดูแลแปลงเดิม มีเกษตรกรเข้าร่วม ๑,๒๓๔ ราย พื้นที่ปลูก ๑,๗๑๘.๒๒ ไร่ จำนวน ๒๗๙,๑๘๗ ต้น

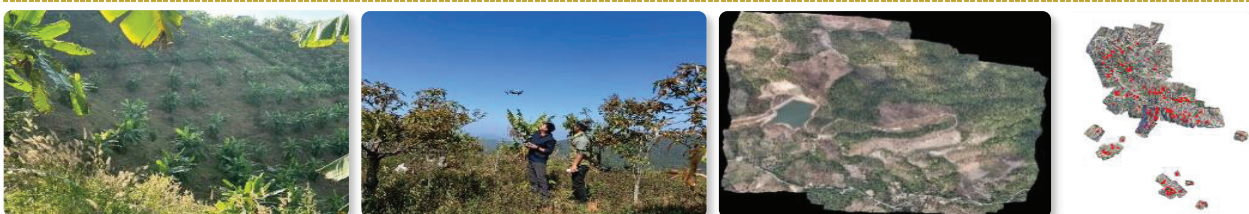
ภาพการปลูกป่าชาวบ้านในพื้นที่เกษตรกรโครงการหลวง

๒) การดำเนินโครงการสวมหมวกให้ดอย

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันในหลายพื้นที่บนพื้นที่สูงยังมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ อาทิ การปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์บนพื้นที่สูงชัน มีการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดชะล้างพังทลายของดิน มูลนิธิโครงการหลวงจึงได้ดำเนินการจัดทำ **“โครงการสวมหมวกให้ดอย”** ขึ้น โดยต่อยอดแนวพระราชดำรัส การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่โครงการหลวงในแปลงขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ด้วยการปรับเปลี่ยนวิถีและรูปแบบการผลิตของเกษตรกรมาสู่การปลูกพืชแบบผสมผสานร่วมไปกับต้นไม้ป่าในระบบวนเกษตร ซึ่งนอกเหนือจากการเพิ่มพื้นที่ป่า ยังสามารถสร้างรายได้ช่องทางให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นคุณค่า และมีจิตสำนึกที่ดีในการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินโครงการสวมหมวกให้ดอย ในพื้นที่สถานีเกษตรหลวง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๕ แห่ง พื้นที่ ๔๙๘ ไร่ มีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับ	ศูนย์ฯ/สถานีฯ	พื้นที่ (ไร่)	จำนวนต้นไม้ (ต้น)
๑	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแก่งน้อย	๗๑	๑๐,๖๕๐
๒	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวง	๘๖	๑,๒๐๐
๓	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางอุ๋ง	๑๐๑	๒๑,๕๐๕
๔	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่	๘	๑,๖๐๐
๕	สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์	๒๓๒	๒,๐๐๐
รวม		๔๙๘	๓๖,๙๕๕

ภาพการปลูกต้นไม้ในโครงการสวมหมวกให้ดอย

๕.๒ การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิโครงการหลวงได้ดำเนินการด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ ร่วมกันวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้มีการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงจำนวน ๓๙ แห่ง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ และการรักษาสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว สรุปได้ดังนี้

กิจกรรม	พื้นที่	จำนวน	เกษตรกร
๑. การปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว			
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘			
๑) ปลูกใหม่	๓๔๐ ไร่	๑๑๒,๖๖๗ ต้น	-
๒) ดูแลรักษาแปลงเดิม	๑,๔๔๖ ไร่	๑๕๒,๕๖๙ ต้น	-
๒. การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก			
	๕๗๖ ไร่	๒,๓๕๒,๐๐๐ ต้น	๑,๙๐๑ ราย
๓. การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ			
๑) ผลิตปุ๋ยหมัก	๖๔๔ ไร่	๑๑,๐๕๙.๐๘ ต้น	๑,๗๑๗ ราย
๒) ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพ	๗๕๘.๖๑ ไร่	๔๕,๙๙๐.๒๐ ลิตร	๒,๑๒๓ ราย
๓) ผลิตปุ๋ยพืชสด	๒๒๒.๔๑ ไร่ / ๑๐ โรงเรือน	๖๓.๐๒๕ ต้น	๒๓๑ ราย
๔) โดโลไมท์	-	๑๒.๕ ต้น	๑๒๕ ราย
๕) ไตรโคเดอร์มา	-	๙,๘๙๐ ลิตร	-
๔. งานฟื้นฟูป่าต้นน้ำและทำแนวป้องกันไฟป่า			
๑) ปลูกซ่อมแซม/ฟื้นฟู	๗๐๗.๖๐ ไร่ -	๒๖,๔๗๘ ต้น	๑,๘๐๔ ราย
๒) สร้างฝายชะลอน้ำ	๔ ไร่	๒๒๔ ฝาย	๒,๒๘๖ ราย
๓) ซ่อมแซมฝายชะลอน้ำ	๔ ชุมชน	๑๗๐ ฝาย	๑,๖๖๘ ราย
๔) ทำแนวป้องกันไฟป่า	๔๐๑ ไร่	๑,๑๘๗ กม.	๑๒,๘๗๓ ราย

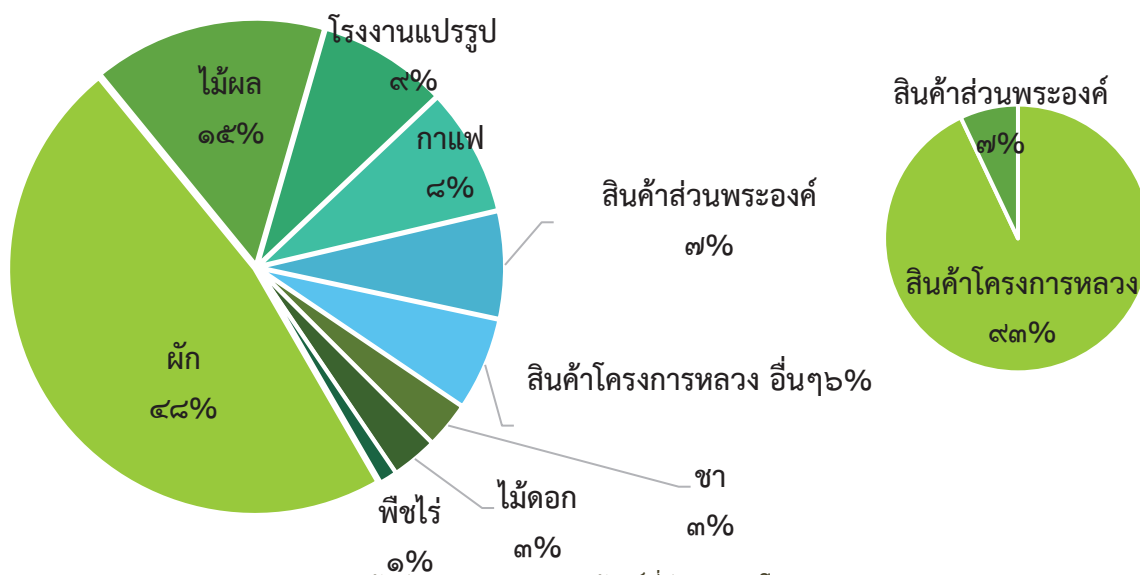
๖

ด้านบริหารจัดการ ตลาดเพื่อสังคม

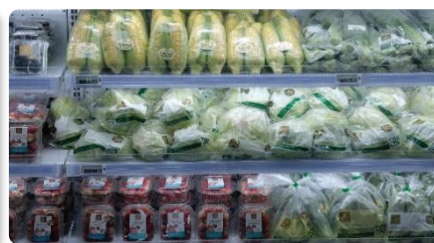
มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เมื่อผลิตผลจากการส่งเสริมอาชีพมีมากขึ้น เกษตรกรประสบปัญหาไม่มีช่องทางในการจำหน่ายผลิตผล โครงการหลวงจึงทำหน้าที่บริหารจัดการตลาดผลิตผลให้แก่เกษตรกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาในพื้นที่ของโครงการหลวง มีช่องทางจำหน่ายผลิตผลตามระบบกลไกการตลาดที่ยุติธรรม มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีการพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตที่ดี รวมทั้งระบบจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ดี และการขนส่งผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปสู่ผู้บริโภค สรุปผลการดำเนินงาน มีดังนี้

๖.๑ มูลค่าการจำหน่ายผ่านตลาดเพื่อสังคม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีมูลค่าการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรโครงการหลวง รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากโครงการส่วนพระองค์ มูลค่า ๑,๓๘๕.๓๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จำนวน ๑๘๖.๓๗ ล้านบาท โดยผลิตผลและผลิตภัณฑ์ ที่มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาสูงที่สุดคือ กาแฟ ผลิตภัณฑ์แปรรูปโครงการหลวง ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนผลิตผลและผลิตภัณฑ์ดังนี้

กราฟแสดงสัดส่วนผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านระบบโครงการหลวง

๖.๒ การสนับสนุนผลิตผลและผลิตภัณฑ์ ให้กับองค์กรสาธารณะ และสวัสดิการพนักงาน

มูลนิธิโครงการหลวงได้ให้การสนับสนุนผลิตผลทางการเกษตรแก่ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ สนับสนุนโรงครัวพระราชทาน โรงพยาบาล มูลนิธิและหน่วยงานเพื่อสาธารณประโยชน์ อาทิ ที่ดูแลเด็ก บ้านพักคนชรา ตลอดจนองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมด้านสังคมและมนุษยธรรม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่กลุ่มเปราะบางในสังคม นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนผลิตผลแก่หน่วยงานภายในมูลนิธิโครงการหลวง และมอบผักเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน คิดเป็นมูลค่าการสนับสนุนรวมทั้งสิ้น ๓.๗๔ ล้านบาท

ภาพการบริจาคและสนับสนุนผลิตผลให้กับประชาชน

๖.๓ การพัฒนาผลิตผลและผลิตภัณฑ์ใหม่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มูลนิธิโครงการหลวงทดสอบการปลูกพืชชนิดใหม่ รวมทั้งได้นำผลิตผลจากการส่งเสริมให้เกษตรกรแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อทดสอบตลาดและจำหน่าย รวมมากกว่า ๒๐ รายการ อาทิ ข้าวเกรียบทอดเจ สตูรมันเทศสีม่วงผสมคีนัว กรีกโยเกิร์ตนมแพะ กาแฟ Royal Coffee The Legend กราโนลาผสมคีนัว รสน้ำผึ้ง เครื่องดื่มธัญญาหารเสริมโปรตีนผสมคีนัวและข้าวดอยซ้อมมือ โลชั่นกันแดดเอเดิลไวส์ และ นูริชชิ่ง แฮนด์ ครีม จำนวน ๔ กลิ่น เป็นต้น โดยมีช่องทางการเปิดตัวจำหน่ายในงานโครงการหลวง ๕๖ เพื่อทดสอบการตอบรับ และรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากลูกค้า นำไปสู่การขยายการผลิตเพื่อจำหน่ายผ่านช่องทางร้านค้าโครงการหลวง และช่องทางอื่น ๆ ต่อไป

กรีกโยเกิร์ต นมแพะ
GREEK GOAT MILK YOGURT

- นมแพะเกรดพรีเมียม ไขมันสูง และวิตามินดีสูงตามธรรมชาติ
- โยเกิร์ตแบบกรีกเข้มข้น รสธรรมชาติ
- แบ่งเป็น 4 รสชาติให้เลือกสรร

เลือกสรรเพื่อสุขภาพ

เครื่องดื่มธัญญาหาร
ผสมคีนัวและข้าวดอยหอมมือ

รสออริจินัล
Original Flavour

- มีข้าวโอ๊ตและเมล็ดถั่ว
- โยเกิร์ต
- ปราศจากกลูเตนและแลคโตส
- เสริมด้วยโปรตีนจากถั่วเหลืองสกัดเข้มข้น

355 กรัม/ซอง

กราโนล่าผสมคีนัว
รสน้ำผึ้ง

เลือกสรรเพื่อสุขภาพ

เครื่องดื่มธัญญาหาร
ผสมคีนัวและข้าวดอยหอมมือ

รสโกโก้
Cocoa Flavour

- มีข้าวโอ๊ตและเมล็ดถั่ว
- สุธอหวานน้อย
- โยเกิร์ต
- ปราศจากกลูเตนและแลคโตส
- เสริมด้วยโปรตีนจากถั่วเหลืองสกัดเข้มข้น

355 กรัม/ซอง

Purple Sweet Corn
น้ำดื่มข้าวโพดหวานสีม่วง

- ♥ ไม่มีจีเอ็มโอ
- ♥ รสกลมกล่อม
- ♥ ไม่ผสมแป้งและนมผง
- ♥ ไม่มีสีสังเคราะห์

1 ลิตร (33.8 ounc.)

ชุดนุริชซิ่ง แอนต์ ครีม
NOURISHING HAND CREAM SET

ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวที่อุดมด้วยส่วนผสมจากธรรมชาติ

Single Origin Coffee
ROYAL PROJECT THE LEGEND 2
กาแฟพิเศษ ตำนานกาแฟ ชุด 2

กาแฟพรีเมียม สกัดจาก 4 ชนิดของกาแฟ

1,799.-

ข้าวจากคูเนเน
HIGHLAND JAKU NENE PURPLE RICE
ข้าวจากคูเนเนทำสี

“จ” หมายถึง ข้าว “จ” หมายถึง ข้าวเจ้า “เนเน” หมายถึง สีดำ

คัดสรรจากไร่ปลูกข้าวอินทรีย์ในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

1 กิโลกรัม

ทิปส์ การหุง
Cooking tip
อัตราส่วน
for electric rice cooker

Edelweiss
Sunscreen Body Lotion
โลชั่นกันแดด สำหรับใช้ทาบริเวณร่างกาย

- SPF 50 PA+++
- ปราศจากพาราเบนและฟีนอกซีแอลกอฮอล์
- ใช้น้ำหอมธรรมชาติ
- ใช้น้ำมันจากพืช

SINGLE-ORIGIN INTHANON
กาแฟพิเศษ อินทนนท์

Medium Roast

1,799.-

ดินปลูกพรีเมียม
PREMIUM ORGANIC SOIL

ดินปลูกพรีเมียม

10 กิโลกรัม

ข้าวเกรียบโครงการหลวง
CRACKERS

รสใหม่

สูตรมันเทศสีม่วงผสมคีนัว

- ไม่มีไขมันทรานส์
- ไม่มีโซเดียมสูง

ภาพตัวอย่างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เปิดตัวในปี ๒๕๖๘

๖.๔ กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อสังคม

๑) การจัดกิจกรรมจำหน่ายนอกสถานที่

มูลนิธิโครงการหลวง จัดงานใหญ่ประจำปี คือ งานโครงการหลวง จำนวน ๒ ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีการเผยแพร่แนะนำผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จำนวนกว่า ๘๐๐ รายการ ของมูลนิธิโครงการหลวง โครงการสวนพระองค์ และหน่วยงานที่สนับสนุน อีกทั้งยังมีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายเป็นประจำทุกสัปดาห์ในร้านโครงการหลวงทุกสาขาอย่างต่อเนื่อง และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ร่วมกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์โครงการหลวง อาทิ

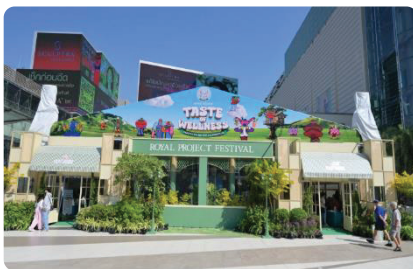
❖ เทศกาลสินค้าโครงการหลวง ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ เอ็ม แกรนด์ ฮอลล์ ชั้น G ศูนย์การค้าเดอะมอลล์ไลฟ์สไตล์ บางกะปิ

❖ งาน "โครงการหลวง สินค้าคุณภาพจากเลอตอสู่ ซีพี แอ็กซ์ตรา" เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวเขา และสุขภาพที่ดีของชาวเรา เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ โลตัส สาขาบางนา

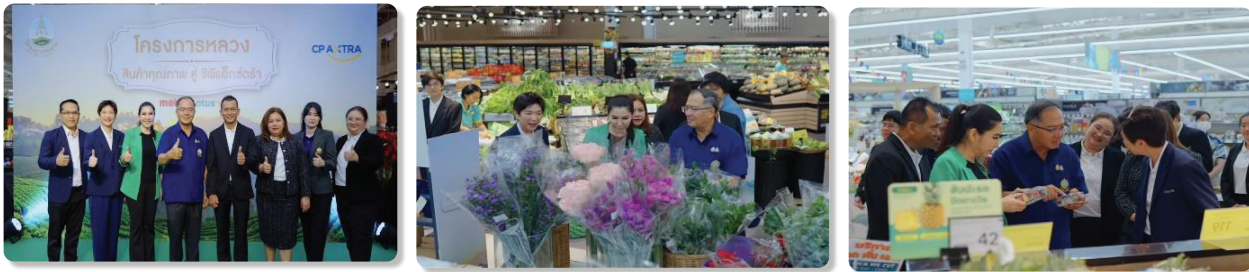
❖ งาน “Royal Project Gastronomy Festival ๒๐๒๕ @ Siam Paragon” ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ มกราคม ๒๕๖๘ ณ พาร์ค พารากอน

❖ งาน "เทศกาลสินค้าโครงการหลวง ดี อร่อย จากดอยสู่เมืองที่บึกซึ ปีที่ ๓" ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ บิ๊กซี เอ็กซ์ตร้า สาขาลาดพร้าว ๒

❖ งาน "โครงการหลวง สินค้าคุณภาพ สู้ ซีพี แอ็กซ์ตร้า" สานต่อความร่วมมือในการรับซื้อผลผลิตจาก มูลนิธิโครงการหลวง คัดสรรผลผลิตคุณภาพส่งตรงจากยอดดอย สู่ แม็คโคร-โลตัส ทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม – ๓ เมษายน ๒๕๖๘

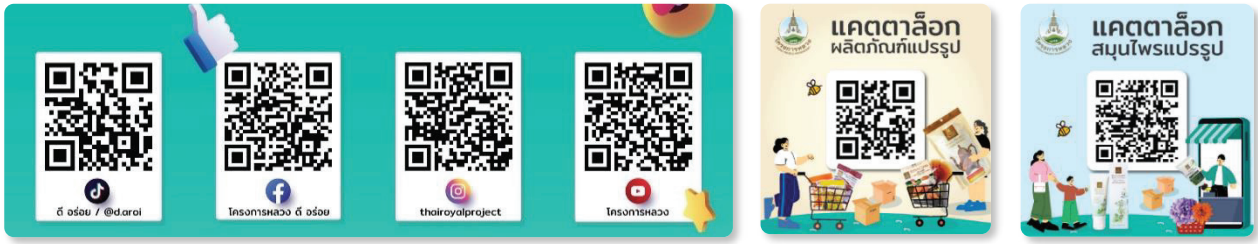

❖ การจัดแสดงนิทรรศการผลิตภัณฑ์จากมูลนิธิโครงการหลวง ในพิธีเปิดงาน Thailand Travel Mart Plus ๒๐๒๕ (TTM+ ๒๐๒๕) ผ่านกิจกรรม Welcome Reception เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา จังหวัดเชียงใหม่

๒) การจัดทำสื่อส่งเสริมการตลาด

เพื่อแนะนำผลผลิตและผลิตภัณฑ์โครงการหลวงแก่ผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วย สื่อสำหรับให้ความรู้ในตัวสินค้า การแนะนำวิธีการบริโภค ข้อมูลด้านประโยชน์ เมนูอาหาร ขนม เครื่องดื่มที่ทำจากวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์โครงการหลวงตามฤดูกาล รวมถึงจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ จำนวน ๙๔ คลิป เพื่อสื่อสารในช่องทางเพจ Facebook: โครงการหลวง ดีอร่อย, Instagram: thairoyalproject, Tiktok: ดี อร่อย โดยมุ่งเน้นการเข้าถึงของลูกค้าทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มโอกาสในการสื่อสารกับลูกค้าให้มากขึ้น รวมถึงวิดีโอวิธีการชงชา-กาแฟ (เผยแพร่พนักงาน) จำนวน ๔๗ คลิป อีกทั้งทำสื่อป้ายประชาสัมพันธ์ สำหรับกิจกรรมการขาย โปรโมชันต่าง ๆ ทั้งแบบออฟไลน์ ร้านโครงการหลวงและแบบออนไลน์ รวม ๘๘๘ ชิ้นงาน สื่อรายละเอียดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ จำนวน ๓๒๐ ชิ้นงาน สื่ออื่น ๆ จำนวน ๒,๒๖๗ ชิ้นงาน ออกแบบแคตตาล็อกผลิตภัณฑ์แปรรูปและสมุนไพรแปรรูป รวมถึงออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลาก จำนวน ๓๑๙ ชิ้นงาน และไลฟ์สด จำนวน ๑๐ ครั้ง

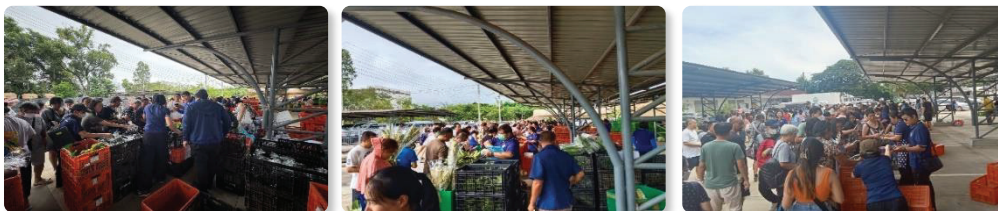
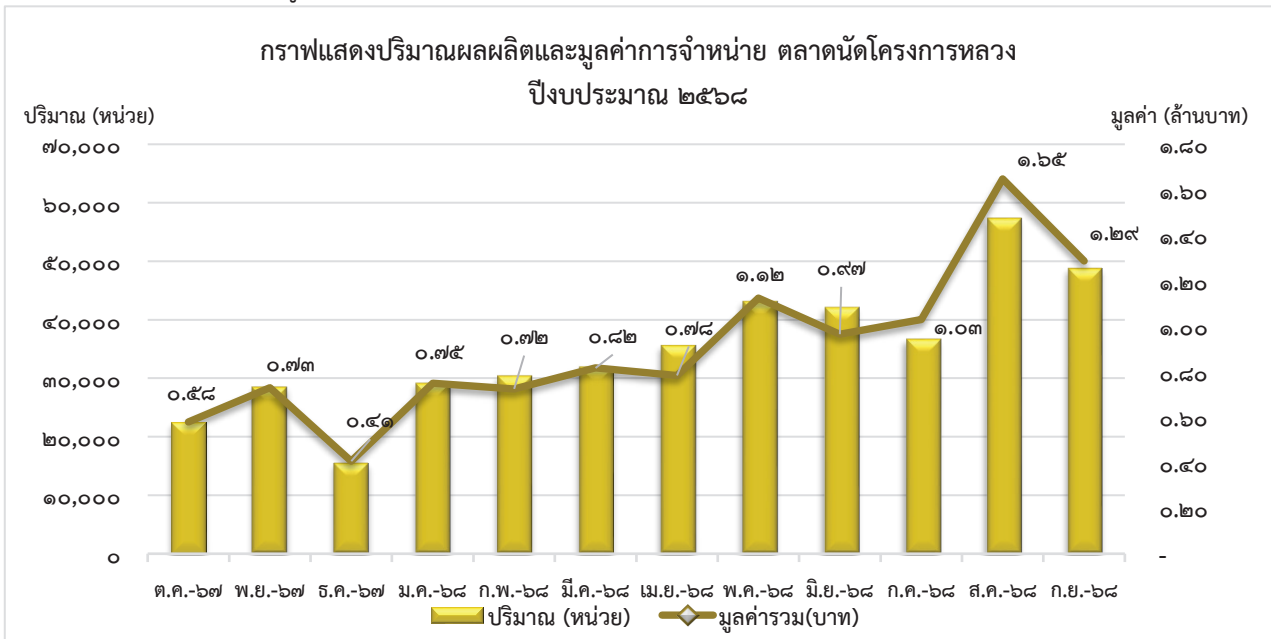

ภาพช่องทางการติดตามสื่อโครงการหลวง และแคตตาล็อกผลิตภัณฑ์แปรรูปและสมุนไพรแปรรูป

๖.๕ การขยายตลาดสินค้าโครงการหลวง

๑) ตลาดนัดโครงการหลวง

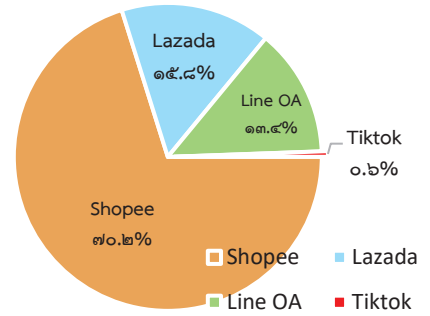
การจำหน่ายผลผลิต “ตลาดนัดโครงการหลวง” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) จำหน่ายผลผลิตเกษตรกรจากชั้นมาตรฐานคุณภาพผักโครงการหลวง (๒) เพื่อระบายผลผลิตส่วนเกินจากแผนการผลิต และ (๓) เพื่อลดการทำลายผลผลิตและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและมูลนิธิโครงการหลวง โดยเริ่มจัดกิจกรรมตลาดนัดโครงการหลวงครั้งแรกในวันศุกร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี และมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘) โดยมีศูนย์/สถานีฯ และกองทุน เข้าร่วมกิจกรรมจำหน่ายทั้งหมด ๕๐ ส่วนงาน จำหน่ายผลผลิตกว่า ๑๐ ประเภท ได้แก่ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ไม้กระถาง เห็ด กองทุน และอื่น ๆ รวมทั้งหมด ๕๔๒ รายการ มีปริมาณผลผลิตรวม ๔๒๑,๘๔๘.๐๗ กิโลกรัม มูลค่ารวมทั้งหมด ๑๐,๘๔๕,๗๖๑.๑๙ บาท

ภาพกิจกรรมการจำหน่ายผลผลิตตลาดนัดโครงการหลวง

๒) ตลาดสินค้าในช่องทางออนไลน์

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีการจำหน่ายผลิตผล และผลิตภัณฑ์โครงการหลวงผ่านช่องทางออนไลน์ มูลค่ารวม ๑๕.๗๒ ล้านบาท มาจากการจำหน่ายผ่าน Shopee ร้อยละ ๗๐.๒ มูลค่า ๑๑.๐๓ ล้านบาท Lazada ร้อยละ ๒๕.๘ มูลค่า ๒.๔๙ ล้านบาท Line OA ร้อยละ ๑๓.๔ มูลค่า ๒.๑๑ ล้านบาท และ Tiktok ร้อยละ ๐.๖ มูลค่า ๐.๐๙ ล้านบาท

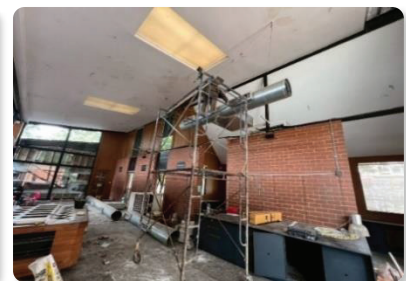
กราฟแสดงยอดขาย ช่องทางออนไลน์ ปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๖๘

ช่องทางการสั่งซื้อผลิตผลและผลิตภัณฑ์ออนไลน์

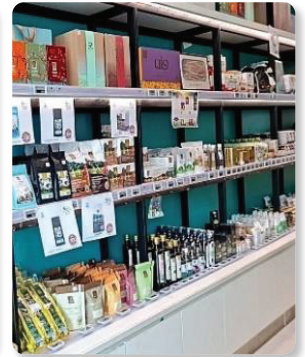
๖.๖ การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพร้านมูลนิธิโครงการหลวง

๑) การปรับปรุงร้านโครงการหลวงเชียงใหม่ สาขานนทบุรี อยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยกองทัพภาคที่ ๓ กองพันพัฒนาที่ ๓ โดยก่อสร้างใหม่เสร็จสมบูรณ์ เดินระบบกล้องวงจรปิด และระบบ POS เพื่อเปิดจำหน่ายสินค้าตามปกติ และอยู่ระหว่างการปรับปรุงโซนร้านค้าเดิม ส่วนหลังคา ฐานราก โครงสร้าง และระบบภายใน

๒) การปรับปรุงภาพลักษณ์ร้านโครงการหลวงให้มีรูปแบบเดียวกันและทันสมัย

โดยปรับรูปแบบการจัดเรียงสินค้า และปรับตำแหน่งการจัดวางพื้นที่ขาย ภายในร้าน และปรับภูมิทัศน์ภายนอกร้าน สำหรับร้านโครงการหลวง จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ สาขาท่าอากาศยานดอนเมือง ๒ สาขาของมาเซ่ และสาขา เชียงใหม่ ๘๘ พลาซ่า

๓) การพัฒนาร้าน Royal Project Coffee

◆ การเพิ่มเมนูการจำหน่ายในโซนเบเกอรี่ และเครื่องดื่ม แบ่งเป็น เบเกอรี่ น้ำผลไม้ น้ำเสาวรส น้ำสตอว์เบอร์รี่ และน้ำมัลเบอร์รี่ ในร้านโครงการหลวง จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ สาขา อ.ต.ก. สาขามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสาขา Outlet กรุงเทพฯ โดยส่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจากกองกิจการพิเศษ (ร้านครัวโครงการหลวง) และเพิ่มการจำหน่ายแซนวิช ในร้านโครงการหลวง กรุงเทพฯ ทุกสาขาที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่ม โดยผลิตจากศูนย์ผลิตผล กรุงเทพฯ

◆ การปรับเพิ่มการวางจำหน่ายสินค้ากาแฟสำเร็จรูป ในโซน Coffee Shop เพื่อเพิ่มการรับรู้ และเข้าถึงตัวผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินการไปแล้วในร้านโครงการหลวง จำนวน ๔ สาขา ได้แก่ สาขามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขา Outlet กรุงเทพฯ สาขา Outlet แม่เหียะ และร้าน Royal Project Tea House & Coffee สาขาสำนักงาน กสทช.

๓

ด้านการขับเคลื่อน
สถาบันการเรียนรู้

การขับเคลื่อนสถาบันการเรียนรู้ มูลนิธิโครงการหลวง

มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้ง “สถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ การพัฒนาพื้นที่สูง และองค์ความรู้ด้านวิชาการในสาขาต่าง ๆ จากผลสำเร็จของ**การพัฒนาทางเลือก บนพื้นที่สูงที่มั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางของโครงการหลวง (Royal Project Model)** ที่ได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนและชุมชนบนพื้นที่สูง ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ และครบวงจร มากกว่า ๕๖ ปี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ด้วยรูปแบบการพัฒนาทางเลือก (Alternative Development) ของโครงการหลวงโมเดล ภายใต้หลักการพระราชทาน “**เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**” และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบการปฏิบัติที่ดีที่องค์การสหประชาชาติ เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัญหาของพื้นที่ อาทิ United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติพัฒนาในหลาย ภูมิภาคของโลก เพื่อนำสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (UN-SDGs)

วัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง

- ๑) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และสนองพระราชปณิธาน สืบสาน รักษา และต่อยอด พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
- ๒) เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงก่อตั้งมูลนิธิโครงการหลวง และทรงพระราชทานหลักการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน
- ๓) เพื่อเป็นสถาบันการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้จากผลสำเร็จของการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนของโครงการหลวง อันเป็นประโยชน์อย่างมีคุณค่าแก่ประชาชนชาวไทยและชาวโลก
- ๔) เพื่อพัฒนาและต่อยอดศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ และสถานีเกษตรหลวง/ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เป็นแหล่งของการศึกษาเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ ตามแนวทางปฏิบัติที่ดีตามแนวทางโครงการหลวง ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับชาติ และนานาชาติ

มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินการถอดบทเรียนจัดทำหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้จากพื้นที่ปฏิบัติงาน ไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งในและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ โดยการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ถ่ายทอด และพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นต่อกระบวนการเรียนรู้ และดำเนินการก่อสร้าง “อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา” เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอด การเรียนรู้ รวมไปถึงการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้ในพื้นที่โครงการหลวง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนที่ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดในระดับประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก

ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีความก้าวหน้า ดังนี้

๑) อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานชื่ออาคารสถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง ว่า **“อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา” และใช้ตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗** ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวง ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพภาคที่ ๓ ในการก่อสร้างอาคารสถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ ในบริเวณพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ห้องนิทรรศการ ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการการเรียนรู้สาขาต่าง ๆ และห้องปฏิบัติงาน สำหรับเป็นพื้นที่เรียนรู้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประวัติศาสตร์ แนวทางการพัฒนา และรูปแบบการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวง รวมทั้งเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ สถานที่ฝึกปฏิบัติ ฝึกอบรม และศึกษาดูงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา ลักษณะเป็นอาคาร ๓ ชั้น มีขนาดพื้นที่ใช้สอย ๓,๐๓๕ ตารางเมตร ประกอบด้วย

ชั้นที่ ๑ ประกอบด้วย ห้องประชุม “จักรีดินทร์” รับรองผู้เข้าร่วมได้ ๓๐๐ ที่นั่ง ห้องควบคุมระบบโสตทัศนูปกรณ์ ห้องรับรอง “รู้รักสามัคคี” และโถงจัดแสดงนิทรรศการ รองรับการประชุมวิชาการ การจัดสัมมนา กิจกรรมการเรียนรู้และการจัดแสดงนิทรรศการ ประกอบการเรียนรู้ต่าง ๆ

ห้องจักรีดินทร์

ชั้นที่ ๒ ประกอบด้วย ห้องนิทรรศการ “โครงการหลวงนิทรรศน์ ทศมหาราชา สืบสานศาสตร์ชนกาธิเบศรดำริ” เชื่อมไปยังชั้นที่ ๓ ถ่ายทอดประวัติศาสตร์โครงการหลวง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การดำเนินงาน และผลสำเร็จการดำเนินงานพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ห้องฉายวิดีโอทัศน์ และห้อง “ภูมิินทร์ดำริ” สำหรับการฝึกปฏิบัติในหลักสูตรต่าง ๆ (Work Shop) โดยภายในห้องนิทรรศการ ประกอบด้วย (๑) Timeline ภาพรวมเหตุการณ์สำคัญ และประวัติความเป็นมาของมูลนิธิโครงการหลวง (๒) ห้อง Immersive 1 จัดแสดงสภาพปัญหาบนพื้นที่สูงในอดีต (๓) ห้องฉายวิดีโอทัศน์ ขนาด ๗๐ ที่นั่ง (๔) ห้องจัดแสดงนิทรรศการโครงการหลวง แบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น ๖ ทศวรรษ (๕) ห้อง Immersive 2 ต้นไม้แห่งความยั่งยืนไม่มีที่สิ้นสุด (๖) ห้องแอนิเมชัน ดังนี้

ห้องนิทรรศการโครงการหลวงนิทรรศน์ “ทศมหาราชา สืบสานศาสตร์ ชนกาธิเบศรดำริ”

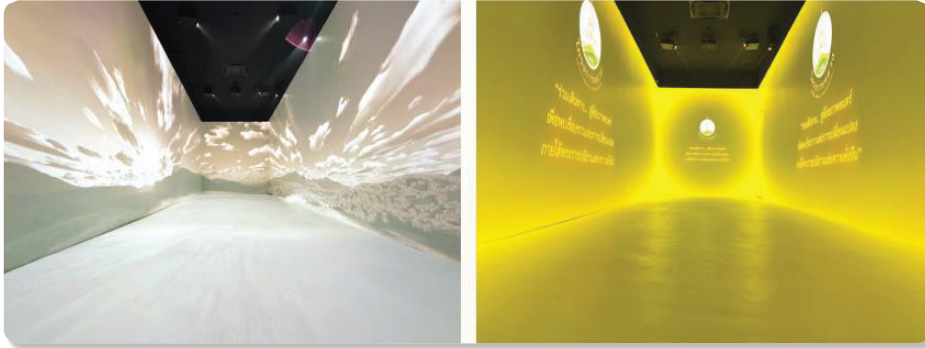

ผังนิทรรศการโครงการหลวงนิทรรศน์ “ทศมหาราชา สืบสานศาสตร์ ชนกาธิเบศรดำริ”

(๑) Timeline: ภาพรวมเหตุการณ์สำคัญและประวัติความเป็นมาของมูลนิธิโครงการหลวง ตั้งแต่การเกิดสวนสองแสน จุดเริ่มต้นของโครงการหลวง และการดำเนินงานในแต่ละช่วงทศวรรษ ตลอดทั้ง ๖ ทศวรรษ จนถึงผลสำเร็จอันเป็นที่ประจักษ์ในปัจจุบัน

(๒) ห้อง Immersive 1 สภาพปัญหาบนพื้นที่สูงในอดีต จำลองสถานการณ์บนเฮลิคอปเตอร์ที่บินจากพื้นที่ราบสู่พื้นที่สูงในอดีตจากการจำลองมุมมอง ของการตามเสด็จ ที่ทรงทราบถึงปัญหาที่นำไปสู่การพัฒนาสภาพชีวิตชาวไทยภูเขาในรูปแบบสามมิติมุมมอง ๓๖๐ องศา

(๓) ห้องฉายวีดีทัศน์ “ทศมหาราชา นำการพัฒนาสู่ความยั่งยืน” ถ่ายทอดพระราชกรณียกิจในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอด แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศ์ และการเผยแพร่ผลสำเร็จอันเป็นที่ประจักษ์ของมูลนิธิโครงการหลวง เพื่อพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของราษฎรชาวไทยภูเขาและราษฎรชาวไทยทั่วประเทศ

(๔) ห้องจัดแสดงนิทรรศการ แบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น ๖ ทศวรรษ ดังนี้

❖ **ทศวรรษที่ ๑ “บุกเบิกวิจัย” (พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๒๑)** ปฐมบทการเริ่มต้น โครงการหลวง การปลูกพืชทดแทนฝิ่นจากสมมุติฐาน **“เมื่อไม่รู้.. ต้องวิจัย”** เป็นที่มาของการทดสอบพืช เขตหนาวทดแทนการปลูกฝิ่นก่อเกิดสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๑๒ แห่ง

❖ **ทศวรรษที่ ๒ “ส่งเสริมพัฒนาสร้างอาชีพทางเลือกตลาดเพื่อสังคม” (พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๓๑)**

ทรงพระราชทานหลักการทำงานและเป้าหมายการดำเนินงาน เกิดการพัฒนา ส่งเสริมอาชีพทดแทนการปลูกฝิ่น ครอบคลุมในทุกด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดศูนย์พัฒนาโครงการหลวงกว่า ๒๐ แห่ง

❖ **ทศวรรษที่ ๓ “ผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์” (พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๔๑)** ด้วยสายพระเนตร

อันยาวไกล พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เปลี่ยนสภาพจาก โครงการหลวง เป็น **“มูลนิธิโครงการหลวง”** เพื่อให้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง มีสถานภาพที่มั่นคง และได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมายทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

❖ **ทศวรรษที่ ๔ “การพัฒนาแบบครบวงจร” (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๑)** หวังแห่งการพัฒนา

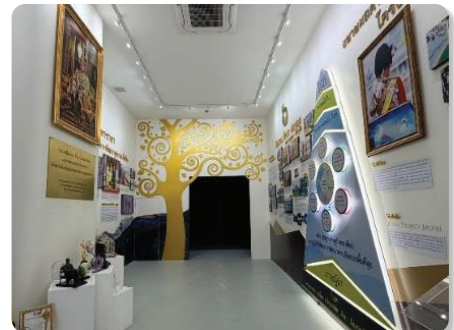
แบบครบวงจร ทั้งในด้านการวิจัย ส่งเสริมอาชีพและการตลาดเพื่อสังคม รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ผลิตผล โครงการหลวงแห่งแรก และเชื่อมโยงองค์ความรู้ถ่ายทอดสู่เกษตรกรบนพื้นที่สูงของประเทศไทย และขยายวงกว้างไปในต่างประเทศ

❖ **ทศวรรษที่ ๕ “ขยายผลสำเร็จโครงการหลวงโมเดลสู่ต้นแบบ การใช้ประโยชน์บนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน” (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) “แนวปฏิบัติของสหประชาชาติ ว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก (UNGPs on AD)”** มุ่งเน้นให้โครงการหลวงเป็นโมเดลต้นแบบด้านการพัฒนาอาชีพและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับพระราชดำริ **“สืบสาน รักษา ต่อยอด”** ก่อเกิดศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเป็นแห่งแรกในรัชสมัย **“ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ”**

❖ **ทศวรรษที่ ๖ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ปัจจุบัน)** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธาน สืบสาน รักษา ต่อยอด งานของโครงการหลวง ขยายองค์ความรู้ จากพื้นที่สูงสู่พื้นที่ราบสูงก่อเกิด **“สถานีวิจัย และพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงโนนดินแดง”** รวมทั้งขยายองค์ความรู้ของโครงการหลวงไปสู่สากล ผ่านศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ และการเชื่อมสายสัมพันธ์ **“ไทย-ภูฏาน”** สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกัน

(๕) ห้อง Immersive ๒ “ต้นไม้แห่งความยั่งยืน ไม่มีที่สิ้นสุด” ต้นไม้แห่งผลสำเร็จที่รวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ที่ผ่านการวิจัย ทดสอบ และส่งเสริม ของมูลนิธิโครงการหลวง ตลอดระยะเวลา มากกว่า ๖ ทศวรรษ และจะผลิติดอกออกผล อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

(๖) ห้องแอนิเมชัน ส่งท้ายด้วยความประทับใจ แอนิเมชันแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ของมูลนิธิโครงการหลวง ให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมในการสวมบทบาทของตัวละครในบริบทต่าง ๆ ในกิจกรรมโครงการหลวง รวมถึงผนังประติมากรรม ภาพวาดชนเผ่าในพื้นที่ของโครงการหลวง รวมทั้งหมด ๑๔ ชนเผ่า

ชั้นที่ ๓ ประกอบด้วย ห้องนิทรรศการและห้องชมวิดิทัศน์ ที่เชื่อมต่อมาจากชั้นที่ ๒ ห้องปฏิบัติงานของที่ปรึกษา วิทยากร และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเรียนรู้ รวมถึงห้องควบคุมระบบ โสตทัศนอุปกรณ์

๒) การพัฒนาหลักสูตรสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง

หลักสูตรสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวงในรูปแบบการให้ความรู้ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการฝึกปฏิบัติ เพื่อปลูกฝัง และสร้างการรับรู้กว่า ๕๖ ปี ให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้ เข้าใจที่มาและหลักการพัฒนาตามรูปแบบโครงการหลวงโมเดล และเรียนรู้วิชาการเฉพาะด้านของโครงการหลวง ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อการเรียนรู้ ดังนี้

❖ หลักวิชาการพื้นฐาน

- ◆ ที่มาของโครงการหลวง
- ◆ พระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ◆ พระราชประสงค์ และหลักการพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่นำไปสู่การบรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ◆ หลักการและแนวทางการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนของโครงการหลวง
- ◆ กระบวนการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงของโครงการหลวง

❖ องค์ความรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาพื้นที่สูง

- ◆ ระบบการเกษตรบนพื้นที่สูง
- ◆ รายสาขาวิชา ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

❖ การประยุกต์ใช้หลักและแนวทางการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนของโครงการหลวงในการพัฒนาพื้นที่สูงในแต่ละบริบท

ผลการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ที่ผ่านมา

๒.๑) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ จัดการประชุมวิชาการนานาชาติ และหลักสูตรการเรียนรู้นานาชาติ ดังนี้

❖ การประชุมวิชาการนานาชาติ ในหัวข้อ “จากการพัฒนาทางเลือกมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาทางเลือก เพื่อรับมือการทำลายทุกประเด็นของโลก” (The Royal Project International Conference: From AD to SDGs: Empowering AD to Address Global Challenges) ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดการประชุมระหว่างวันที่ ๑-๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ จำนวน ๔๗๖ คน ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมประชุมชาวไทย จำนวน ๓๗๖ คน และชาวต่างประเทศ จำนวน ๑๐๐ คน จาก ๒๘ ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน ออสเตรเลีย บังคลาเทศ ภูฏาน บราซิล กัมพูชา ชิลี จีน โคลัมเบีย เยอรมนี กัวเตมาลา ฝรั่งเศส อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน อิตาลี ญี่ปุ่น ลาว โมร็อกโก เมียนมา เนปาล ไนจีเรีย เปรู รัสเซีย สหรัฐอเมริกา เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ ศรีลังกา และติมอร์-เลสเต

❖ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ “การพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟอาราบิก้าอย่างยั่งยืนบนพื้นที่สูง” (The Sustainable Highland Arabica Coffee Industry Development) ได้จัดการอบรมจำนวน ๒ ครั้ง โดยผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน แบบโครงการหลวง ตลอดจนการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมกาแฟตลอดห่วงโซ่อุปทาน ดังนี้

(๑) วันที่ ๔-๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ มีผู้เข้าร่วมอบรมฯ จำนวน ๑๗ คน เป็นบุคลากรด้านอุตสาหกรรมกาแฟ จากภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟของติมอร์-เลสเต จำนวน ๑๕ คน และผู้แทนจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงดิลี จำนวน ๒ คน

(๒) วันที่ ๙-๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีผู้เข้าร่วมจากประเทศต่าง ๆ จำนวน ๗ ประเทศ และ ๑ หน่วยงาน รวม ๓๕ คน ประกอบด้วย เมียนมา กัมพูชา ภูฏาน เนปาล แทนซาเนีย ติมอร์-เลสเต ลาว UNODC เมียนมาร์ และ UNODC ลาว

❖ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ “ก้าวสู่เกษตรอินทรีย์: ความท้าทายด้านการผลิตและการตลาดเกษตรอินทรีย์” (Go Organic: The Challenges of Organic Production and Marketing) ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ มีผู้เข้าร่วมจากประเทศต่าง ๆ จำนวน ๗ ประเทศ รวม ๒๔ คน ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน ลาว เมียนมา เนปาล ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา โดยผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ ผลการดำเนินงานห่วงโซ่อุปทานเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชทาน การพัฒนาทางเลือกตามแบบมูลนิธิโครงการหลวง (The Royal Project Model) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด และปัญหาสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงเพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงของชาติ ซึ่งถือเป็นต้นแบบที่ดีของการพัฒนาที่ดีและยั่งยืน ที่นำไปใช้ทั่วโลก

❖ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน บนพื้นที่สูงในวันนี้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต” (Highland Best Sustainable Agricultural Practices Today for Better Future Development) ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีผู้เข้าร่วมจาก ประเทศต่าง ๆ จำนวน ๑๐ ประเทศ รวม ๓๑ คน ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน ลาว เมียนมา ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ติมอร์-เลสเต เนปาล และไทย โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ผลการดำเนินงาน แนวพระราชทาน การพัฒนาทางเลือกตามแบบมูลนิธิโครงการหลวง (The Royal Project Model) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหาเสียดิน และปัญหาสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง เพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงของชาติ ซึ่งถือเป็นต้นแบบที่ดี ของการพัฒนาที่ดีและยั่งยืนที่นำไปใช้ทั่วโลก

❖ การบรรยายพิเศษในการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง (วทส.) รุ่นที่ ๖ โดยเลขาธิการและประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ในหัวข้อ “โครงการหลวง การพัฒนาเชิงพื้นที่ อย่างยั่งยืน” แก่ผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นคณะผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน ๑๓๐ คน เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้การทำงานของมูลนิธิโครงการหลวง ยึดตามพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอด น้อมนำแนวทางพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของคนบนพื้นที่สูง ขยายสู่พื้นที่ราบสูง นับเป็นแบบอย่างที่ดีที่ทั่วโลกยอมรับ ซึ่งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน สามารถนำแนวคิด และแนวทางไปขับเคลื่อนภาคการเกษตรของไทย ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่ความสมดุล ความมั่นคง และความยั่งยืนของภาคการเกษตรและระบบเศรษฐกิจไทย

๒.๒) การถ่ายทอดการเรียนรู้งานโครงการหลวง

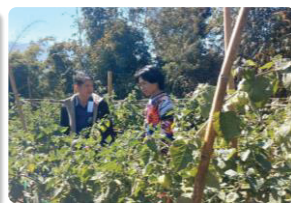
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีผู้มารับการเรียนรู้ในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง รวมทั้งสถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๔๐ แห่ง รวม ๔,๒๑๘ คณะ จำนวน ๔๖,๘๐๙ คน ดังนี้

คณะเรียนรู้	หน่วยงาน/คณะ	จำนวน (คน)
๑. การฝึกงานและฝึกอบรม		
๑) นักเรียน/นักศึกษา	๑๐๖	๑,๑๐๖
๒) เกษตรกรในพื้นที่และภายนอก	๑๕๓	๑๑,๒๙๔
๓) องค์กรต่างประเทศ	๙	๑๓๗
๔) ผู้สนใจทั่วไป	๑๗	๗๕๘
๒. การศึกษาดูงาน		
๑) นักเรียนและนักศึกษา	๑๒๕	๕,๒๔๓
๒) หน่วยงานภายนอก	๒๒๑	๗,๕๗๙
๓) เกษตรกรในพื้นที่และภายนอก	๙๒	๓,๐๖๑
๔) องค์กรต่างประเทศ	๔๘	๑,๑๐๔
๕) ผู้สนใจทั่วไป	๓,๔๔๗	๑๖,๖๑๗
รวม	๔,๒๑๓	๔๖,๘๐๙

๓) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้งานพัฒนาพื้นที่สูงตามแนวทางโครงการหลวง ในพื้นที่ของสถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ผลสำเร็จของโครงการหลวงในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาแบบองค์รวม จากองค์ความรู้และจากประสบการณ์ทำงานบนพื้นที่สูง ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นห้องเรียนที่มีชีวิต โดยผู้สนใจและบุคคลทั่วไป สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีพื้นที่ดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๒๖ แห่ง แบ่งเป็น พื้นที่เป้าหมายนำร่องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑๒ แห่ง และศูนย์การเรียนรู้รูปแบบการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนรายสาขาที่ดำเนินงานโดยสถานีฯ/ศูนย์ฯ จำนวน ๑๖ แห่ง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย และกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีหัวข้อการเรียนรู้ในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ดังนี้

สถานีฯ/ศูนย์ฯ เป้าหมายหลัก

๑. สถานีฯ อ่างทอง	ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบงานวิจัยและการพัฒนาพืชทางเลือกทดแทนฝิ่น
๒. สถานีฯ อินทนนท์	ศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโมเดล <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศูนย์เรียนรู้ทางวิชาการครบวงจร สู่ความเป็นเลิศของกาแฟไทย ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักอินทรีย์ ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล (ไม้ผลเขตหนาว ไม้ผลขนาดเล็ก อาโวคาโด อาบิว มะเดื่อฝรั่ง และมะม่วง) ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก/ไม้กระถาง/ไม้ตัดใบ ◆ ศูนย์การเรียนรู้ปุ๋ย และชีวภัณฑ์
๓. สถานีฯ ปางตะ	ศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโมเดล ด้านป่าไม้และศูนย์เรียนรู้ด้านป่าไม้ และไม้แบบครบวงจร <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล ◆ ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ◆ ศูนย์การเรียนรู้ป่าไม้และไฟโครงการหลวง
๔. ศูนย์ฯ เลอตอ	ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบการนำโครงการหลวงโมเดลไปใช้ในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน
๕. ศูนย์ฯ แม่แฮ	ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๖. ศูนย์ฯ แม่สาใหม่	ศูนย์การเรียนรู้การปลูกพืชภายใต้ระบบเกษตรแม่นยำ
๗. ศูนย์ฯ ท่งเริง	ศูนย์การเรียนรู้การปลูกและรวบรวมพันธุ์กุหลาบแบบผสมผสาน และศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก ไม้กระถาง และไม้ตัดใบ <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชอินทรีย์
๘. ศูนย์ฯ ห้วยลึก	ศูนย์การเรียนรู้การผลิตไม้ตัดดอกและไม้กระถาง (เบญจมาศ) และไม้ตัดใบ
๙. ศูนย์ฯ ดินตก	ศูนย์การเรียนรู้การผลิตกาแฟได้รุ่มเงา
๑๐. ศูนย์ฯ แม่โถ	ศูนย์การเรียนรู้การขยายผลระบบการปลูกพืชแบบประณีตภายใต้โรงเรือน <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร
๑๑. ศูนย์ฯ หนองหอย	ศูนย์การเรียนรู้การผลิตพืชผัก พืชสมุนไพร และไม้ผลเมืองหนาว
๑๒. ศูนย์ฯ สะงี้	ศูนย์การเรียนรู้การแปรรูปพืชสมุนไพร <ul style="list-style-type: none"> ◆ ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร (พืชผักในโรงเรือน มาตรฐาน GAP การปลูกพืชระบบ Substrate culture)

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ดำเนินงานโดยสถานีฯ/ศูนย์ฯ

๑๓. ศูนย์ฯ ผาตั้ง	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร (พืชผักในโรงเรือนมาตรฐาน GAP และการปลูกพืชระบบ Substrate Culture)
๑๔. ศูนย์ฯ ห้วยโป่ง	๑) ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร (พืชผักในโรงเรือนมาตรฐาน GAP และการปลูกพืชในระบบ Substrate Culture) ๒) ศูนย์เรียนรู้การปลูกวานิลลา

สถานีฯ/ศูนย์ฯ	หัวข้อศูนย์การเรียนรู้
๑๕. ศูนย์ฯ หมอกจำม	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร (พืชผักในโรงเรือนมาตรฐาน GAP และการปลูกพืชในระบบ Substrate Culture
๑๖. ศูนย์ฯ ทุ่งหลวง	๑) ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักอินทรีย์ ๒) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล ๓) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก ไม้กระถาง และไม้ตัดใบ ๔) ศูนย์การเรียนรู้ปุ๋ย และชีวภัณฑ์
๑๗. ศูนย์ฯ ทุ่งเรา	๑) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล ๒) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก ไม้กระถาง และไม้ตัดใบ
๑๘. ศูนย์ฯ แม่ทาเหนือ	๑) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล ๒) ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์
๑๙. ศูนย์ฯ แม่แพะ	ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล
๒๐. ศูนย์ฯ หนองเขียว	๑) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล ๒) ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก ไม้กระถาง และไม้ตัดใบ ๓) ศูนย์การเรียนรู้ด้านป่าไม้ ไร่ และความหลากหลายทางชีวภาพ
๒๑. ศูนย์ฯ ห้วยน้ำริน	ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ดอก ไม้กระถาง และไม้ตัดใบ
๒๒. ศูนย์ฯ แก่น้อย	ศูนย์การเรียนรู้การปลูกพืชไร่ และข้าว
๒๓. ศูนย์ฯ แม่สะปือก	ศูนย์การเรียนรู้ด้านป่าไม้ ไร่ และความหลากหลายทางชีวภาพ
๒๔. ศูนย์ฯ ม่อนเงาะ	ศูนย์เรียนรู้การปลูกวานิลลา
๒๕. ศูนย์ฯ วัดจันทร์	ศูนย์การเรียนรู้ด้านป่าไม้ ไร่ และความหลากหลายทางชีวภาพ
๒๖. ศูนย์ฯ ห้วยส้มป่อย	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักและสมุนไพร : พืชผักในโรงเรือนมาตรฐาน GAP และการปลูกพืชในระบบ Substrate Culture
๒๗. ศูนย์ฯ ห้วยเสี้ยว	ศูนย์การเรียนรู้ด้านการแปรรูปพืชน้ำมัน

การถ่ายทอดการเรียนรู้งานโครงการหลวง

สถานีวิจัยการเกษตรและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ทั้ง ๔๐ แห่ง ได้มีการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ความสำเร็จของโครงการหลวงทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาแบบองค์รวม โดยมีการจัดกิจกรรมทั้งหมด ๑๕๔ ครั้ง มีผู้เข้าร่วม จำนวน ๑,๐๕๕ ราย

ด้านบริหารจัดการ และการสนับสนุน

๘.๑ การพัฒนาบุคลากร

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้พัฒนาบุคลากร โดยการจัดฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านต่าง ๆ โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรม และเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก รวม ๙๖ ครั้ง มีบุคลากรได้รับการพัฒนา รวม ๒,๓๗๑ คน แบ่งเป็น การอบรมจำนวน ๗๖ หลักสูตร มีผู้เข้ารับการอบรม ๒,๒๐๑ คน และเข้าร่วมการศึกษาดูงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น ๒๐ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน ๑๗๐ คน ดังนี้

หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร	ชื่อหลักสูตร	การอบรม		การศึกษาดูงาน	
		จำนวนหลักสูตร	ผู้เข้ารับการอบรม (คน)	จำนวนหลักสูตร	ผู้เข้าศึกษาดูงาน (คน)
๑. ด้านวิจัยและนวัตกรรม	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยรุ่นใหม่ นวัตกรรมกรรมการเกษตร การค้าและการลงทุน การรับรองคุณภาพด้านการจัดดอกไม้ การวิจัยและพัฒนาการผลิตชาเขียวมัทฉะ 	๓	๔	๒	๑๓
๒. ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> นักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง นักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (นปร.) นักพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (พพร.) 	๔	๖	-	-
๓. ด้านการเกษตรและมาตรฐานอาหารปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> การรับรองมาตรฐานระบบประกันคุณภาพ การเพาะปลูกภายใต้การเกษตรแม่นยำ เทคนิคการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ การจัดการระบบน้ำในแปลงปลูก เทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืช ระบบผลิตและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว การจัดการธาตุอาหารและการใช้สารชีวภัณฑ์ การเพาะเลี้ยงปลาสเตอร์เจียนและคาเวียร์ ศึกษาดูงาน อาทิ Taiwan ICDF, บจก. VANDA SEEDS, บจก. ซาลีส ไบโอซูติคอล 	๔๘	๑,๘๕๗	๑๑	๙๕
๔. ด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบนิเทศศิลป์เพื่อชุมชนและสังคม การพัฒนาโครงการลดก๊าซเรือนกระจก การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชนและองค์กรชุมชนพื้นที่สูง 	๓	๒๑	๑	๓
๕. ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภายใต้โครงการวิจัย อาทิ เครื่องอบแห้งระบบถาดหมุน, การสร้างแพทเทิร์นและตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้น การผลิตชาผู้เออร์เชิงอุตสาหกรรมแบบครบวงจร การแปรรูปผลิตภัณฑ์นม การแปรรูปเส้นใยกล้วย การผลิตและการควบคุมคุณภาพ ประเภท Frozen, Freeze dry และ Spray dry 	๘	๕๐	๒	๑๕

หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร	ชื่อหลักสูตร	การอบรม		การศึกษาดูงาน	
		จำนวนหลักสูตร	ผู้เข้ารับการอบรม (คน)	จำนวนหลักสูตร	ผู้เข้าศึกษาดูงาน (คน)
๖. ด้านศูนย์การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> เทคนิควิธีการของการจัดแสดงนิทรรศการ รูปแบบการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ ณ คูโบต้าฟาร์ม และวังจันทร์วัลเลย์ (PTT) 	-	-	๑	๑๓
๗. ด้านการส่งเสริมการขาย	<ul style="list-style-type: none"> การค้าออนไลน์ by NEA การบริการจัดการและยกระดับธุรกิจร้านอาหารงาน Smart Restaurant Plus การศึกษาดูงาน อาทิ Taiwan ICDF, บมจ.บีกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์, บมจ.ไทยเบฟ เวอเร็จ, บมจ.เบอร์ลี่ ยุคเกอร์, บจก.ตอยคำ 	๒	๑๑	๓	๓๑
๘. ด้านการเงินและบัญชี	<ul style="list-style-type: none"> UPDATE มาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับ TFRS FOR NPAs (๒๕๖๕) และ จรรยาบรรณ UPDATE มาตรฐานการบัญชี 	๒	๒๔	-	-
๙. ด้านทรัพยากรบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> การปรับเงินเดือน และการบริหารค่าตอบแทน จูงใจ 	๑	๑	-	-
๑๐. ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดับเพลิงขั้นต้น และฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน 	๕	๒๒๗	-	-
รวม		๗๖	๒,๒๐๑	๒๐	๑๗๐

ภาพกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร

๘.๒ ความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ

๑) ความร่วมมือทางวิชาการกับกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ ราชอาณาจักรภูฏาน

มูลนิธิโครงการหลวง ได้ดำเนินงานตามความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มูลนิธิโครงการหลวง และกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ราชอาณาจักรภูฏาน มาแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง เป็นผู้นำคณะบุคลากรมูลนิธิโครงการหลวง และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เดินทางไปเยี่ยมชมพื้นที่ปฏิบัติงาน และประชุมสรุปกรอบแนวทางการดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงและกระทรวงเกษตร และปศุสัตว์ ราชอาณาจักรภูฏาน ในระยะที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เพื่อติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน หรือความร่วมมือด้านการเกษตร สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านมา จำนวน ๒ ระยะ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๗) ในพื้นที่ปฏิบัติงานในโครงการหลวงภูฏาน จำนวน ๔ พื้นที่ ๒ เมือง ได้แก่ (๑) พื้นที่เมือง Thimphu ประกอบด้วย Dechencholing Royal Project Changkhaphu Royal Project Nyzerka Royal Project (๒) พื้นที่เมือง Punakha คือ Chimipang Royal Project

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ ราชอาณาจักร ภูฏาน ได้ร่วมลงนามความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง และกระทรวงเกษตร และปศุสัตว์ ราชอาณาจักรภูฏาน ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐) โดยมีกรอบความร่วมมือฯ ประกอบด้วย ๒ ประเด็น สำคัญ คือ ๑) การเสริมสร้างศักยภาพสำหรับบุคลากรด้านการเกษตร ด้วยการจัดอบรมภาคปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะ ของบุคลากร เกษตรกร และยุวเกษตรกรรุ่นใหม่ ด้านการเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ (๑) การผลิตไม้ดอก (๒) เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการไม้ผล (๓) การผลิตผักอินทรีย์และเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว (๔) เทคโนโลยี การผลิตและการจัดการการผลิตเห็ด (๕) เทคโนโลยีการจัดการที่ดิน และปุ๋ยหมัก (๖) เทคโนโลยีด้านการเลี้ยงผึ้ง (๗) เทคโนโลยีและแนวทางการจัดการประมง โดยมีแผนการพัฒนาบุคลากร ทั้ง ๒ หน่วยงาน ทั้งหลักสูตร การศึกษาดูงานระยะสั้น และหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัย ในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ๒) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือด้านการเกษตรและความหลากหลายทาง ชีวภาพ ได้แก่ (๑) การวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร และความหลากหลายทางชีวภาพ (๒) การสร้างเครือข่าย Sister-Garden ในด้านความร่วมมือด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพ และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อส่งเสริม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการที่ดิน อย่างยั่งยืน (๓) เทคนิคการจัดการภูมิทัศน์ และการพัฒนาสวน

๒) ความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ของไต้หวัน

❖ International Cooperation and Development Fund (TaiwanICDF)

การดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง และ TaiwanICDF เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ในระยะที่ ๕ โดย TaiwanICDF ส่งผู้เชี่ยวชาญไต้หวัน มาให้ความรู้ คำแนะนำ สอนเทคนิคใหม่ ๆ ด้านการเกษตร และสนับสนุนทุน ศึกษาดูงาน และฝึกอบรมให้กับบุคลากรโครงการหลวง ภายใต้การลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU)

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้มีการดำเนินกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการในการเดินทางไปศึกษาดูงานที่ไต้หวัน ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๒ คณะ รวม ๑๒ คน ในด้าน (๑) การวิจัย การส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาดชา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ในการปรับปรุงและพัฒนาชา โครงการหลวง (๒) การนำเทคโนโลยีอัจฉริยะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยี การปลูกและการจัดการพืชชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ AI ในเกษตรกรรม และศึกษาเทคโนโลยี การผลิตเมล็ดพันธุ์

❖ National Chung Hsing University (NCHU)

เริ่มดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงานใน ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานวิจัยร่วมกันการฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูงและกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ โดยในธันวาคม ๒๕๖๗ ได้สนับสนุนให้บุคลากรมูลนิธิโครงการหลวง ๑๒ คน เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ไต้หวัน ในด้านวิชาการเกษตร อาทิ การเลี้ยงสัตว์ ในระบบอินทรีย์ เทคโนโลยีการผลิตผักอย่างมีคุณภาพด้วยระบบ IoT เทคโนโลยี และการจัดการหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ฯลฯ รวมทั้งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ การควบคุมภายในองค์กร การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร เป็นต้น

๓) ความร่วมมือทางวิชาการกับ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

มูลนิธิโครงการหลวง ได้ดำเนินงานตามความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มูลนิธิโครงการหลวง และสำนักงาน UNODC ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก ในการส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนา ทางเลือกร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านการพัฒนาทางเลือกในรูปแบบ Regional-Based Programme ระหว่างประเทศไทย โดยการใช้หลักการพัฒนาทางเลือกแก้ไขปัญหาร่วมของชุมชน ได้แก่ ปัญหาการปลูกพืชเสพติด ปัญหาความยากจน ปัญหาหมอกควันและสิ่งแวดล้อม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ Royal Project Highland Alternative Development Programme “Highland Sustainable Coffee Production and Development” โดยมูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และสำนักงาน UNODC ประจำเมียนมา ได้จัดการอบรมระหว่างวันที่ ๑๔-๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ ศูนย์วิจัย และพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ ให้แก่กลุ่มเกษตรกรและเจ้าหน้าที่จากพื้นที่ดำเนินการ ของสำนักงาน UNODC ประจำสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย สมาชิกจากกลุ่ม

สหกรณ์ Green Gold Cooperative ๘ คน และเจ้าหน้าที่จาก UNODC ๓ คน ซึ่งผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมไปถึงการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง ด้วยการปลูกและการดูแลกาแฟได้เริ่มงาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นต้นแบบของการพัฒนาที่มีความยั่งยืน มีศักยภาพในการนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ดำเนินการ UNODC ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถปรับให้เข้ากับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งได้ศึกษาดูงาน ๓ พื้นที่ ได้แก่ (๑) Hillkoff Learning Space สาขามหิดล จังหวัดเชียงใหม่ (๒) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก และ (๓) สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์

ภาพการอบรมหัวข้อ “Highland Sustainable Coffee Production and Development”

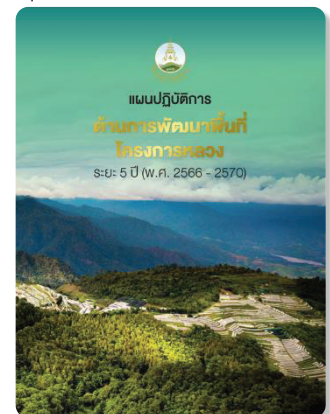
๘.๓ การดำเนินงานสนับสนุนงานโครงการหลวงของหน่วยงานต่าง ๆ

๑) การประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตามที่คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ ได้พิจารณาเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบมติการประชุมดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แจ้งผลการพิจารณาว่า สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเป็นกรอบในการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทันที

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๑) การวิจัยสนับสนุนการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง
- ๒) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการตลาด
- ๓) สร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ๔) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น
- ๖) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานในพื้นที่สถานีวิจัยเกษตรหลวงและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จำนวน ๓๙ แห่ง ภายใต้ตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จำนวน ๓๐ หน่วยงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง มุ่งสู่ **“สังคมอยู่ดีมีสุข รักสิ่งแวดล้อม”** โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ หน่วยงานต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณรวมเป็นเงิน ๓๔๓.๓๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๖ ของงบประมาณที่ตั้งไว้ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้าดำเนินงานในพื้นที่ พร้อมทั้งใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๗-กันยายน ๒๕๖๘ รวมจำนวน ๓๓๓.๒๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๕ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และมีผลการดำเนินงานสะสม คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๖ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง สรุปผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามหน่วยงาน

ลำดับ	หน่วยงาน	งบประมาณปี ๒๕๖๘		ผลการดำเนินงานสะสม ๑๒ เดือน		
		ตามแผน (ล้านบาท)	ที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการใช้งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละของผลการใช้งบประมาณ	ร้อยละของผลการดำเนินงานสะสม
๑	กรมการข้าว	๐.๑๐	๐.๕๗	๐.๕๗	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒	กรมการพัฒนาชุมชน	๕๙.๔๐	๓.๑๕	๓.๑๕	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๓	กรมชลประทาน	๖๑.๗๕	๒๘.๕๖	๒๔.๓๕	๘๕.๒๘	๙๗.๕๐
๔	กรมทรัพยากรน้ำ	๑๒๔.๕๐	-	-	-	-
๕	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๕.๑๔	๑.๙๖	๐.๑๗	๘.๗๒	๘๓.๓๓
๖	กรมทางหลวง	๒๙.๐๐	๕๔.๙๗	๕๓.๘๑	๙๗.๙๐	๑๐๐.๐๐
๗	กรมทางหลวงชนบท	๔๖.๐๕	๙.๒๐	๙.๒๐	๑๐๐.๐๐	๒๐.๐๐
๘	กรมประมง	๑.๒๔	๐.๘๕	๐.๘๕	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๙	กรมปศุสัตว์	๑.๘๘	๑.๑๔	๑.๑๔	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๐	กรมป่าไม้	๔๘.๓๖	๑๒.๐๐	๑๒.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๑	กรมพัฒนาที่ดิน	๑๐๑.๔๙	๔๖.๑๑	๔๖.๑๑	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๒	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	๓.๐๓	๐.๒๑	๐.๒๑	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๓	กรมวิชาการเกษตร	๐.๐๕	๐.๑๙	๐.๑๙	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๔	กรมส่งเสริมการเกษตร	๓.๖๗	๒.๘๓	๒.๘๓	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๕	กรมส่งเสริมการเรียนรู้	๐.๙๘	๐.๓๘	๐.๒๖	๖๙.๖๗	๔๑.๖๑
๑๖	กรมส่งเสริมสหกรณ์	๘.๓๑	๕.๓๒	๕.๓๐	๙๙.๗๕	๑๐๐.๐๐
๑๗	กรมหม่อนไหม	๐.๒๐	๐.๑๒	๐.๑๒	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๘	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๓๕.๓๙	๕๐.๘๘	๕๐.๘๘	๙๙.๙๙	๑๐๐.๐๐
๑๙	กระทรวงสาธารณสุข	๓.๕๑	๑.๘๕	๑.๘๕	๙๙.๙๙	๙๓.๒๕
๒๐	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	-	๑๐.๑๙	๑๐.๑๙	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒๑	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-	๐.๑๐	๐.๑๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒๒	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๑๗.๘๐	๙.๕๐	๙.๕๐	๑๐๐.๐๐	๘๓.๓๓
๒๓	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	๒๒.๔๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒๔	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	๑.๗๐	๒.๕๙	๒.๕๙	๙๙.๙๗	๑๐๐.๐๐
๒๕	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	๖.๖๐	๘.๐๘	๘.๗๓	๑๐๘.๐๕	๑๐๐.๐๐
๒๖	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	๙๓.๕๘	๗๐.๑๑	๖๖.๖๖	๙๕.๐๘	๙๗.๐๔

ลำดับ	หน่วยงาน	งบประมาณปี ๒๕๖๘		ผลการดำเนินงานสะสม ๑๒ เดือน		
		ตามแผน (ล้านบาท)	ที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการใช้งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละของผลการใช้งบประมาณ	ร้อยละของผลการดำเนินงานสะสม
๒๗	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	๑.๔๗	๔.๘๕	๔.๘๕	๙๙.๗๙	๑๐๐.๐๐
๒๘	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	๐.๔๔	๐.๔๔	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๒๙	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	๓.๗๕	๑.๒๙	๑.๒๕	๙๖.๘๕	๙๘.๓๓
๓๐	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	๑๔.๒๕	๙.๙๓	๙.๙๓	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
รวมทั้งหมด		๗๐๕.๕๘	๓๔๓.๓๕	๓๓๓.๒๒	๙๗.๐๕	๘๗.๕๖

หมายเหตุ: * ดำเนินงานด้วยงบปกติของหน่วยงาน

ตาราง สรุปผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามยุทธศาสตร์

ลำดับ	หน่วยงาน	งบประมาณปี ๒๕๖๘		ผลการดำเนินงานสะสม ๑๒ เดือน		
		ตามแผน (ล้านบาท)	ที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการใช้งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละของผลการใช้งบประมาณ	ร้อยละของผลการดำเนินงานสะสม
๑	การวิจัยสนับสนุนการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง	๖๕.๔๘	๔๓.๓๘	๔๒.๕๒	๙๘.๐๔	๙๔.๔๕
๒	การพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการตลาด	๕๓.๙๕	๓๕.๐๕	๓๓.๘๘	๙๖.๖๘	๙๙.๗๘
๓	สร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๗๗.๑๗	๒๑.๕๓	๒๑.๒๖	๙๘.๗๒	๘๔.๙๙
๔	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๗๒.๔๐	๘๙.๐๐	๘๙.๒๑	๑๐๐.๒๔	๘๕.๖๒
๕	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น	๓๒๓.๐๒	๑๓๙.๓๙	๑๓๒.๒๒	๙๔.๘๖	๘๒.๙๙
๖	การเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการ	๒๒.๖๖	๑๕.๐๑	๑๔.๑๓	๙๔.๑๔	๑๐๐.๐๐
รวมทั้งหมด		๗๑๔.๖๘	๓๔๓.๓๕	๓๓๓.๒๒	๙๗.๐๕	๘๗.๕๖

ภาพการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ตามแผน

๒) การดำเนินงานสนับสนุนงานโครงการหลวงของหน่วยงานเพิ่มเติม

มูลนิธิโครงการหลวง ได้รับการสนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนบนพื้นที่สูง รวมทั้งพัฒนาความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูง โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกเหนือจากแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงานโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุน	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑	สนับสนุนด้านการวิจัย จำนวน ๔ หน่วยงาน	
	- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สนับสนุนโครงการวิจัยเทคโนโลยีการผลิตชีวภัณฑ์	๑.๔๙
	- สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โครงการวิจัยคุณค่าทางโภชนาการและโครงการชนิดความเข้มข้นมีผลต่อการผลิตและรสชาติคาเวียร์	
	- บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) สนับสนุนวิจัยและพัฒนาการปลูกและผลิตกาแฟ	
	- บริษัท ชูมิโตโม รับเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด สนับสนุนการวิจัยพัฒนางานโครงการหลวง	
๒	สนับสนุนด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จำนวน ๑ หน่วยงาน	
	- สำนักงาน กสทช. สนับสนุนโครงการก่อสร้างอาคารศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร	๑๑๒.๔๘
๓	สนับสนุนด้านการพัฒนาโครงการพื้นฐาน จำนวน ๔ หน่วยงาน	
	- จังหวัดลำพูน สนับสนุนอาคารคัดบรรจุ โครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม	๑๕.๒๙
	- จังหวัดแม่ฮ่องสอน สนับสนุนอาคารคัดบรรจุผลผลิตโครงการหลวงแม่สะเรียง	
	- จังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนโครงการก่อสร้างโรงกะเทาะเปลือกกาแฟ	
	- สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย สนับสนุนการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ(ศูนย์ พระบาทห้วยต้ม)	
๔	สนับสนุนด้านไฟฟ้า จำนวน ๒ หน่วยงาน	
	- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์	๖.๙๐
	- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต ๓ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดนครราชสีมา สนับสนุนการรื้อถอนเสาไฟฟ้าและหม้อแปลง	
๕	สนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่ จำนวน ๑ หน่วยงาน	
	- มูลนิธิเจริญโภคภัณฑ์พัฒนาชีวิตชนบท สนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ราษฎรในพื้นที่ศูนย์ฯ เลอตอ	๑.๖๙
	- บริษัท กรุงเทพการไฟฟ้า จำกัด สนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่ขาดแคลน	
	- บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด สนับสนุนทุนโครงการพัฒนาและยกระดับงานหัตถกรรมชนเผ่าฯ	
๖	สนับสนุนด้านการสนับสนุนกิจกรรม จำนวน ๑๔ หน่วยงาน	
	- ปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน กสทช. และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	๖.๒๓
	- มหกรรมกาแฟอะราบิกาพ้อหลวงบนพื้นที่สูง จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ได้แก่ (๑) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (๒) บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) (๓) บริษัท เชียงใหม่ เพรชเมลล์ จำกัด (๔) บริษัท กาแฟพันธุ์ไทย จำกัด (๕) บริษัท แบล็คแคนยอน (ประเทศไทย) จำกัด (๖) บริษัท ยอดกาแฟไทย จำกัด (๗) บริษัท บางจากเรียเทล จำกัด (๘) บริษัท บีบีบี คอฟฟี่ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (๙) บริษัท พานาคอฟฟี่ จำกัด และ (๑๐) บริษัท ฮิลล์คอฟฟี่ จำกัด	
	- งานโครงการหลวง ๕๖ จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่ บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) และบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	
๗	สนับสนุนสิ่งของ จำนวน ๓ หน่วยงาน/บุคคล	
	- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สนับสนุนรถกอล์ฟไฟฟ้า ๑ คัน	๑.๗๔
	- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สนับสนุนเครื่องคัดเมล็ดคั่ว ๑ เครื่อง	
	- บริษัท พิกเซอร์ (ประเทศไทย) จำกัด สนับสนุนหมึกพิมพ์	
	- พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ สนับสนุนเครื่องลอกเปลือกกาแฟ ๑ เครื่อง เสื้อโปโลสีเหลืองและเสื้อแจ็คเก็ต รวม ๑,๔๐๐ ตัว และใส่ชีวิตกระบือมอบให้ศูนย์ฯ แม่ทาเหนือ ๑ ตัว	
งบประมาณสนับสนุนทั้งหมด		๑๔๕.๘๒

๓) การประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ของคณะกรรมการสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

ตามที่คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ได้มีมติเห็นชอบการแต่งตั้ง คณะทำงานสนับสนุนและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เพื่อให้การสนับสนุนงานโครงการหลวงในพื้นที่ และการขับเคลื่อน การปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยนายกรัฐมนตรี ลงนามในคำสั่ง คณะกรรมการประสานงาน และสนับสนุนโครงการหลวง ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- ◆ นายอำเภอในพื้นที่ เป็น ประธานคณะกรรมการ
- ◆ หน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็น คณะทำงาน
- ◆ หัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เป็น คณะทำงานและเลขานุการ
- ◆ เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงฯ เป็น คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มูลนิธิโครงการหลวง จัดการประชุมคณะทำงานสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จำนวน ๓๙ ศูนย์/สถานี รวมทั้งสิ้น ๖๙ ครั้ง เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยสรุปประเด็นสำคัญการประชุม มีดังนี้

- (๑) การทบทวนขอบเขตพื้นที่ปฏิบัติงาน การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการหลวง การเพิ่มพื้นที่สีเขียวแบบบูรณาการ และโครงการสวมหมวกให้โดยรวมถึงการขอใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ
- (๒) การรับการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการฝึกอบรมของหน่วยงานสนับสนุนงานโครงการหลวง รวมถึงการสนับสนุนก่อสร้างอาคารคัดบรรจุผลผลิตพร้อมห้องเย็นของจังหวัดลำพูนและแม่ฮ่องสอน
- (๓) การติดตามงานของหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินงานภายในพื้นที่ และแผนการพัฒนาของหน่วยงานที่สนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวง อาทิ แผนพัฒนาแหล่งน้ำ แผนการดำเนินงานเจาะระบบน้ำบาดาล แผนการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางลำเลียงผลผลิต และการขยายเขตไฟฟ้า การแก้ไขปัญหาน้ำ และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
- (๔) การดูแลสุขภาพของชาวบ้านในพื้นที่โครงการหลวง โดยจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพ และตรวจเลือดหาสารเคมีตกค้างในเลือด
- (๕) การสำรวจและเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในพื้นที่บริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง รวมถึงการอบรมให้ความรู้ในการทำแนวกันไฟเปียก (Wet Fire Break)
- (๖) การเฝ้าระวังเรื่อง ภัยธรรมชาติจากอุทกภัยที่อาจเกิดขึ้นในจังหวัดเชียงราย โดยการให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างหมู่บ้านต้นน้ำและปลายน้ำ โดยควรมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง และตลอดเวลา เพื่อสามารถรับมือกับปัญหาน้ำป่าไหลหลากได้ทันทั่วทั้ง
- (๗) การติดตามระบบคาดการณ์การเฝ้าระวังแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยงภัย ดินถล่ม
- (๘) การติดตามการขึ้นทะเบียนรับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์/อัตลักษณ์ในพื้นที่ ได้แก่ กาแฟของสถานีฯ อ่างช้าง ผลผลิตชาเมี่ยง ของอำเภอแม่แตง

๕

สถานีวิจัยการเกษตร และพัฒนาโครงการหลวง โนนดินแดง

สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง พื้นที่โครงการหลวงแห่งแรกบนพื้นที่ราบสูง

เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตนำแนวทางการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงมาปรับใช้ในพื้นที่ราบสูง เป็นครั้งแรกในรัชสมัย เพื่อขยายองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงที่ประสบผลสำเร็จ ต่อยอดสู่พื้นที่ราบสูง โดยใช้ชื่อสถานีดังกล่าวว่า

“สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง”

มูลนิธิโครงการหลวง ได้มีการลงพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง โดยการรวบรวมข้อมูลสภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของชุมชนตลอดจนบูรณาการความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมแนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่ สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิมที่ชำรุด และจัดทำแผนเร่งด่วนเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการในระยะแรก โดย **สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘**

แผนการพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง

ประกอบด้วย ๒ แผนงาน คือ แผนงานเร่งด่วน โดยมีระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี และแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑

แผนงานเร่งด่วน

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๘)

เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง ให้เป็นต้นแบบการใช้พื้นที่ ส.ป.ก. มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเรียนรู้การเกษตรและการพัฒนาแบบโครงการหลวง

แผนงาน/กิจกรรม

- (๑) การขอใช้ประโยชน์พื้นที่ ส.ป.ก. ถูกต้องตามกฎหมาย
- (๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (สำนักงาน แหล่งน้ำ ถนน ระบบ IT) แปลง/โรงเรือนเพาะปลูก/ระบบสมาร์ทฟาร์ม ในพื้นที่สถานีฯ โนนดินแดง เพื่อรองรับการศึกษาวิจัย สาธิตการเพาะปลูกพืช
- (๓) การปลูกพืชเพื่อวิจัยหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมและสาธิตการปลูกพืชตามรูปแบบโครงการหลวง
- (๔) การสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และรับสมัครเกษตรกรสมาชิกโครงการหลวง
- (๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำของชุมชนในพื้นที่
- (๖) การประสานความร่วมมือภายใต้คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ภาพการปรับปรุงพื้นที่และรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ชำรุด

๒

แผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนา โครงการหลวงโนนดินแดง ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐)

ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐)

เป้าหมาย

สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง เป็นต้นแบบในการนำบทเรียนจากโครงการหลวงโมเดลมาประยุกต์ใช้บนพื้นที่ราบสูงเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

- (๑) ประชาชนในพื้นที่ได้รับความช่วยเหลือ และเกิดประโยชน์ในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
- (๒) เป็นต้นแบบการใช้ประโยชน์พื้นที่ ส.ป.ก. ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และกฎหมาย
- (๓) มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และผลิตผลด้านการเกษตรของประชาชนในพื้นที่ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากเดิม
- (๔) ได้ต้นแบบการต่อยอดถ่ายทอดองค์ความรู้ตามรูปแบบของโครงการหลวง มาขยายผลประยุกต์ใช้ในพื้นที่ราบสูง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

กลยุทธ์การปฏิบัติงาน

แผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ ๑๒ แผนงาน และ ๒๕ โครงการ โดยกำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกัน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว ดังนี้

วิจัยและพัฒนา การเกษตร สังคม และสิ่งแวดล้อม

➢ ๒ แผนงาน ๗ โครงการ

พัฒนาพื้นที่ต้นแบบ การใช้พื้นที่ ส.ป.ก. ให้ถูกต้อง ตามกฎหมายโดยใช้รูปแบบ โครงการหลวง

➢ ๒ แผนงาน ๕ โครงการ

พัฒนาคุณภาพชีวิต ยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

➢ ๔ แผนงาน ๗ โครงการ

พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้

➢ ๔ แผนงาน ๖ โครงการ

ภาพแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง
ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐)

ความก้าวหน้าการดำเนินงานของสถานีวิจัยการเกษตร และพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การดำเนินงานของสถานีวิจัยการเกษตร
และพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง มีความก้าวหน้า
การดำเนินงานตามแผนเร่งด่วนอย่างต่อเนื่อง
และเกิดผลเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. การรับรองแนวเขต สำนักงาน
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการรับรองแนวเขต
พื้นที่สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการ
หลวงโนนดินแดงแล้ว จำนวน ๓ แปลง

๒. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
เนื่องจากพื้นที่เดิมเป็นอาคารสิ่งก่อสร้างเดิม มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม และไม่สามารถปฏิบัติงานได้ จึงได้ดำเนินการ
รื้อถอนอาคารที่ชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้ คงเหลือเฉพาะอาคารที่มีความมั่นคงและแข็งแรง ๒ อาคาร
เพื่อปรับปรุงเป็นอาคารปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และอาคารฝึกอบรม และพัฒนาแหล่งน้ำภายในสถานีฯ โดยได้รับ
การสนับสนุนจาก

- ◆ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ขุดและปรับปรุงบ่อเก็บน้ำ ๓ บ่อ
- ◆ กองทัพบก ได้ดำเนินการรื้อถอนอาคารที่ชำรุด ปรับพื้นที่ และก่อสร้างอาคาร
- ◆ กรมชลประทาน สนับสนุนสูบน้ำเข้าสู่บ่อเก็บน้ำ และจัดทำแผนปรับปรุงประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำ
ในชุมชน
- ◆ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ จัดทำแผนสนับสนุนการจัดทำระบบน้ำ
- ◆ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สนับสนุนการรื้อถอนเสาไฟฟ้าและหม้อแปลงไฟฟ้า พร้อมติดตั้งระบบไฟฟ้า

๓. การวิจัย ทดสอบ และสาธิตการปลูกพืช

การปลูกพืชภายใต้โรงเรือน ดำเนินการก่อสร้างโรงเรือน
เพื่อวิจัย ทดสอบ และสาธิตการปลูกพืช จำนวน
๑๐ โรงเรือน โดยได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์
จากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ได้ทดสอบและเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสม
ในการเพาะปลูกในพื้นที่ จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่ มะเขือเทศ
แตงหอมตาข่าย เมล่อนสีทอง แตงกวาญี่ปุ่น ค่ะน้า
ฮ่องกง แบล็คเบอร์รี่ และมะเดื่อฝรั่ง

๔. การสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และการถ่ายทอดการเรียนรู้

มูลนิธิโครงการหลวงได้ลงพื้นที่สำรวจเพื่อรับทราบสภาพปัญหาและความต้องการด้านการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของพื้นที่และชุมชนโดยรอบ พร้อมทั้งได้ชี้แจงแนวทาง การดำเนินงาน สร้างความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่ม ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ หมู่บ้าน เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ของสถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบท ของพื้นที่

เมื่อการดำเนินงานของสถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง เกิดความก้าวหน้าในด้านการปลูกพืช ในโรงเรือน จึงจัดกิจกรรมถ่ายทอดการเรียนรู้ มีผู้เข้าศึกษาเรียนรู้ ๕ คน จำนวน ๒๒๗ ราย ความรู้และฝึกปฏิบัติ เรื่องการเพาะกล้าพืช การเตรียมวัสดุปลูก และการเตรียมโรงเรือนสำหรับการปลูกพืชในวัสดุ ปลูก (Substrate culture) เป็นต้น

๕. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

โดยการจัดทำแผนและดำเนินกิจกรรมร่วมกับ หน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน อาทิ โครงการจิตอาสา หน่วยพระราชทานและประชาชน จิตอาสา เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดกิจกรรมการฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่สถานีวิจัยการเกษตร และพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง การผลิตปุ๋ยหมัก พต.๑ ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
เสด็จพระราชดำเนินเยือน
ราชอาณาจักรภูฏาน

วันเสาร์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๘ ณ โครงการหลวง
เดเชนโชลิง (Dechencholing Royal Project)
เพื่อทอดพระเนตรนิทรรศการความร่วมมือระหว่าง
มูลนิธิโครงการหลวงของไทย กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ของภูฏาน

การจัดงาน “โครงการหลวง ๕๖” นำพระราชหฤทัย จากฟ้าสู่มหานคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ไปทรงเปิดงาน “โครงการหลวง ๕๖” ในวันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

ทรงทอดพระเนตรการแสดงประกอบดนตรีชุด “ท่วงทำนองแห่งพระมหากษัตริย์คุณ” (The Melody of Royal Grace) และวิดีโอสั้นเรื่อง

The Royal Project Farm to City : “นำพระราชหฤทัยจากฟ้าสู่มหานคร” จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “นำพระราชหฤทัยจากฟ้าสู่มหานคร” และ “๕ สืบสานงานพ่อ จากภูผาสู่มหานคร” จากนั้นเสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการ “กาแฟโครงการหลวง ต้นน้ำแห่งความยั่งยืน” และร้านจำหน่ายผลผลิต ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งเป็นผลสำเร็จของการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคเหนือ นำไปสู่ชาวเมืองให้ได้บริโภคผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยมีคุณภาพ

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

พิธีเปิด “อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา ในวันจันทร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงก่อตั้งมูลนิธิโครงการหลวง และวางรากฐานการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน และเป็นอาคารเรียนรู้ของสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวงในการสนองพระบรมราโชบาย “สืบสาน รักษา และต่อยอด” งานของมูลนิธิโครงการหลวง จากผลสำเร็จอันเป็นที่ประจักษ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยกองพลพัฒนาที่ ๓ กองทัพภาคที่ ๓ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคาร ๓ ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยรวม ๓,๐๓๕ ตารางเมตร ภายในอาคารแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ประกอบด้วย ห้องประทับรับรองและห้องรับรอง ห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมสัมมนา ห้องภาพยนตร์ ห้องนิทรรศการกึ่งพิพิธภัณฑ์ และห้องปฏิบัติงานของบุคลากร และอาสาสมัครมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งอาคารแห่งนี้ เป็นต้นแบบของอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน โดยได้ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์บนหลังคา จำนวน ๒๗๒ แผง ผลิตไฟฟ้าได้จำนวน ๒๕๘,๒๗๙ หน่วยต่อปี

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

การจัดงาน “โครงการหลวง ๒๕๖๘” ทศมมหาราชา พระมหากษัตริยา นำนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงาน “โครงการหลวง ๒๕๖๘” ในวันจันทร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่ เสด็จพระราชดำเนินไปยังลานวัฒนธรรมโครงการหลวง ศาลา ๗๒ พรรษา ทรงทอดพระเนตรการแสดงสื่อผสม แสง สี เสียง ประกอบบทเพลงประสานเสียงชุด “ทศมมหาราชา พระมหากษัตริยา นำนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน” โดยคณะนักร้องประสานเสียงเยาวชนร่วมกับวงดนตรีจิตอาสา จำนวน ๒๓๐ คน เสด็จออกจากที่ประทับไปยังแท่นพิธี ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดงาน “โครงการหลวง ๒๕๖๘” และทอดพระเนตรนิทรรศการ “ทศมมหาราชา พระมหากษัตริยา นำนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน” แบ่งเป็น ๕ จุดจัดแสดง ได้แก่ (๑) สืบสาน “นวัตกรรมวิจัยผลลัพธ์ที่จับต้องได้” (๒) วิถีทัศน์ แนะนำการใช้ประโยชน์อาคารเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา (๓) รักษา “พืชพระราชทาน สร้างงาน สร้างคุณค่า” (๔) ต่อยอด “พลังบูรณาการเพื่อความยั่งยืนของพื้นที่สูง” และ (๕) สืบสาน รักษา ต่อยอด “หัตถศิลป์พื้นที่สูง ด้วยพระเมตตาแห่งแผ่นดิน” จากนั้นทรงทอดพระเนตรชูปเปอร์มาเก็ตจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์โครงการหลวง

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา
เสด็จสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง
ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๘

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เสด็จเป็นการส่วนพระองค์ไปยังสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เพื่อทอดพระเนตรพรรณพืชพระราชทานแก่มูลนิธิโครงการหลวง เพื่อวิจัย ทดสอบและขยายพันธุ์ ต่อยอดสู่การส่งเสริมเกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยมูลนิธิโครงการหลวงได้ปลูกรวบรวมพรรณพืชพระราชทานในโรงเรียนสิริวัณณวรี Botanical Garden ที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เป็นเวลากว่า ๓ ปี ทรงเก็บผักเมืองหนาวหลากหลายชนิด อาทิ อาร์ติโชค มะเขือเทศ ถั่วฟาวา ถั่วแขก ๒ สี แครอท แรดชิชิโอ รูบาร์บ มะเขือม่วง พืชสมุนไพรต่างประเทศ ได้แก่ ลาเวนเดอร์ ไทม์ เบซิล โรสแมรี่ ออริกาโน รวมทั้งไม้ผลเมืองหนาวที่มีฤดูกาลออกผลในช่วงนี้ ได้แก่ สตรอว์เบอร์รี บัวย และเนคทารีนพร้อมกันนี้ ได้ทอดพระเนตรโรงเรียนเพาะเห็ด Portobello กุหลาบสายพันธุ์ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ในสวนกุหลาบอังกฤษ ร่วมกิจกรรมกลั่นน้ำมันหอมระเหยจากดอกลาเวนเดอร์ และทรงให้ความสนพระทัยในผลิตภัณฑ์จากไข่ปลาคาเวียร์ วานิลลา รูบาร์บ กาแฟอาราบิก้า และชาเพื่อสุขภาพของโครงการหลวง โดยพระราชทานคำแนะนำในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

กิจกรรมในพื้นที่โครงการหลวง

❖ **พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๗** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินแก่มูลนิธิโครงการหลวง เพื่อนำไปทอดถวาย พระสงฆ์ จำพรรษา กาลถ้ำนไตรมาส ณ วัดยั้งเมิน ตำบลยั้งเมิน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

❖ **พิธีทำบุญส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๘** เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่

❖ **พิธีทำบุญพิธีทำบุญปีใหม่ไทยของมูลนิธิโครงการหลวง** เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๘ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

❖ งาน “กาแฟเพื่อหลวงสู่ความยั่งยืน Royal Coffee BCG to SDGs”

มูลนิธิโครงการหลวง ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จัดงาน “กาแฟเพื่อหลวงสู่ความยั่งยืน Royal Coffee BCG to SDGs” ขึ้นระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

❖ พิธีทำบุญเปิดโรงงานผลิตน้ำดื่มโครงการหลวง เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

พิธีมอบถุงยังชีพพระราชทาน “โครงการสืบสานพระราชปณิธานงานโครงการหลวง”

มูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินการขอรับถุงพระราชทานเพื่อบรรจุสิ่งของยังชีพจากมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมูลนิธิโครงการหลวงได้ดำเนินการจัดหาสิ่งของบรรจุถุงพระราชทาน และดำเนินการมอบถุงยังชีพพระราชทาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามความเร่งด่วน คือ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงที่มีพื้นที่ติดชายแดนและห่างไกล พื้นที่หนาวเย็นเป็นลำดับแรก ๘ แห่ง จำนวน ๒,๐๐๐ ถุง ดังนี้

๑) สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ มีผู้ได้รับถุงพระราชทาน จำนวน ๖๗๘ คน

๒) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ มีผู้ได้รับถุงพระราชทาน จำนวน ๙๑ คน

๓) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ มีผู้ได้รับถุงพระราชทาน จำนวน ๙๑ คน

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

๔) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโจ้ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๘ มีผู้เข้ารับ
ถุงพระราชทาน จำนวน ๑๗๙ คน

๕) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแกน้อย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ มีผู้เข้ารับ
ถุงพระราชทาน จำนวน ๑๔๙ คน

๖) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขี้ยว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘
มีผู้เข้ารับถุงพระราชทาน จำนวน ๑๖๘ คน

๗) สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีผู้เข้ารับถุง
พระราชทาน จำนวน ๔๔๔ คน

๘) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
มีผู้เข้ารับถุงพระราชทาน จำนวน ๒๐๐ คน

โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

❖ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ พิธีปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ จุดปลูกป่าหน่วยย่อยห้วยงู ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ อำเภอภักดีลานวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ พิธีปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ จุดปลูกป่าหน่วยวิจัยโป่งน้อย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ พิธีปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ จุดปลูกป่าบ้านแม่หละคี ตำบลแม่หละ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

การตรวจเยี่ยมและติดตามงานในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี เลขาธิการมูลนิธิโครงการหลวง และประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ตรวจเยี่ยมและติดตามงานในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

❖ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และตรวจเยี่ยมอ่างเก็บน้ำศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พิธียกเสาเอกอาคารวิจัยผลิตภัณฑ์อาหาร ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง และตรวจเยี่ยมพื้นที่ประสพอุทกภัยหมู่บ้านทรายขาว ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ ติดตามการดำเนินงานของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

❖ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

❖ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะง้อ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

❖ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแกน้อย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ และหน่วยวิจัยประมงบนพื้นที่สูง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

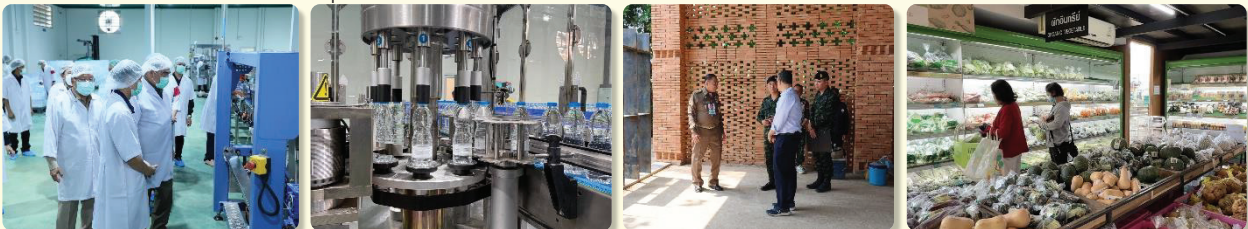
❖ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ ติดตามความก้าวหน้ากระบวนการผลิตน้ำแร่ธรรมชาติ ณ โรงงานน้ำดื่มโครงการหลวงศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๘ ติดตามความก้าวหน้าการก่อสร้างอาคารสถาบันการเรียนรู้มูลนิธิโครงการหลวง ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๘ ติดตามความก้าวหน้าการผลิตน้ำแร่ธรรมชาติ ณ โรงงานน้ำดื่มโครงการหลวงศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และติดตามความก้าวหน้าปรับปรุงร้านโครงการหลวง สาขาสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ พิธีสักการะพระภูมิเจ้าที่และบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อความเป็นสิริมงคล และประชุมแผนดำเนินงานสถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนาโครงการหลวงโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

❖ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ ตรวจสอบโรงงานผลิตน้ำดื่ม ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานก่อสร้างภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ อำเภอถลาง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

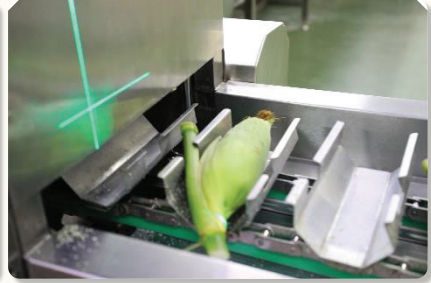

กิจกรรมสำคัญในรอบปี

❖ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

❖ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๘ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานีเกษตรหลวงปางตะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และรับมอบเครื่องตัดหัว-ท้ายฝักข้าวโพดหวานสองสี จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

❖ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๘ กิจกรรมสืบสานพระราชปณิธานหน่วยแพทย์อาสาและพัฒนาคุณภาพชีวิต มูลนิธิโครงการหลวง ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านม่อนเงาะ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

❖ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘ ติดตามผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะง้อ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

❖ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘ ติดตามผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

การประชุมของมูลนิธิโครงการหลวง

- ❖ การประชุมสามัญประจำปี ๒๕๖๘ คณะกรรมการมูลนิธิโครงการหลวง วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ อาคารรับรอง ๖๐๖ สนามเสือป่า สำนักพระราชวัง

❖ การประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

- ◆ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ ณ อาคารรับรอง ๖๐๖ สนามเสือป่า สำนักพระราชวัง กรุงเทพมหานคร

- ◆ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๘ ประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ ณ อาคารรับรอง ๖๐๖ สนามเสือป่า สำนักพระราชวัง กรุงเทพมหานคร

รายนามคณะกรรมการมูลนิธิโครงการหลวง

๑) นายจรัสธาดา กรรณสูต	ประธานกรรมการ
๒) พลอากาศเอก สถิตย์พงษ์ สุขวิมล	รองประธานกรรมการ
๓) พันโท สมชาย กาญจนมณี	รองประธานกรรมการ
๔) พลเรือเอก พงษ์เทพ หนูเทพ	กรรมการ
๕) นายกฤษณ์ กาญจนกุญชร	กรรมการ
๖) พันตำรวจเอก ธรรมนิติ วนิชย์ถนอม	กรรมการ
๗) พลอากาศเอก อำนาจ จีระมณีมัย	กรรมการ
๘) พลเอก จักรภพ ภูริเดช	กรรมการ
๙) พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต	กรรมการและเหรัญญิก
๑๐) คุณหญิงจันทน์ ธนรักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๑) พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์	กรรมการและเลขาธิการ

รายนามคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

๑) พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์	ประธานกรรมการ
๒) พลอากาศเอก สถิตย์พงษ์ สุขวิมล	รองประธานกรรมการ
๓) พลเรือเอก พงษ์เทพ หนูเทพ	กรรมการ
๔) พันโท สมชาย กาญจนมณี	กรรมการ
๕) พันตำรวจเอก ธรรมนิติ วนิชย์ถนอม	กรรมการ
๖) พลอากาศเอก อำนาจ จีระมณีมัย	กรรมการ
๗) พลเอก จักรภพ ภูริเดช	กรรมการ
๘) พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต	กรรมการ
๙) พลอากาศตรี สุพิชัย สุนทรบุระ	กรรมการ
๑๐) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๑๑) ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑๒) ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๑๓) แม่ทัพภาคที่ ๓	กรรมการ
๑๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๕) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๖) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ

๑๗) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๑๘) อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
๑๙) เลขาธิการ กปร.	กรรมการ
๒๐) เลขาธิการ กสทช.	กรรมการ
๒๑) นายอชีพ จารุจินดา	กรรมการ
๒๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๒๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๒๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๒๕) ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๒๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๒๗) ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒๘) ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก	กรรมการ
๒๙) ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์	กรรมการ
๓๐) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕	กรรมการ
๓๑) ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๓๓	กรรมการ
๓๒) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๓๓) อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการ
๓๔) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
๓๕) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๓๖) อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๓๗) อธิบดีกรมทางหลวงชนบท	กรรมการ
๓๘) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรรมการ
๓๙) พลตำรวจเอก อรรถกร ทิพย์โสธร	กรรมการ
๔๐) พลอากาศตรี วีระ เชียงของ	กรรมการ
๔๑) พลอากาศตรี วีระพันธ์ ภูวจินดา	กรรมการ
๔๒) นายไพศาล ล้อมทอง	กรรมการ
๔๓) นายพงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์	กรรมการ
๔๔) นายณรงค์ชัย พิพัฒน์ธนวงศ์	กรรมการ
๔๕) นายอินทร์จันทร์ บุราพันธ์	กรรมการและเลขานุการ
๔๖) นางสาวสร้อยทอง ช่อลำเจียก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๗) นายฐากร ธรรมประทีป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หมายเหตุ คณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง แต่งตั้งใหม่ตามประกาศมูลนิธิโครงการหลวง
ที่ ๐๐๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๗ และ ที่ ๐๐๑/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินงานมูลนิธิโครงการหลวง

๑. จังหวัดเชียงใหม่

๑) สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง	ตำบลแม่งอน	อำเภอฝาง	จังหวัดเชียงใหม่
๒) สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์	ตำบลบ้านหลวง	อำเภอจอมทอง	จังหวัดเชียงใหม่
๓) สถานีเกษตรหลวงปางดะ	ตำบลสะเมิงใต้	อำเภอสะเมิง	จังหวัดเชียงใหม่
๔) สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด	ตำบลสบเปิง	อำเภอแม่แตง	จังหวัดเชียงใหม่
๕) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแก่งน้อย	ตำบลเมืองนะ	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
๖) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ	ตำบลบ้านแปะ	อำเภอจอมทอง	จังหวัดเชียงใหม่
๗) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง	ตำบลแม่วีน	อำเภอแม่วาง	จังหวัดเชียงใหม่
๘) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก	ตำบลห้วยแก้ว	อำเภอแม่ออน	จังหวัดเชียงใหม่
๙) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเร่า	ตำบลสะเมิงใต้	อำเภอสะเมิง	จังหวัดเชียงใหม่
๑๐) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง	ตำบลบ้านปาง	อำเภอหางดง	จังหวัดเชียงใหม่
๑๑) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง	ตำบลแม่วีน	อำเภอแม่วาง	จังหวัดเชียงใหม่
๑๒) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางอุ๋ง	ตำบลแม่ศึก	อำเภอแม่แจ่ม	จังหวัดเชียงใหม่
๑๓) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง	ตำบลเทพเสด็จ	อำเภอดอยสะเก็ด	จังหวัดเชียงใหม่
๑๔) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ	ตำบลเมืองก้าย	อำเภอแม่แตง	จังหวัดเชียงใหม่
๑๕) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่เฒ่า	ตำบลบ่อสลิ	อำเภอฮอด	จังหวัดเชียงใหม่
๑๖) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ	ตำบลทาเหนือ	อำเภอแม่ออน	จังหวัดเชียงใหม่
๑๗) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวง	ตำบลแม่แว่น	อำเภอพร้าว	จังหวัดเชียงใหม่
๑๘) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ	ตำบลสะเมิงเหนือ	อำเภอสะเมิง	จังหวัดเชียงใหม่
๑๙) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะป๊อก	ตำบลแม่วีน	อำเภอแม่วาง	จังหวัดเชียงใหม่
๒๐) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่	ตำบลโป่งแยง	อำเภอแม่ริม	จังหวัดเชียงใหม่
๒๑) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ	ตำบลแม่นาจร	อำเภอแม่แจ่ม	จังหวัดเชียงใหม่
๒๒) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	ตำบลบ้านจันทร์	อำเภอกัลยาณิวัฒนา	จังหวัดเชียงใหม่
๒๓) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว	ตำบลเมืองนะ	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
๒๔) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย	ตำบลแม่แร่ม	อำเภอแม่ริม	จังหวัดเชียงใหม่
๒๕) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจำ่ม	ตำบลท่าตอน	อำเภอแม่เฒ่า	จังหวัดเชียงใหม่
๒๖) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลิก	ตำบลปิงโค้ง	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
๒๗) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยส้มป่อย	ตำบลดอยแก้ว	อำเภอจอมทอง	จังหวัดเชียงใหม่
๒๘) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยเสี้ยว	ตำบลบ้านปาง	อำเภอหางดง	จังหวัดเชียงใหม่

๒. จังหวัดเชียงราย

๒๙) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงผาตั้ง	ตำบลปอ	อำเภอเวียงแก่น	จังหวัดเชียงราย
๓๐) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง้	ตำบลศรีดอนมูล	อำเภอเชียงแสน	จังหวัดเชียงราย
๓๑) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง	ตำบลปอ	อำเภอเวียงแก่น	จังหวัดเชียงราย
๓๒) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง	ตำบลแม่เจดีย์ใหม่	อำเภอเวียงป่าเป้า	จังหวัดเชียงราย
๓๓) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำขุน	ตำบลท่าก้อ	อำเภอแม่สรวย	จังหวัดเชียงราย
๓๔) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน	ตำบลแม่เจดีย์ใหม่	อำเภอเวียงป่าเป้า	จังหวัดเชียงราย

๓. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓๕) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย	ตำบลห้วยหอม	อำเภอแม่ลาน้อย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๖) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง	ตำบลป่าแป๋	อำเภอแม่สะเรียง	จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔. จังหวัดลำพูน

๓๗) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม	ตำบลนาทราย	อำเภอลี้	จังหวัดลำพูน
--	------------	----------	--------------

๕. จังหวัดพะเยา

๓๘) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปึงค่า	ตำบลผาซำน้อย	อำเภอปง	จังหวัดพะเยา
---------------------------------	--------------	---------	--------------

๖. จังหวัดตาก

๓๙) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ	ตำบลแม่ตื่น	อำเภอแม่ระมาด	จังหวัดตาก
--------------------------------	-------------	---------------	------------

๗. จังหวัดบุรีรัมย์

๔๐) สถานีวิจัยการเกษตรและพัฒนา โครงการหลวงโนนดินแดง	ตำบลโนนดินแดง	อำเภอโนนดินแดง	จังหวัดบุรีรัมย์
--	---------------	----------------	------------------

มูลนิธิโครงการหลวง
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง
ชนกาธิเบศรดำริ

ที่อยู่ : ๙๑๐ หมู่ ๓ ต.แม่เหียะ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐

โทร : ๐๕๓ ๓๒๔ ๐๐๐-๑๐

อีเมล : office@royalproject.org

WWW.ROYALPROJECT.ORG

